

Sollentuna

Årsredovisning 2023

Sollentuna kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning	4
1.1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet	5
1.2	Sammanfattning.....	6
2	Förvaltningsberättelse	8
2.1	Den kommunala koncernen	9
2.2	Översikt över verksamhetens utveckling	14
2.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	17
2.4	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	23
2.5	Händelser av väsentlig betydelse.....	25
2.6	Resultatuppföljning - kommunen.....	28
2.7	Väsentliga personalförhållanden.....	43
2.8	Balanskravsresultat.....	46
2.9	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	47
2.10	Förväntad utveckling.....	54
2.11	Samband mellan årsredovisningens delar.....	56
3	Resultaträkning	57
4	Balansräkning	58
5	Kassaflödesanalys	60
6	Noter	61
6.1	Not 1 Redovisningsprinciper	61
6.2	Not 2 Uppskattningar och bedömningar	64
6.3	Not 3-9 Noter till resultaträkning	64
6.4	Not 10-25 Noter till balansräkning	67
6.5	Not 26 Leasing	75
6.6	Not 27 Not till kassaflödesanalysen	77
6.7	Not 28 Upplysningar om upprättade särredovisningar.....	77
6.8	Not 29 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision	78
6.9	Not 30 Koncerninterna förhållanden	78
7	Driftredovisning	80
7.1	Driftsredovisningens uppbyggnad och principer för internredovisning.....	80
7.2	Driftredovisning	81
8	Investeringsredovisning	88
8.1	Investeringsredovisningens uppbyggnad	88
8.2	Investeringar	88
8.3	Exploatering	91

DET HÄR ÄR SOLLENTUNA

Sveriges mest attraktiva kommun

Sollentuna har ett attraktivt läge nära både storstad och natur. Här sjuder av liv, med många företagare och handelsplatser, fina friluftsområden och stora möjligheter till idrott och kulturaktiviteter.

Sollentuna är en kommun som växer med 300-500 nya hushåll varje år. Vi arbetar för att kommunen ska växa med kvalitet och stå för en hållbar tillväxt – socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Vi levererar service av hög kvalitet och lägger grunden till framtida investeringar i välfärd. Kommunens arbete genomsyras av ett stort ansvarstagande - varje skattekrona används så effektivt som möjligt, med långsiktighet och hållbarhet i verksamheterna.

Kommunen arbetar aktivt med Förenta Nationernas (FN) globala hållbarhetsmål i Agenda 2030, som medlemsstaterna har formulerat tillsammans för att vi ska kunna skapa en hållbar värld; ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Att förebygga och öka tryggheten är ett prioriterat område inom alla verksamheter. Målet är att Sollentuna kommun år 2030 inte ska ha några områden med på Polisens lista över utsatta områden. Vi har också ett tufft mål för kommunens miljöarbete; att vara den första kommunen som inte tär på jordens resurser. Där ingår både att miljöanpassa kommunens egen verksamhet och att underlätta så att alla invånare, ska kunna leva så hållbart som möjligt. Det ska vara lätt att göra rätt!

Vår vision

Sollentunas vision är att vara Sveriges mest attraktiva kommun. Det sammanfattar vad vi vill uppnå och beskriver vad vi arbetar för; att göra det bästa vi kan för alla invånare och företag i Sollentuna, och, utifrån de förutsättningar vi har, bli lite bättre varje dag.

Så styrs Sollentuna 2022-2026

Kommunen styrs av en majoritet som består av Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Majoritetens gruppledare: Henrik Thunes (M), Anna-Lena Johansson (L), Jonas Riedel (C) och Thomas Nyman (KD).

MANDAT	M	L	C	KD	S	V	MP	SD	TOTALT
	19	5	5	3	17	4	3	5	61

”Det går bra för Sollentuna och vi har anledning att känna oss stolta över vår fina kommun”

- Henrik Thunes (M)

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Trots ett skakigt världsläge och inflation kom Sollentuna ut ur 2023 med mycket starka finanser. Resultatet på 385 miljoner kronor exklusive realisationsvinster innebär att kommunen ges förutsättningar att klara stora delar av de investeringar som ligger framför oss. Med god marginal klarar vi de finansiella målen. Kommunen har inga lån och en av landets lägsta kommunalskatter.

Rysslands krigföring i Ukraina har präglat även 2023. Under föregående år var arbetet med civilt försvar och krisberedskap prioriterat. Det handlar bland annat om trygghetspunkter, reservkraft och översyn av krigsplaceringar. Kommunens nyföretagande växte förra året med 514 nyregistrerade företag.

2023 blev året då vi återinvigde Turebergshuset. Efter tre års totalrenovering kunde såväl allmänhet som medarbetare och förtroendevalda kliva in i ett nytt kommunhus. Här finns moderna lokaler kompletterat med en utbyggnad som ökar tillgängligheten för invånare som besöker huvudbibliotek och kontaktcenter.

Det prioriterade trygghetsarbetet fortkred under året med full kraft. De boende i centrala Sollentuna och Malmvägen vittnade om att tryggheten ökade i närmiljön. I Edsberg försvann såväl den öppna drogscenen som polisens klassificering av kommundelen som utsatt område. Det här är tydliga kvitton på att vårt arbete ger resultat.

Förra året sjönk nyproduktionen av bostäder. Det är en effekt av betydligt högre kostnadsläge och dämpad efterfrågan. Trots tuffa förutsättningar fortsatte utbyggnaden kring framförallt Väsjön. Vi säkerställer att nybyggnation sker ordnat med fokus på variation av upplåtelseformer omgivna av trygga och attraktiva utemiljöer.

Steg för steg rör vi oss mot målet om ett klimatneutralt Sollentuna. Under 2023 antogs en ny policy för hållbart byggande. Genom en helhetsbedömning av fastighetens livscykel får vi bättre kunskap om utsläppsnivån. Det är en viktig del i vårt miljöarbete och genom den säkerställer vi att det finns ett tydligt ramverk för hur vi arbetar med nybyggnation.

Inom grundskola och gymnasieskola ser vi jämna och starka resultat, allt fler når kunskapsmålen och andelen behöriga till gymnasiet ökade. Under året lanserade vi ”digital elevhälsa” så att det i tider med höga ohälsotal bland unga blir enklare att kontakta elevhälsan. Vi ser även att Sollentunas äldre är nöjda med den omsorg som tillhandahålls.

Vi blev 553 fler Sollentunabor förra året och vid årsskiftet bestod Sollentuna av 76 790 invånare. Det är bra siffror, särskilt sett till den nya nationella trenden där flera storstadskommuner tappar invånare.

Det går bra för Sollentuna och vi har anledning att känna oss stolta över vår fina kommun. Tack för allt vi har åstadkommit tillsammans under 2023!

Henrik Thunes (M)
Kommunstyrelsens ordförande

1.2 Sammanfattning

1.2.1 Allmänt

All tre kommunövergripande mål, *trygghet och välfärd genom livet, hållbar och konkurrenskraftig tillväxt* samt *attraktiv och effektiv organisation* bedöms uppnådda för 2023.

Arbetet med utvecklingsuppdraget inga utsatta områden 2030 har hittat sin form och aktiviteter har genomförts inom många av kommunens verksamheter. Under året har Edsberg tagits bort från polisens lista över utsatta områden, liksom den öppna drogsenen i området. Arbetet där och i Tureberg (Bargarby) fortsätter för att skapa en tryggare kommun.

Utvecklingsuppdraget *fler i arbete 2030* har kommit igång och identifierat behov av en strategisk inriktning för näringsliv och etablering som pekar ut prioriteringar, riktlinjer, målsättningar och ansvarsfördelning för det näringslivsfrämjande arbetet.

Klimatneutralt Sollentuna 2023, fullmäktiges tredje utvecklingsuppdrag, har inletts inom områdena kost och livsmedel samt bygg- och anläggningsverksamheten. En policy för hållbart byggande har antagits och arbete pågår med praktiska arbetsmetoder och sätt att mäta utsläpp.

Arbetet med civilt försvar och krisberedskap har haft hög prioritet, med framtagande av beredskapsplaner, krigsplaceringar och olika aktiviteter för att höja kommunens förmåga att förbygga och hantera både kris och höjd beredskap.

1.2.2 Resultat

Sollentunas kommunkoncern har ett utfall på 451 miljoner kronor att jämföra med budget på 206 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen ligger till största delen i kommunens verksamhet och förklaras nedan.

Sollentuna kommun har ett utfall på 385 miljoner kronor att jämföras med budget på 90 miljoner kronor.

Större positiva budgetavvikelser är:

- Nämndernas verksamhet 61 mnkr.
- Skatteintäkter 55 mnkr.
- De generella statsbidragen och utjämning är 87 mnkr högre än budget, främst beroende på tillkommande generella statsbidrag (69 mkr)
- Tillkommer exploateringsintäkter (14 mnkr) samt gatukostnadsersättningar (93 mnkr) som inte är del av budgeterade intäkter.

Större negativa budgetavvikelser är:

- Kostnader för värdeförändring av omsättningstillgångar (43 mnkr) samt utrangeringar (93 mnkr).

1.2.3 Driftredovisning

Nämndverksamheten redovisar sammanlagt ett överskott om 60,7 miljoner kronor vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 1,4 %. Nämndverksamhetens nettokostnader ökade med 155,6 miljoner kronor i förhållande till 2022. Den största nettokostnadsökningen återfinns inom kommunstyrelsen (KS) i samband med att natur- och tekniknämndens ansvarsområde övergick till KS, därefter redovisar utbildningsnämnden den största nettokostnadsökningen.

1.2.4 Investeringar

Kommunkoncernen investeringar uppgår 2023 till 885 miljoner kronor.

Investeringar i dotterbolagen har gjorts i infrastruktur som nätstationer med mera för elnätet, förstärkning av stadsnät, vatten- och avlopp i Väsjön och Helenelund samt förnyelse av fjärrvärme. Investeringar har även gjorts i nyproduktion samt ROT-arbete i bostadsfastigheter och i Turebergshuset.

Kommunens investeringar uppgår till 341 miljoner kronor och avsåg till stor del exploatering av allmän platsmark. En större investering gjordes också för att öka tryggheten i Edsbergsskolans utemiljö. Vidare färdigställdes ett nytt sjösportscenter vid Norrviken.

1.2.5 Finansiella mål

Sollentuna kommun har fyra finansiella mål för budgetåret 2023 samt kommunkoncernen har ett finansiellt mål.

Utfallet nedan visar att kommun och kommunkoncern uppnår alla finansiella mål.

Mer om de finansiella målen finns under kapitel 2.9.1.

Finansiella mål	Mål	Utfall	Uppnått mål
Kommunen			
Soliditet (%)	> 50	57	Ja
Resultatmål (%)	> 2,0	8,2	Ja
Extern finansiering (mnkr)	< 2 000	0	Ja
Självfinansieringsgrad (%)	> 75	194	Ja
Kommunkoncernen			
Extern finansiering (mnkr)	< 4 000	2 282	Ja

1.2.6 Balanskrav

Kommunallagens krav på en ekonomi i balans, dvs ett positivt resultat över tid har uppnåtts, då balanskravsresultatet för året är 385 miljoner kronor.

1.2.7 Förväntad utveckling

Oroligt omvärldsläge och den pågående lågkonjunkturen bidrar till osäkerhet om de ekonomiska förutsättningarna. Riskerna ökar bland annat inom exploateringsverksamhet och bostadsbyggande vars planer behöver anpassas. Denna utveckling samspekar med befolkningsutvecklingen. Behovet av vissa kommunala insatser kan öka till följd av den något ökande arbetslöshet som prognosticeras.

Utvecklingen på arbetsmarknaden håller också tillbaka ökningen av skatteunderlaget. Tillsammans med inflation och ökande pensionskostnader har det negativ påverkan på köpkraften de närmaste åren.

Kommunen har ett starkt utgångsläge och förväntas utifrån beslutad budget 2024 samt plan 2025-2026 uppnå de finansiella målen.

2 Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse lämnar Sollentuna kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Följande rubriker ska ingå i förvaltningsberättelsen och bör redovisa följande:

Den kommunala koncernen.

Beskriver på ett överskådligt sätt de olika enheter som ingår i den kommunala koncernen allt från nämnder, bolag, samägda företag och enskilda utförare. Den beskriver också nämndernas verksamhet/ansvar samt var det anlitas enskilda utförare. Bolagens verksamheter beskrivs översiktligt. För mer detaljerad information om bolagen hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Översikt över verksamhetens utveckling.

Beskriver på ett översiktligt sätt kommunens utveckling under en femårsperiod där större förändringar kommenteras.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Beskriver förhållanden som inte redovisas i de finansiella rapporterna men som ändå är viktiga för att kunna bedöma kommunens resultat och ekonomisk ställning. Det kan vara förhållanden rörande befolkningsutveckling, arbetsmarknad, bostadsmarknad, näringsliv mm. Hantering av finansiella risker samt pensionsförpliktelser redovisas också här.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.

Denna rubrik beskriver kommunens processer för att fastställa mål, budget, uppföljning, internkontroll samt beskriver de styrdokument som gäller för kommun och bolag.

Händelser av väsentlig betydelse.

Här beskrivs större händelser som inträffat under eller efter räkenskapsårets utgång. Det kan vara större köp/försäljning av verksamheter, omstruktureringar, större avtal som påverkar verksamheten eller stora investeringar.

Väsentliga personalförhållanden

Här ska det översiktligt upplysas om personalförhållande som sjukfrånvaro, antal anställda och dess anställningsformer, könsfördelning, personalpolitik samt olika personalundersökningar.

Balanskravsresultat

Balanskravet redovisas dvs årets resultat efter balanskravsjusteringar som kan vara justering för reavinst som exempel. Balanskravet gäller bara kommunen inte de kommunala bolagen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Här utvärderas hur mål och riktlinjer uppnåtts. Det innebär att målen avstäms mot vad som budgeteras och avvikelser analyseras och kommenteras. En utvärdering görs även av kommunen och bolagens ekonomiska ställning avseende resultat, drift och investeringsredovisningens utfall mot budget.

Förväntad utveckling

Här beskrivs kommunens förväntade utveckling under de kommande åren baserad på konkreta kända förhållanden utifrån upprättad budget/plan. Eventuella osäkerhetsfaktorer som kan påverka belyses.

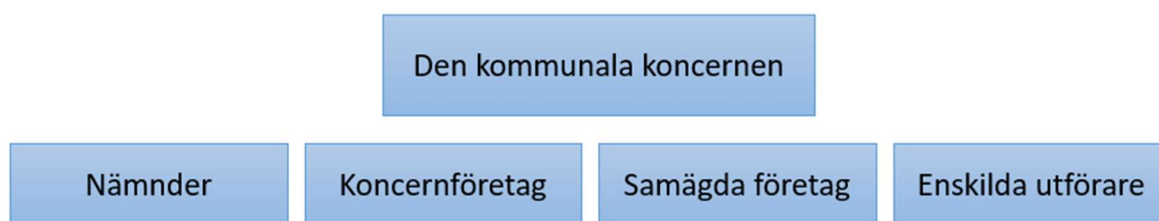
2.1 Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten i Sollentuna kommun drivs i nämnds- och förvaltningsorganisation samt i koncernföretag där Sollentuna Stadshus AB är helägt moderbolag som i sin tur äger ett antal dotterbolag. Kommunen är även delägare i ett antal samägda företag kopplad till de verksamheter kommunen nyttjar, bland annat räddningstjänst, vattenproduktion och avfallshantering. Delägarskap i Kommuninvest där kommunkoncernen finansierar stora delar av det externa lånebehovet för investeringar.

I Sollentuna kommun drivs en stor del av välfärdstjänsterna av enskilda utförare. Generellt sett gäller att kommunen har det övergripande ansvaret för verksamheten oavsett om själva utförandet ligger utanför kommunens organisation.

Beskrivningen nedan är bara på en övergripande nivå för att läsaren av årsredovisningen ska förstå hur kommunens olika verksamheter är organiserade. Mer detaljerad beskrivning finns i nämndernas egna verksamhetsberättelser samt i bolagens respektive årsredovisningar.

Beskriven organisation nedan är den som gäller per 2024-03-06

2.1.1 Nämnder

2.1.1.1 Kommunstyrelsen

Ordförande: Henrik Thunes (M)

Kommundirektör: Per Törnvall

Verksamhet: Kommunstyrelsen har som uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens verksamheter och se till att övriga nämnder genomför de beslut som kommunfullmäktige fattat. Arbetet är också inriktat på att stödja och hjälpa övriga kontor i deras arbete och ha uppsikt över nämndernas verksamheter samt över kommunens bolag och de kommunalförbund kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen är trafiknämnd, väghållare och kommunens fastighetsägare samt ansvarar för bl.a. flytt av fordon och naturreservat.

2.1.1.2 Utbildningsnämnden

Ordförande: Soley Aksöz Lithborn (M)

Förvaltningschef: Linda Ekstrand

Verksamhet: Utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamheten, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola samt gymnasieskola i kommunal regi.

2.1.1.3 Vård- och omsorgsnämnden

Ordförande: Anna-Lena Johansson (L)

Förvaltningschef: Anna-Karin Stillfors (tf)

Verksamhet: Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg om äldre personer och för personer med funktionshinder, ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inklusive den

kommunala patientnämndsverksamheten, bostadsanpassningsbidrag och riksfärdtjänst.

2.1.1.4 Socialnämnden

Ordförande: Rebecca Nordin Vainio (M)

Förvaltningschef: Elisabeth Bengtsson

Verksamhet: Socialnämnden ansvarar för stöd och bistånd enligt socialtjänstlagen, utom vad gäller särskilda bestämmelser för personer över 65 år. Nämnden ansvarar även för kommunens konsumentvägledning och skuldrådgivning. Nämnden är huvudman för kommunens flyktingverksamhet.

2.1.1.5 Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Thomas Nyman (KD)

Förvaltningschef: Eva Wiström

Verksamhet: Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för allmän kulturverksamhet, biblioteksverksamhet, kulturskola, idrottsverksamhet, fritidsverksamhet för barn och ungdomar 13 - 20 år, turism och lotteriverksamhet. I uppdraget ingår även att fördela bidrag till ungdoms- och kulturföreningar samt till föreningar med verksamhet för personer med funktionsnedsättning.

2.1.1.6 Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden

Ordförande: Anna Juhlin (C)

Avdelningschef: Kristina Eineborg

Verksamhet: Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen (Komvux), utbildning i svenska för invandrare (SFI) och särskild utbildning för vuxna (sär vux) samt för arbetsmarknadsfrågor. Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden svarar även för kommunens operativa näringslivsarbete när det gäller samverkan med företag kring bland annat praktikplatser, feriejobb och rekryteringsmässor.

2.1.1.7 Miljö- och klimatnämnden

Ordförande: Johan Riedel (C)

Avdelningschef: Pirjo Körsén

Verksamhet: Nämnden ansvarar för kommunens tillsyn enligt miljöbalken och inom det övriga speciallagsreglerade miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden ansvarar för kommunens tillståndsgivning och kontroll enligt lagen om sprängämnesprekursorer, alkohollagen, lagen om tobaksvaror och liknande produkter, lagen om handel med receptfria läkemedel och lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Nämnden svarar även för kommunens kontroll och tillståndsgivning för bland annat bygglov och krav på byggnader.

2.1.1.8 Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Anders Manell (L)

Avdelningschef: Anna Holm

Verksamhet: Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att ta fram kommunens detaljplaner. Nämnden hanterar även gatukostnadsersättningar samt ansvarar för namnsättning av gator, torg och kommunägda byggnader. Nämnden har rätt att köpa och sälja sådana fastigheter som är nödvändiga för genomförande av detaljplan samt får fatta vissa beslut avseende exploateringsverksamheten. Nämnden beslutar om exploatering inom områdena gata och park allt under förutsättning att den totala kostnaden för exploateringsprojektet inte överstiger 20 miljoner kronor. Nämnden ansvarar för kommunens mät- och karttekniska uppgifter. Nämnden hanterar även bygglov.

2.1.1.9 Överförmyndarnämnden

Ordförande: Jan Fjellstedt (KD) Sollentuna

Enhetschef: Elena Grgic

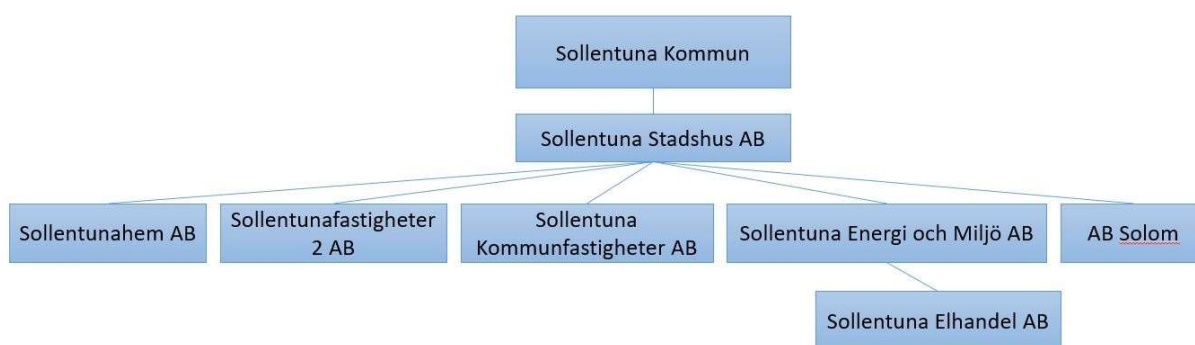
Verksamhet: I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd med uppgift att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning samt efter ansökan eller anmälan utreda behovet av nämnda insatser. Överförmyndarnämnden är gemensam mellan kommunerna Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby och Vallentuna. *Sollentuna kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.*

2.1.1.10 Valnämnden

Ordförande: Benkt Kullgard (M)

Verksamhet: Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val, val till EU-parlamentet och eventuella folkomröstningar i kommunen. Valnämnden utför de uppgifter som en lokal valmyndighet ska göra enligt vallagen och övriga valförfattningar.

2.1.2 Koncernföretag

Ägarandelar

2.1.2.1 Sollentuna Stadshus AB

Ordförande: Henrik Thunes (M)

Verkställande direktör: Per Törnvall

Verksamhet: Sollentuna Stadshus AB bildades 2016. Det är moderbolaget i Sollentuna kommuns bolagskoncern. Moderbolaget ansvarar för övergripande planering och samordning för dotterbolagen.

2.1.2.2 Sollentunahem AB

Ordförande: Maria Stockhaus (M)

Verkställande direktör: Anna Mellström

Verksamhet: Sollentunahem AB är Sollentuna kommuns bostadsbolag. Bolaget äger omkring 3 800 hyresbostäder som är spridda över hela kommunen. De flesta ligger intill de fem pendeltågsstationerna i Sollentuna. Sollentunahems uppdrag innebär att bygga, förvalta och utveckla hyresbostäder. Bolaget ska också bidra aktivt till arbetet med trygghet och integration i bostadsområdena.

2.1.2.3 Sollentunafastigheter 2 AB

Ordförande: Maria Stockhaus (M)

Verkställande direktör: Anna Mellström

Verksamhet: Bolaget äger och förvaltar fastigheter med hyresrätt i Edsberg.

2.1.2.4 Sollentuna Kommunfastigheter AB

Ordförande: Hanna Clerkestam (L)

Verkställande direktör: Andreas Hellström

Verksamhet: Sollentuna Kommunfastigheter AB (SKAB) äger egna fastigheter samt förvaltar och utvecklar kommunens fastigheter. Det är till exempel skolor, förskolor, gruppboenden och kulturfastigheter.

2.1.2.5 Sollentuna Energi och Miljö AB

Ordförande: Björn Edström (C)

Verkställande direktör: Jörgen Austler

Verksamhet: Bolaget ansvarar tillsammans med dotterbolaget Sollentuna Elhandel AB att inköpa, producera och distribuera energi, bedriva elhandel, bedriva fjärrvärmeverksamhet, bedriva verksamhet för vattenförsörjning och avlopp, anlägga och underhålla ledningssystem samt tillhandahålla bredbandstjänster. Bolaget ska också ombesörja renhållningsverksamhet och transporttjänster åt kommunen.

Under 2024 kommer bolaget att omstruktureras då bolaget på grund av EU direktiv behöver bryta ut elnätsverksamheten till ett eget bolag. Under december 2023 har tre nya bolag bildats, SEOM holding AB, Sollentuna Elnät AB och SEOM service AB.

2.1.2.6 AB SOLOM

Ordförande: Åsa Söderbergh (M)

Verkställande direktör: Carina Juhlin

Verksamhet: Bolaget bedriver verksamhet inom äldreomsorg, tillhandahåller stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

2.1.3 Samägda företag

2.1.3.1 Brandkåren Attunda

Ägarandel: 21,5 %

Verksamhet: Brandkåren Attunda är ett kommunalförbund med sex medlemskommuner; Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby. Varje distrikt består av distriktschef, brandinspektörer, brandingenjörer samt brandgrupper. Förbundsledning och administration är placerade på Sollentuna brandstation.

2.1.3.2 Norrvatten kommunalförbund

Ägarandel: 10,3 %

Verksamhet: Norrvatten är ett kommunalförbund som producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till 14 medlemskommuner med stark expansion i norra Storstockholm. Närmare 700 000 människor, flera stora sjukhus samt Arlanda flygplats är beroende av att Norrvatten garanterar hälsosamt dricksvatten och därmed möjliggör regionens utveckling.

Norrvattens uppdrag är att förse våra medlemskommuner med hälsosamt dricksvatten. I vårt uppdrag ingår att anlägga, underhålla och driva vattenverk, vattentorn, pumpstationer och ledningar.

Norrvatten producerar och levererar dricksvatten fram till kommunernas vattenledningsnät. Varje kommun ansvarar sedan för att leverera vattnet till hushåll och verksamheter i kommunen.

2.1.3.3 Käppala kommunalförbund

Ägarandel: 14,3 %

Verksamhet: Käppalaförbundet är ett kommunalförbund som består av elva medlemskommuner. Följande kommuner är medlemmar i Käppalaförbundet: Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna samt Värmdö.

Käppalaförbundet renar avloppsvatten från mer än en halv miljon människor i elva medlemskommuner norr och öster om Stockholm. Reningen sker på ett mycket effektivt sätt i Käppalaverket som ligger på Lidingö. Vi tar också tillvara den näring och energi som finns i avloppsvattnet och återför slam, biogas och värme till samhällets kretslopp

2.1.3.4 Kommuninvest

Ägarandel: 0,48 %

Verksamhet:

Kommuninvest är en medlemsorganisation som utifrån en kommunal värdegrund verkningsfullt företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor.

Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra Kommuninvest till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.

Kommuninvest har inget eget vinstsyfte. Ändamålet är att bereda medlemmarna ekonomisk nytta. Efter nödvändig konsolidering tillförs medlemmarna resultatet.

Samhället och finansmarknadens aktörer ska uppfatta Kommuninvest som en stabil, effektiv och kunnig aktör, vars roll som samhällsnyttig kammungäld ger kommunsektorn i Sverige effektivast möjliga finansförvaltning med fokus på finansiering.

2.1.3.5 Söderhalls renhållningsverk AB

Ägarandel: 15 %

Verksamhet: SÖRAB är ett regionalt bolag som ägs av kommunerna Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna. Bolagets uppdrag är att på ett miljöriktigt och rationellt sätt ta hand om det hushållsavfall som uppkommer i samtliga ägarkommuner förutom Stockholm. Bolaget tar även emot verksamhetsavfall från företag i regionen.

2.1.3.6 Stockholmsregionens Försäkrings AB

Ägarandel: 6 %

Verksamhet: Stockholmsregionens Försäkring AB (SRF) erbjuder försäkringar och försäkringskompetens till sina ägarkommuner och deras bolag. Bolaget ägs av Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker.

2.1.4 Enskilda utförare

Kommunstyrelsen

33 procent av samhällsbyggnadsverksamhetens entreprenadverksamhet inom kommunstyrelsen utförs av enskilda utförare. Leverantörer som verksamheten använt är bland annat Svensk Entreprenadteknik AB, Turebergs åkeri AB och PEAB anläggning AB.

Utbildningsnämnden

47 procent av utbildningsnämndens verksamhet som förskolor, fritidshem, grundskolor, anpassade skolor och gymnasieskolor utförs av fristående utövare till vilka utbildningsnämnden betalar ut medel. Några av de skolor och förskolor som drivs av fristående utövare är Cordoba International School, Dibber Inspira AB Edsvikens förskola och Kokalite Tivoli Allévägen.

Vård- och omsorgsnämnden

99,7 procent av kommunens verksamhet för äldreomsorg, funktionshinder samt förebyggande verksamhet utförs av enskilda utförare inklusive Sollentuna kommuns egna bolag AB Solom. Förutom AB Solom finns bland annat utförare som Allegio Omsorg AB och Attendo Sverige AB.

Socialnämnden

85 procent av kommunens verksamhet för vård och boende för barn och vuxna med specifika behov utförs av enskilda utförare. Några av utförarna är Caleo Omsorg AB, Cura Tibi AB och Förenade familjehem i Sverige AB.

Kultur- och fritidsnämnden

7,5 procent av kommunens verksamhet utförs av enskilda utförare. Verksamhet såsom Sim- och sporthall (Medley AB), Väsjöbacken (Hajstar Fritid AB) och Överby Hästsportförening är några företag som utför verksamhet åt nämnden.

Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden

77 procent av kommunens verksamhet för vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsåtgärder utförs av enskilda utförare. AcadeMedia Eductus AB, Bergstrands Vuxenutbildningar och Jensen Education School AB är några företag som utför verksamhet åt nämnden.

2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

2.2.1 Den kommunala koncernen

Flerårsöversikt	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat, mkr	451	451	1 226	596	312
Balansomslutning, mkr	14 913	14 460	14 141	12 811	12 505
Investeringar, mkr	885	1 150	851	1 104	1 533
Soliditet %	65	64	62	59	55

Över en 5-årscykel är det inte mycket som sticker ut i år. Stabila resultat och en god soliditet. Investeringarna beror lite på vad som avslutas de olika åren, därav marginella svängningar mellan åren. Mer information om kommunkoncernen resultat och ställning finns under kapitel 2.9.2.

2.2.2 Kommunen

Flerårsöversikt	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd	76 790	76 237	75 108	73 990	73 857
varav 1-5 år	4 464	4 483	4 516	4 441	4 494
varav 6-15 år	10 557	10 719	10 830	10 836	11 025
varav 16-18 år	3 364	3 395	3 202	3 157	3 006
varav 80+ år	3 666	3 417	3 203	3 038	3 000
Förändring av folkmängden	553	1 129	1 118	133	1 329
Kommunal skatt					
Kommunal skattesats, kronor	18,12	18,12	18,12	18,12	18,12
Skatteintäkt i kronor/invånare	60 242	57 387	54 282	51 899	51 938
Personalförhållanden					
Antal årsarbetare	2 625	2 654	2 675	2 649	2 687
Sjukfrånvaro	6,0	6,5	6,1	7,2	5,7
Personalkostnader (inkl pensionskostnader) mkr	2 000	1 803	1 791	1 725	1 719
Resultat (mkr)					
Verksamhetens intäkter	1 095	1 071	1 254	995	957
Verksamhetens kostnader	-5 149	-4 941	-4 777	-4 963	-4 561
Avskrivningar	-275	-259	-199	-360	-193
Verksamhetens nettokostnader	-4 329	-4 129	-3 722	-4 328	-3 797
Skatteintäkter	4 626	4 375	4 077	3 840	3 836
Generella statsbidrag och utjämning	45	75	160	169	-10
Verksamhetens resultat	342	321	515	-319	29
Finansnetto	43	24	20	448	27
Årets resultat, mkr	385	345	535	129	56
Årets resultat exklusive reavinster/exploateringsresultat	385	291	277	59	36
Ställning (mkr)					
Tillgångar	10 639	10 620	9 626	8 085	7 434
Eget kapital	-6 086	-5 701	-5 445	-4 869	-4 589
Skulder, mkr	-4 553	-4 919	-4 181	-3 216	-2 845
Pensionsförpliktelser (exklusive avsättningar)	933	920	963	982	988
Övriga ansvarsförbindelser	2 648	2 624	2 930	2 702	2 449

Flerårsöversikt	2023	2022	2021	2020	2019
Soliditet %	57	54	56	60	62
Soliditet, inklusive pensionsförpliktelse	53	49	46	48	48
Investeringar					
Investeringar netto	341	343	124	174	432
Självfinansieringsgrad	194	176	581	159	58
Exploatering					
Exploateringsutgifter	221	179	167	292	238
Exploateringsintäkter	104	68	0	0	40
Exploatering netto	117	111	167	292	198

Förändrade redovisningsprinciper

Förändrade redovisningsprinciper enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning som började gälla 2019, innebär att vissa poster i resultat- och balansräkning ska redovisas på ett annat sätt. De poster som påverkas har inte justerats för åren 2019-2020.

Folkmängd

Sollentunas folkmängd har under år 2023 ökat med 553 personer. De senaste fem åren har Sollentunas folkmängd ökat med i genomsnitt cirka 850 personer per år. Mer information om befolkningsutvecklingen finns under kapitel 2.3.4 Befolkning och bostadsmarknad.

Kommunalskatt

Kommunalskatten ligger oförändrad på 18,12 sedan år 2017 i denna jämförelse och är budgeterad att göra så även under 2024.

Personalförhållanden

Antal årsarbetare har de senaste fyra åren legat på en nivå mellan 2 600 - 2 700 personer. Sjukfrånvaron har minskat från 6,5 % till 6,0 %. Mer om personal finns under rubriken 2.7 Väsentliga personalförhållanden.

Resultat

Årets resultat slutar på 385 miljoner kronor. Det är det högsta resultatet de senaste 5 åren. Mer analys av resultatutvecklingen under rubriken 2.9 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Ställning

Kommunen har fortsatt bra ekonomi med god soliditet som dock minskat från 62% till 57% under de senaste fem åren. Från och med år 2021 har redovisning av finansiell leasing som tidigare inte redovisats i balansräkningen påverkat soliditeten, då balansomslutningen ökat med drygt 2,3 miljarder gällande hyreskontrakt.

Investeringar

Kommunens investeringar ligger på samma nivå som föregående år. De senaste årens lägre investeringsnivå beror på att kommunens investeringar delvis ligger i de kommunala bolagen samt att det varit lägre investeringstakt under pandemiåren.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

2.3.1 Ekonomiska förutsättningar/omvärld

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	2,9	-0,2	0,6	2,8	2,5	1,8
Arbetade timmar	2,3	1,4	0,0	1,8	1,6	0,9
Arbetslöshet	7,5	7,6	8,7	8,8	8,1	7,8
Inflation KPI	8,4	8,5	3,4	1,2	1,7	2,0
Styrränta, vid årets slut	2,5	4,0	3,0	2,0	2,0	2,2
Realt skatteunderlag	1,7	-1,5	-1,4	4,6	2,6	0,8

Källa: SKR

Sverige befinner sig i lågkonjunktur. BNP minskade 2023 och arbetslösheten började stiga. Konjunkturinstitutet med flera menar att BNP kommer att vända upp under senare delen av 2024 medan arbetslösheten kommer att fortsätta stiga. En viktig faktor är inflationen som är på väg ned. Dess utveckling kan emellertid förändras till följd av bland annat olika omvärldshändelser, t ex konflikter som har effekt på internationella priser och ökar oro och osäkerhet.

Skatteunderlaget ökade nominellt 2023 men då inflationen var högre blir den samlade effekten negativ. Det är första gången på 20 år som det reala skatteunderlaget minskar. SKR bedömer att det reala skatteunderlaget krymper också 2024 då sysselsättning och antalet arbetade timmar i ekonomin minskar. Prognosen är en minskning med 1,4 procent vilket kan jämföras med en genomsnittlig ökning under de senaste tio åren med 1,7 procent.

Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas av SKR innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft för den närmaste femårsperioden.

Räntenivån är Riksbanken styrmedel för att påverka inflationen. Den påverkas också av omvärldsfaktorer och förväntningar. Mycket talar för att Riksbankens styrränta kommer att sänkas under 2024. Räntan har stor påverkan på pensionskostnader och finansieringskostnader. De senare påverkar i synnerhet bolag och kommunalförbund som har lånefinansierade investeringar.

Konjunkturläget påverkar vidare byggsektorn och bostadsbyggande vilket kan komma att öka risken i investeringsverksamheten och minska befolkningsökning jämfört med tidigare prognoser.

2.3.2 Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet i Sollentuna utgår från kommunens policy för agenda 2030, som omfattar hela den kommunala verksamheten. Arbetet fokuseras i kommunfullmäktiges utvecklingsuppdrag: *inga utsatta områden* (social hållbarhet), *fler arbetstillfällen* (social och ekonomisk hållbarhet) och *klimatneutralt Sollentuna* (ekologisk hållbarhet). Uppdragen redovisas i förvaltningsberättelsen nedan.

2.3.3 Näringsliv och arbetsmarknad

I Sollentuna kommun förvärvsarbetar 81 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år enligt preliminära uppgifter för 2023. Det är något högre än genomsnittet i Stockholms län. Högst förvärvsintensitet i Sollentuna finns i gruppen inrikes födda kvinnor och lägst förvärvsintensitet finns i gruppen utrikes födda kvinnor. De socioekonomiska skillnaderna inom kommunen är stora och andelen förvärvsarbetande varierar mellan 68 och 91 procent i Sollentunas olika områden.

Arbetslösheten ökade något under slutet av år 2023. Uppgifter för Sollentuna kommun visar att 6,1 procent av personerna i arbetskraften var arbetslösa eller ingick i något arbetsmarknadsprogram i slutet av året. Det är en något lägre arbetslöshet i jämförelse med genomsnittet i Stockholms län som var 6,5 procent och riket 6,6 procent.

I åldersgruppen unga vuxna 18-24 år var arbetslösheten 6,5 procent i Sollentuna vid årsskiftet 2023/2024. I länet var arbetslösheten 6,6 procent bland de unga vuxna, och i riket 7,7 procent.

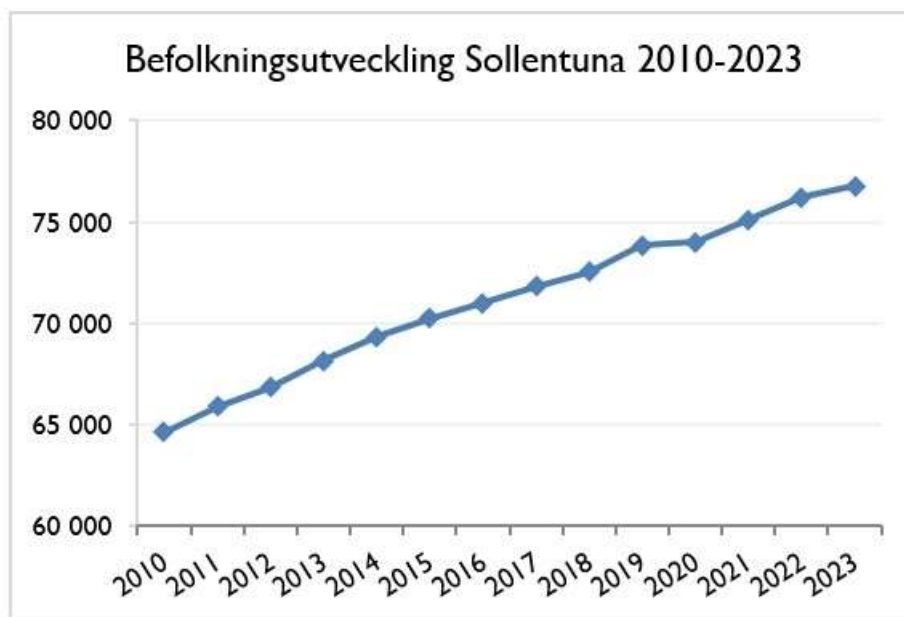
Arbetslösheten bland utrikes födda invånare var 11,7 procent i Sollentuna i december 2023, vilket kan jämföras med 12,4 procent i länet och 15,2 procent i riket. Bland utrikes födda invånare i åldern 18-24 år är arbetslösheten hög och uppgick till 14 procent i Sollentuna i slutet av 2023. Det är högre än motsvarande andel i länet som var 11,9 procent och riket 13,8 procent.

Drygt 27 000 personer har sin arbetsplats inom Sollentuna kommuns geografiska gränser och handel är den näringsgren som ger flest arbetstillfällen. Ungefär 8 800 personer både bor och arbetar i Sollentuna, drygt 18 000 pendlar in från andra kommuner och cirka 30 000 personer som bor i Sollentuna pendlar till arbete i andra kommuner.

2.3.4 Befolkning och bostadsmarknad

År 2023 var folkökningen i Sverige den lägsta på 22 år, vilket beror på ett minskat barnafödande, minskad invandring och ökad utvandring. Under 2023 minskade folkmängden i 12 av 21 län och i 193 av landets 290 kommuner. I Stockholms län ökade folkmängden med cirka 14 800 personer under 2023, vilket kan jämföras med cirka 24 900 år 2022. I sju av länets 26 kommuner minskade folkmängden. Störst procentuell befolkningstillväxt 2023 hade Nykvarn (+3,8 %) och Sundbyberg (+3,4 %). Motsvarande uppgift för Sollentuna kommun är +0,7 % vilket är något högre än genomsnittet i Stockholms län (+0,6 %) och högre än i riket (+0,3 %).

I Sollentuna kommun var 76 790 personer folkbokförda den sista december 2023. Folkmängden i kommunen ökade med 553 personer under året, vilket kan jämföras med 1 129 personer år 2022. I jämförelse med föregående år minskade både flyttningsöverskottet och födelseöverskottet år 2023.

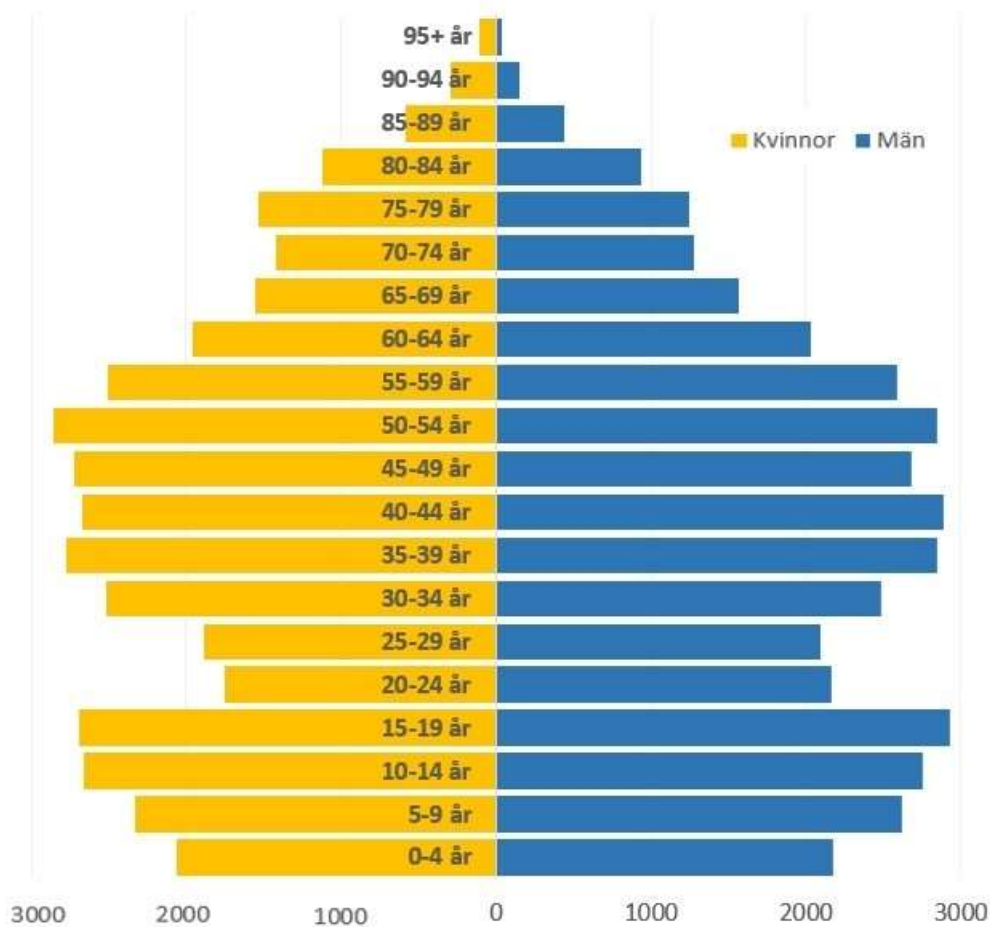
Under år 2023 föddes 689 barn i Sollentuna kommun och 490 personer avled, vilket ger ett födelseöverskott på 199 personer. 7 752 personer flyttade till Sollentuna och 7 437 personer flyttade från kommunen under året, vilket ger ett positivt flyttnetto på 315 personer.

Folkmängden ökade främst i Häggvik och i Väsjön under år 2023 i och med färdigställandet av nya bostäder.

Både in- och utflyttade är till största delen personer i åldern 20-39 år. I åldersgrupperna 20-24 år och 55-79 år är det fler som flyttar från än till kommunen. I åldersgrupperna 30-39 år samt barn 0-9 år är det fler som flyttar till än från Sollentuna.

Antalet barn i de yngre åldrarna har fortsatt att minska i Sollentuna kommun under 2023. Antalet invånare över 80 år ökar när den stora gruppen 1940-talister blir äldre. I jämförelse med genomsnittet i Sverige har Sollentuna kommun en större andel barn och unga samt en mindre andel äldre över 65 år.

Befolkningsstruktur Sollentuna kommun 2023

Sollentuna är en del av en sammanhängande arbets- och bostadsmarknadsregion där bostadsbeståndet till en del bestämmer befolkningsutvecklingen. Totalt fanns det drygt 32 000 bostäder i kommunen i början av 2023. Bostadsbeståndet i kommunen består till 41 procent av småhus och till 59 procent av flerbostadshus samt specialbostäder (exempelvis bostäder för äldre och studentbostäder). Upplåtelseformerna för lägenheter i flerbostadshus är 39 procent hyresrätter och 61 procent bostadsrätter.

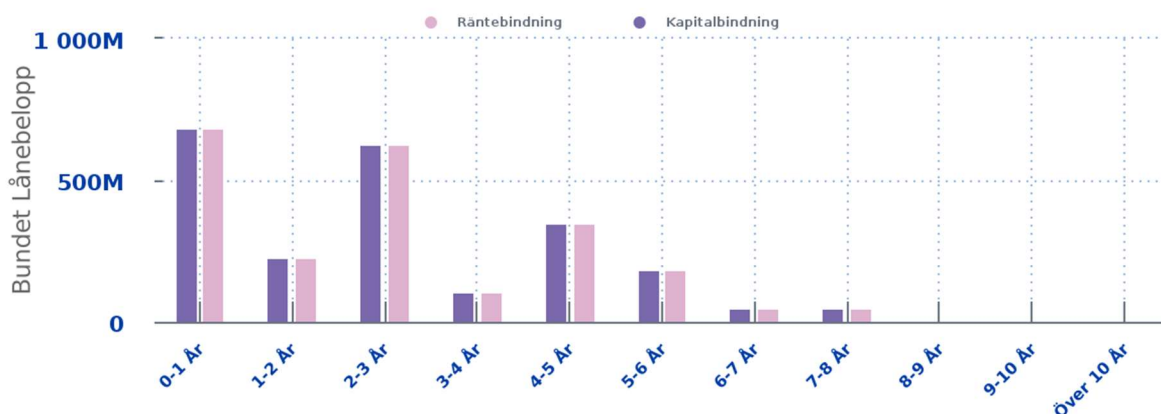
Enligt preliminära uppgifter har drygt 900 nya bostäder färdigställts i Sollentuna kommun under 2023, varav cirka 30 småhus. Det är det största antalet bostäder under ett enskilt år sedan mitten av 1970-talet. Över hälften av 2023 års nya bostäder finns i Häggvik, främst genom färdigställandet av ytterligare ett flerbostadshus med många små lägenheter i Södra Häggvik. Övriga nybyggda bostäder finns främst i Väsjön där cirka 250 bostäder har tillkommit, till största delen i form av flerbostadshus. Även i Tureberg och i centrala Edsberg har nya flerbostadshus färdigställts under året.

2.3.5 Finansiella risker

Vid 2023 års slut uppgick kommunkoncernens räntebärande skulder till 2,3 miljarder kronor (2,2 mdkr). Sollentuna kommun har inga egna räntebärande skulder.

Finansieringsrisk

Risken för att inte kunna låna upp kapital till investeringar och omsättning av gamla lån begränsas genom att befintliga låns förfall sprids ut över tid. I diagrammet nedan visas hur kommunkoncernens skuld på 2,3 miljarder kronor förfaller till betalning under de närmaste åren. I kommunkoncernen finns det vid årsskiftet nästan 1,5 miljarder kronor i likvida medel till en följd av försäljningen av bolagen Sollentunafastigheter 3 AB och Sollentunafastigheter 1 AB som har sålts under 2021 respektive 2020. Över 28 procent av koncernens skuld (610 mnkr) förfaller till betalning under det närmast året vilket kan ses som en stor risk. Risken minimeras av koncernens stora kassa.

Ränterisk

Genomsnittsräntan för koncernen lån uppgår till 1,24 procent (0,72 %) vilket har inneburit en kostnad på 27 miljoner kronor. Upplåningen inom koncernen löper med både rörlig och fast ränta. I tabellen ovan visar de rosa staplarna hur länge lånen kommer att ha dagens räntenivå. För lånen med rörlig ränta fastställs räntan för 3 månaders perioder.

Räntan har stigit betydligt under de senaste åren och nya lån har idag en ränta på mellan 3,4- 4,1 procent beroende på vilken löptid som väljs. Om koncernens alla lån omräknas till dagens räntenivå skulle det innebära en räntekostnad på 77 miljoner kronor. För 30 procent av skulden kommer räntan att justeras under det kommande året. Ränterisken kan minimeras genom att dotterbolagen får ta interna lån och på så sätt minska den externa upplåningen.

För en del av koncernens lån används räntesvappar för att säkra risken av ränteförändringar. Instrumentens nominella värde uppgår till 200 miljoner kronor vilket innebär att lån på 200 miljoner kronor har en förutbestämd ränta. Marknadsvärdet är positivt, marknadsvärdet förändringar under Swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet.

Stigande räntor påverkar framtida investeringar. Investeringsprojekt behöver ses över och för bolagens del behöver investeringarna generera högre intäkter för att täcka framtida räntekostnader. För kommunkoncernen utgör inte stigande räntor någon större risk men de enskilda bolagen kommer att få kraftigt ökade räntekostnader. För kommunens fastighetsbolag Sollentuna Kommunfastigheter AB och Sollentunahem AB kommer det att vara viktigt med starka kassaflöden för att klara av räntebetalningarna.

För de kommunala bolagen finns det begränsningar om hur mycket räntekostnader i förhållande till bolagens resultat som får dras av i inkomstdeklarationen och det är viktigt att räntekostnaderna inte överstiger 30 procent av bolagens resultat innan avskrivningar för då uppstår högre skattekostnader.

Under 2023 har ränteavdrag flyttas mellan bolagen inom koncernen för att bli avdragsgillt. Inför kommande år finns det stor risk för att alla räntekostnader inte kan dras av skattemässigt, vilket kommer innebära högre skattekostnad i koncernen.

För VA verksamheten som ska bedrivas till självkostnad kommer den högre räntenivån samt stora investeringar innebära en kraftigt höjd VA taxa framöver.

Risk med borgensåtagande

Kommunens åtagande för borgen uppgår till 2,3 miljarder kronor (2,2 mdkr). Åtagande är till dotterbolag samt en mindre del till ideella föreningar, 7 miljoner kronor (7 mnkr). Dotterbolagens ekonomiska ställningar bedöms vara stabila vilket innebär att risken i åtagande gentemot dotterbolagen bedöms vara låg. Det finns alltid en risk för borgen till föreningarna och att kommunen kan behöva betala till banken. De borgensåtagande som finns har funnits i många år och hittills har föreningarna skött sina betalningar.

Utöver borgensåtagande har kommunen ett indirekt åtagande för kommunalförbundens skulder där kommunens andel uppgår till 358 miljoner kronor (431 mnkr). Kommunalförbundens externa skulder har minskat eftersom Käppala lånar direkt från medlemskommunerna och Sollentuna kommuns utlåning uppgår till 190 miljoner kronor. Förbundens totala upplåning förväntas öka i takt med stora investeringar i kommunalförbunden som äger infrastrukturen för vatten och avlopp i norra Stockholm. Kommunalförbunden finansierar sin verksamhet med taxor vilket påverkar VA-taxan.

2.3.6 Pensionsförpliktelser

Pensionsskulden i kommunen består huvudsakligen av tre delar, pensioner intjänade innan 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse, kostnaden redovisas när pensionen utbetalas. Pensioner intjänade efter 1998 redovisas som kostnad när personalen tjänar in sin pensionsrätt. Årets intjänande pension består huvudsakligen av två delar avgiftsbestämd del som den anställda själv placerar och en förmånsbestämd ålderspension som redovisas som skuld i kommunen tills den anställde tar ut sin pension. Aktualiseringsgraden för kommunens pensionsåtagande uppgår till 95 procent (95 %).

Pensionsskulden för kommunen och Brandkåren Attunda har beräknats enligt avtalen KAP-KL och AKAP-KL där SKR:s rekommendationer angående RIPS ränta ligger till grund för beräkningen.

Alla förtroendevalda inom kommunen tjänar in en avgiftsbestämd ålderspension enligt reglementen OPF-KL med undantag för de som tidigare har pensionsrätt enligt gamla reglementet PBF och har rätt till en förmånsbestämd ålderspension. Förtroendevalda som engageras på heltid eller på betydande del av heltid (40 % av det fastställda arvudet av kommunstyrelsens ordförande) i kommunen har rätt till visstidspension eller avgångsersättning. Pensionsskulden som avser ålderspensioner som utbetalas efter 65 år redovisas som skuld. Visstidspension eller avgångsersättning som kan falla ut innan 65 år redovisas som ansvarsförbindelse, i de fall en utbetalning har påbörjats redovisas posten som skuld.

I dotterbolagen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen. Bolagens övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 vilket innebär att kostnaden redovisas i enlighet med fakturerade premier från pensionsinstituterna.

I Sollentuna Energi och Miljö AB finns tidigare intjänande pensioner redovisade som en skuld i balansräkningen, skulden svarar till fullo mot gjorda utfästelser.

Totalt uppgår pensionsförpliktelser till 1 810 miljoner kronor till anställda i koncernen. Kostnaden för årets pensioner uppgår till 303 miljoner kronor, vilket är betydligt mer än 2022 då kostnaden uppgick till 199 miljoner kronor.

Från 2023 gäller ett nytt kollektivavtal som innebär att den avgiftsbestämda pensionen ökar från 4,5 procent till 6 procent av de anställdas löner. Alla nyanställda kommer att enbart få avgiftsbestämd pension. Detta har inneburit en högre kostnad.

Den förmånsbestämda delen av pensionen som betalas ut när den anställda går i pension räknas upp med inflationen och eftersom inflationen har varit hög har pensionsskulden ökat kraftigt under 2023.

Belopp i mnkr	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
	2023	2022	2023	2022
Pensionsförpliktelse				
Avsättning inkl. särskild löneskatt	796	640	756	609
Kortfristig skuld inkl. särskild löneskatt	65	67	64	66
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	938	914	933	911
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	11	11	-	-
Summa pensionsförpliktelser	1 810	1 632	1 753	1 586
Återlånande medel	1 810	1 632	1 753	1 586
Konsolideringsgrad (%)	95	95	95	95

2.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

2.4.1 Processer för fastställande av mål, budgetering, uppföljning

Ledningsprocessen *Planera och följa upp kommunens verksamhet och ekonomi* beskriver arbetet med planering och uppföljning.

Planera

Planeringsprocessen består av kommunens mål- och budgetarbete och nämndernas budget och verksamhetsplanering.

Budget

Under våren tas omvärldsanalys och nulägesbeskrivning fram, och utifrån det beslutar kommunstyrelsen om planeringsförutsättningar för nämnderna i juni. Nämnderna tar till september fram ett budgetunderlag och det blir tillsammans med lokalresursplan, beräkningsunderlag och omvärldsanalys underlag till budgeten. Till det läggs de politiska prioriteringarna utifrån kommunövergripande mål och den politiska plattformen. Kommunfullmäktige fastställer budgeten i november månad.

Budgeten fördelar ram för respektive nämnd det kommande året. Ramen anges netto och är det högsta belopp nämnden får förfoga över. En volymkompensationsmodell tillämpas för vissa verksamheter.

Verksamhetsplanering

Utifrån fullmäktiges budgetbeslut upprättar nämnderna en verksamhetsplan. Som underlag till dessa används fastställd budget med resursfördelning, övergripande mål och centrala styrdokument.

Följa upp

Kommunstyrelsen tar fram anvisningar för en ändamålsenlig uppföljning av kommunens ekonomi, måluppfyllelse, riskhantering inom internkontroll och systematiskt kvalitetsarbete.

Nämnderna rapporterar löpande sin bedömning av ekonomi och verksamhet till kommunstyrelsen som i sin tur gör en helhetsbedömning av utvecklingen.

Rapportering

Den löpande uppföljningen ska bestå av följande delar:

- **Månadsrapporter** (endast ekonomi; februari, mars, oktober)
- **Tertialrapport** (april)
Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret sammanställer rapporterna och fullmäktige godkänner tertialrapporten.
- **Delårsrapport** per augusti med delårsbokslut och prognos
Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret sammanställer rapporterna och fullmäktige godkänner delårsrapporten.
- **Verksamhetsberättelse och årsredovisning**
Nämnderna rapporterar verksamhetsberättelser till kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret sammanställer underlag från rapporterna till årsredovisningen. Fullmäktige godkänner årsredovisningen senast under maj månad om inte särskilda skäl föreligger.

Intern kontroll

Enligt kommunallagen ska nämnderna tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det är varje nämnds ansvar att i samband med verksamhetsplaneringsarbetet genomföra en riskhanteringsprocess. Varje nämnd ska besluta om arbetsätt och omfattning för riskhanteringsarbetet inom sin verksamhet. Riskanalysen ska mynna ut i en internkontrollplan – den blir en del av nämndens verksamhetsplan.

Riskanalysen ska utgå ifrån fyra kontrollområden:

- **Ändamålsenlighet och effektiv verksamhet:** Verksamheten ska vara ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Det innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi och kvalitet samt att fattade beslut verkställs och följs upp.
- **Tillförlitlig rapportering:** Den finansiella rapporteringen och informationen om verksamheten ska vara tillförlitlig, räkenskaperna ska vara rättvisande.
- **Lagar och övriga regler:** Verksamheten ska följa tillämpliga lagar och övriga regler. Det omfattar såväl lagstiftning som kommunens interna regelverk, samt ingångna avtal.
- **Förtroende:** Verksamheten förhåller sig så att förtroendet för kommunen upprätthålls.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god internkontroll och samordnar den kammungemensamma riskhanteringsprocessen. Kommunledningskontoret sammanställer nämndernas rapportering av internkontrollen och utvärderar kommunens samlade riskhanteringsprocess inom ramen för internkontroll. I de fall förbättringar behövs ska åtgärder föreslås.

2.4.2 Centrala styrdokument

Som utgångspunkt för verksamhetsplanering används kommunens *regler för ekonomi och verksamhetsstyrning* samt relevanta policydokument tagna av kommunfullmäktige, *ex policy för agenda 2030*.

Kommunens bolag styrs av bolagsordningar och ägardirektiv. Där framgår kommunens ramar för de kommunala bolagens verksamhet. Bolagen utfärdar egna riktlinjer för finansiell planering. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamheter och risker. Om det bedöms som lämpligt av respektive styrelse kan dessa baseras på tillämpliga delar i kommunens riktlinjer.

2.4.3 Roller och ansvarsfördelning inom kommunkoncernen

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om resursfördelning och övergripande mål samt styrdokument för hela den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över nämnder och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska stödja och ha uppsikt över nämndernas, de kommunala bolagens och kommunalförbundens verksamheter samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll och samordnar en kommungemensam riskhanteringsprocess.

I kommunstyrelsens uppsiktsplikt ingår att stödja nämnderna samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet. I ansvaret ingår även att kontrollera att nämnderna inom sitt verksamhetsområde följer lagar, föreskrifter, mål och riktlinjer och att den interna kontrollen är tillräcklig. En förutsättning för uppsikten är att kommunens nämnder lämnar korrekt information vid varje rapporteringstillfälle. Informationen ska vara transparent och innehålla tillförlitliga analyser. Avvikelse ska omgående rapporteras när dessa identifierats. Uppsiktsplikt innebär enligt kommunallagen att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnder och kommunens bolag oavsett om de är direkt eller indirekt ägda. I Sollentuna är de indirekt ägda genom Sollentuna Stadshus AB.

Uppsikten i Sollentuna kommun består av två delar; en formell del som innebär att ärenden bereds och beslutas i kommunstyrelsen och en intern/löpande del som innebär att löpande under året följa nämndernas verksamhet.

Nämnderna

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de lagar och övriga föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när utförandet av en kommunal angelägenhet lämnats till privat utförare.

Nämnderna ansvarar för att leda och utveckla nämndens verksamheter. Respektive nämnd har huvudansvar för ekonomi- och verksamhetsstyrning inom sina ansvarsområden. Nämnden ansvarar för att styrningen sker i enlighet med kommunens ekonomi- och verksamhetsstyrningsregler.

För att möjliggöra en effektiv styrning ska nämnden tillse att det finns en ändamålsenlig tjänstemannaorganisation.

Sollentuna Stadshus AB

Sollentuna Stadshus AB:s uppgift är att samordna verksamheten i de helägda kommunala bolagen inom Sollentuna kommun med syfte att uppnå ett optimalt resursutnyttjande samt genom ekonomisk styrning utifrån ett helhetsperspektiv säkra det kommunala uppdraget för invånarna i Sollentuna kommun.

2.5 Händelser av väsentlig betydelse

Ekonomisk osäkerhet

Sverige befinner sig i lågkonjunktur. BNP minskade 2023 och arbetslösheten började stiga. Konjunkturinstitutet med flera menar att BNP kommer att vända upp under senare delen av 2024 medan arbetslösheten kommer att fortsätta stiga. En viktig faktor är inflationen som är på väg ned.

Skatteunderlaget ökade nominellt 2023 men då inflationen var högre blir den samlade effekten negativ. Det är första gången på 20 år som det reala skatteunderlaget minskar. SKR bedömer att det reala skatteunderlaget krymper även 2024 vilket kommer försämra Sollentuna kommuns kassaflöde. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas av SKR innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft för den närmaste femårsperioden.

Ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad och pågående lågkonjunktur

Den höga inflationen och kostnadsökningarna har inte påverkat det ekonomiska biståndet i den utsträckningen som förväntades. Under 2023 har färre hushåll än förväntat sökt bistånd, antalet barnfamiljer har minskat och kommunen har tagit emot färre nyanlända än tidigare år vilket sammantaget har lett till en minskning av totalkostnaderna.

Konjunkturpåverkan inom bygg- och anläggningssektorn

Den vikande konjunkturen påverkar marknadsförutsättningarna inom bygg- och anläggningssektorn. Boverket visar på en fallande köpkraft hos hushållen, en tredubbling av bostadsrätterna, kraftigt ökande bostadskostnader och en krävande finansiering.

Den negativa utvecklingen påverkar även ärendemängden inom bygglovverksamheten som i sin tur även påverkar mät- och kartverksamhetens volymer.

Vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder

Det försämrade ekonomiska läget under 2023 har minskat intresset för att påbörja en längre vuxenutbildning till förmån för kortare, yrkesinriktade utbildningar. Det finns även indikationer på att fler väljer att stanna kvar i en befintlig anställning istället för att välja en utbildning. Inflödet till arbetsmarknadsverksamheten har inte ökat i den utsträckning som befarades vid årets början. Antalet konkurser i kommunen har heller inte ökat nämnvärt i jämförelse med tidigare år.

Säkerhetspolitiska omvärldsläget

Det säkerhetspolitiska omvärldsläget är fortsatt allvarligt, främst genom kriget i Ukraina och dess effekter. Även Hamas terrorangrepp på Israel och det efterföljande kriget i Gaza har gett säkerhetspolitiska effekter, både internationellt och nationellt. Vidare är påverkansoperationer och olika former av cyberangrepp ständigt pågående. Underrättelsehotet mot Sverige bedöms större än på många årtionden. Under året höjde Säkerhetspolisen terrorhotnivån mot Sverige från ett förhöjt hot till ett högt hot (nivå 4), vilket SÄPO bedömer kommer kvarstå under 2024.

Omvärldsläget medför att kommunens verksamheter höjer beredskapen. Exempel på sådan beredskap är IT-enheten som höjer IT-säkerheten för att motverka ökade cyberhot. Utbildningskontoret har haft ett särskilt fokus på säkerhetsläget där trygghets- och säkerhetsskapande insatser som tidigare påbörjats kommer fortgå, samt i viss mån förstärkas och anpassas under 2024. Vidare deltar kontoret aktivt i kommunens arbete med att bygga upp det civila försvaret. Socialkontoret har avsatt en resurs för att svara upp mot de krav som kommunen internt, och centrala myndigheter, kommer med. Dessa ansvar och gränsdragningar är något som socialkontoret och berörda myndigheter arbetar med. Miljö- och klimatanvändens verksamhet lagt tid på att förbereda verksamheten för krissituationer, särskilt inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Bland annat har beredskapsplaner tagits fram och övats vid ett flertal tillfällen.

Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

Från och med 1 juli 2023 har Sveriges kommuner enligt lag ett ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Lagen säger bland annat att kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten. Kommuner ska, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan). Åtgärdsplanen ska vara beslutad senast den 1 juli 2024. Sollentuna kommun bedöms ligga väl i fas med de förväntade kraven genom det mångåriga brottsförebyggande arbete som bedrivits i kommunen.

Lagändringar som påverkar socialtjänsten
Ny lagstiftning som trätt ikraft 1:a juli 2023:

- *Förbättrade åtgärder när barn misstänks för brott.* Regelverket för utredningar mot barn som misstänks för brott förbättras för att säkerställa en hög grad av rättssäkerhet och effektivitet. Bland annat ska fler utredningar få genomföras när barn under 15 år misstänks för brott
- *Skärpta straff för brott i kriminella nätverk.* Många brott får ett högre straffvärde och det införs en ny straffbestämmelse som gör det straffbart att involvera personer under 18 år i brott eller brottslig verksamhet.
- *En sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn.* Åldern för när socialnämnden har möjlighet att besluta om öppna insatser, kontaktperson och särskild kvalificerad kontaktperson till ett barn utan vårdnadshavarens samtycke sänks från 15 år till 12 år. Öppna insatser kan även ges barn till barn och unga som är placerade i samhällsvård.

Ny lagstiftning som kommer träda ikraft:

- *Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.* Träder ikraft 1 april 2024 och innebär att alla barn som bor i skyddat boende ska ha ett placeringsbeslut och således även en handläggare inom barn och unga.

Övriga händelser

Återflytt till Turebergshuset

Vid årets början flyttade kommunens förvaltningar tillbaka till det nyrenoverade Turebergshuset. Renoveringskostnaderna blev lägre än planerat och energianvändningen har halverats jämfört mot innan renoveringen. En utvärdering gjordes efter sex månader och nu pågår arbete med att hantera de anpassningar som utvärderingen resulterat i. En mycket stor andel av de tillfrågade är nöjda med lokalerna.

Kapacitet och beläggning inom kommunal förskola och grundskola

I Sollentuna kommun, likt i andra kommuner, finns det ett överskott av platser både inom förskola och grundskola. Flera olika faktorer, bland annat mindre årskullar, har de senaste åren gjort att överkapaciteten, främst inom grundskolan, ökat. Under 2023 fanns det i den kommunala grundskolan en överkapacitet på ungefär 1000 platser.

Beslut om byggstart Väsjöskolan

I december 2023 fattade fullmäktige beslut om byggstart för Väsjöskolan. Enligt tidsplanen ska Väsjöskolan starta sin verksamhet läsåret 2025/26.

Utveckling av egen regi inom äldreomsorgen

Vård- och omsorgsnämnden har tagit över både öppen förebyggande verksamhet och dagverksamhet för äldre i egen regi för att arbeta mer hälsofrämjande, skapa mer trygghet i hemmet samt nå fler och en bredare målgrupp.

Verksamheten har haft fokus på mat och måltider under perioden. Edsbergs träffpunkt har invigts som navet för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Revision avseende bedömning om en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av privata utförare

En granskning avseende uppföljning och insyn i privata utförare har genomförts av PwC. Den samlade bedömningen är att kommunstyrelsen och vård- och omsorgsnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av privata utförare.

Vård- och omsorgsnämnden har vidtagit och kommer att vidta följande åtgärder:

- De stickprov som görs på utförare redovisas i tertialrapport till nämnd.
- Förtydligad redovisning av genomförda uppföljningar
- Nya upphandlingsunderlag som förtydligar krav på hur och när uppföljning sker
- Genomlysning av vilken typ av underlag som behövs i samband med uppföljningar.

Flyktingmottagande

Flyktingmottagandet fortsätter minska. Under 2023 har kommunen tagit emot 7 anvisade nyanlända och 63 egenbosattas (totalt 70 personer) samt 65 skyddsbehövande från Ukraina. Anvisningstalet för 2022 uppgick till sammanlagt 93 personer (anvisade och egenbosatta). För 2024 ska kommunen ta emot två anvisade och beräknat antal egenbosatta uppgår till 103 personer, totalt 105 personer.

After School framgångsrikt projekt för att minska ojämlikheten

Biblioteket startade upp avgiftsfria eftermiddagsaktiviteter där enklare mellanmål erbjuds. Det är en ny målgrupp inom åldersspannet 9-12 år, som tidigare inte deltagit i organiserad verksamhet som främst deltar.

Invigning av ny fritidsgård i Edsberg

Den 21 november invigdes Edsbergs nya fritidsgård invid Edsbergs Torg.

Ny lokal för biblioteket genererar dubbelt antal besökare

Flytten av huvudbiblioteket från Aniaraplatsen till Turebergshuset har resulterat i att antalet besökare per dag har gått från cirka 1000 besökare till mellan 1600 och 2000 besökare per dag.

Samverkan

Under 2023 träffades en ny överenskommelse om gemensam energi- och klimatrådgivning med Sigtuna, Upplands-Bro och Upplands Väsby, Enligt den nya överenskommelsen är Sollentuna huvudman för den gemensamma energi- och klimatrådgivningen från och med 2024-01-01.

Digitalisering

Kommunens dataskyddsombud har genomfört en tillsyn av hur väl vård- och omsorgsnämnden uppfyllt kraven i artikel 30 i Dataskyddsförordningen. Dataskyddsombudet finner att nämnden sedan hösten 2023 i stora delar uppfyller kraven på registerhållning av personuppgiftsbehandlingar. Information om personuppgiftsbiträdesavtal behöver tydliggöras och nämnden rekommenderas samverka med kommunledningskontorets digitaliseringsenhet.

Under 2023 har en digitaliseringsledare tillsatts som ansvarar för att hålla ihop den strategiska utvecklingen gällande digitala initiativ på socialkontoret. En del i pågående digitaliseringsarbete är att se över möjligheterna med AI och hur det skulle kunna bidra i form av effektivisering inom vissa områden, exempelvis ekonomiskt bistånd.

Överförmyndaravdelningen har under året drivit flera digitaliseringsprojekt. Digital Post, för färre utskriften och brevutskick, ärendehanteringssystemet Provisum för digital gallring av akter där systemet nu automatiskt får gallringstider satta vid in/ut registrering, en funktion som under 2024 förväntas effektivisera administrationen i verksamheten mm.

2.6 Resultatuppföljning - kommunen

Jämförelser med andra kommuner

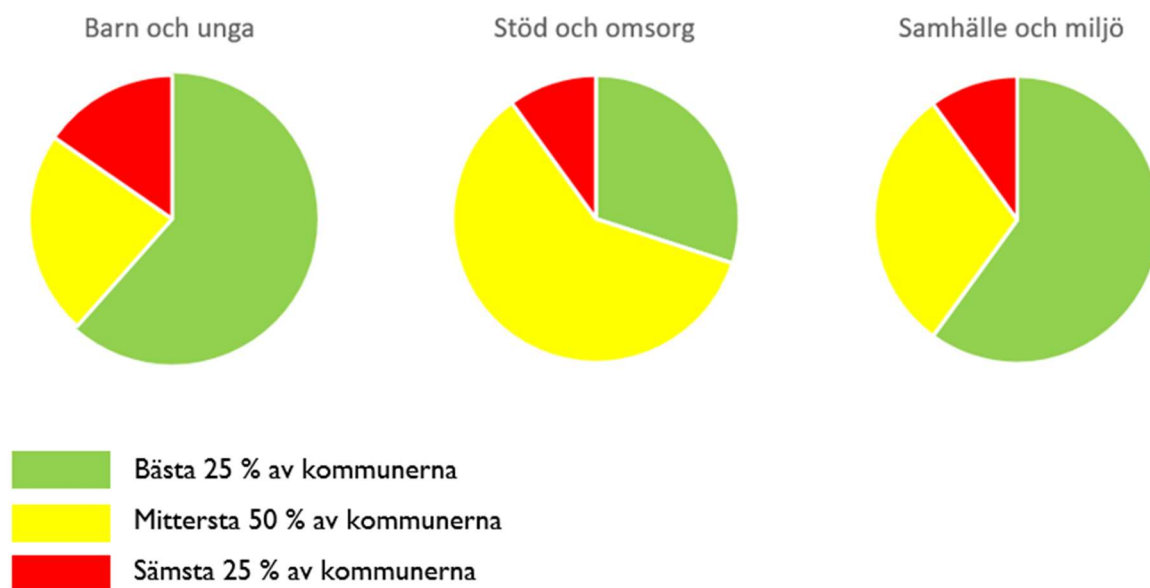
Sollentuna kommun deltar i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) projekt Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) som har ambitionen att i ett övergripande perspektiv beskriva kommunens kvalitet och kostnadsläge i jämförelse med andra kommuner. Nyckeltalen möjliggör jämförelser med andra kommuners resultat, men visar också på utvecklingen i den egna kommunen över tid. Att jämföra och analysera nyckeltal ger kunskap som kan bidra till förbättringar och verksamhetsutveckling.

KKiK 2023 innehåller 40 kvalitets- och kostnadsnyckeltal som delas upp i tre områden: Barn & unga, Stöd & omsorg, samt Samhälle & miljö. Nedanstående cirkeldiagram redovisar Sollentunas resultat i jämförelse med andra kommuner avseende kvalitetsnyckeltalen. Vissa av nyckeltalen ingår som indikatorer i kommunens kvalitetsstyrning och redovisas i nästa avsnitt.

När KKiK-resultaten redovisas använder SKR en färgsättning som innebär att de 25 procent av kommunerna som har bäst resultat får grön markering, de 25 procent av kommunerna som har sämst resultat får röd markering och övriga kommuner får gul markering. Färgsättningen är relativ och visar

om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra, inte om resultatet i sig är bra eller dåligt.

Sollentuna kommuns resultat i KKiK 2023

Barn & unga: Sollentuna får en grön färgmarkering på en majoritet av kvalitetsnyckeltalen inom området Barn & unga. Det gäller exempelvis skolresultaten i grundskolan samt andelen gymnasieelever med examen inom fyra år. Nyckeltal som får en röd markering avser personaltätheten i förskolan samt andelen barn som deltar i musik- eller kulturskola.

Stöd & omsorg: Sollentuna får en gul färgmarkering på en majoritet av kvalitetsnyckeltalen inom området Stöd & omsorg. Det gäller exempelvis flera nyckeltal från brukarundersökningarna inom IFO, LSS och särskilt boende. Väntetiden till särskilt boende och uppgifter från brukarundersökningen inom daglig verksamhet LSS är exempel på nyckeltal som får en grön markering. Nyckeltal med en röd markering avser brukarundersökningen inom hemtjänsten.

Samhälle & miljö: Sollentuna får en grön färgmarkering på en majoritet av kvalitetsnyckeltalen inom området Samhälle & miljö. Nyckeltal med grön markering avser exempelvis mängden kommunalt avfall och andelen fossiloberoende fordon i kommunorganisationen. Gul markering gäller exempelvis Nöjd-Kund-Index företagsklimat (som avser kommunens myndighetsutövning) och andelen ekologiska livsmedel.

Samtliga resultat och nyckeltalens definitioner finns i databasen Kolada, www.kolada.se. Välj "Jämföraren" och Sollentuna kommun. I menyn hittar man sedan KKiK-nyckeltalen under fliken ÖJ & KKiK. I KKiK 2023 ingår resultat från både 2022 och 2023 eftersom alla nyckeltal för 2023 ännu inte har publicerats. Databasen uppdateras kontinuerligt när ny statistik blir tillgänglig.

2.6.1 Resultatstyrning

2.6.1.1 Trygghet och välfärd genom livet

Beskrivning

Sollentuna kommun vill ge alla invånare de bästa förutsättningarna i livet.

- Alla ska känna sig trygga och nöjda med det kommunen erbjuder och det ska finnas möjlighet att leva ett gott liv i Sollentuna utifrån varje individs behov.

Kommunens invånare ska ges möjlighet att själva styra över sina val och kunna utvecklas efter egen vilja och förmåga.

- Kommunens service ska utvecklas så den är i samklang med det invånarna efterfrågar, både idag och i framtiden.
- År 2030 ska inga områden i Sollentuna finnas med på polisens lista över utsatta områden.

Kommentar

Målet bedöms uppnått för 2023. Av målets 18 indikatorer har 8 uppnått den övre styrgränsen och 6 den nedre, bland de indikatorer som ännu saknar utfall tyder prognosen på att de kommer uppnås. För målets sammantagna bedömning beaktas utöver utfall även utveckling över tid, tillkommande data såsom nämnders egna kvalitetsfrågor och progressionen av utvecklingsuppdraget Inga utsatta områden 2030.

Utbildning

Föräldrar och elever är fortsatt nöjda med förskolor och fritidshem i Sollentuna, nöjdheten med förskolan har t.o.m. ökat från en redan hög nivå. Däremot har andelen elever som upplever sig mobbade under i grundskolan ökat, dock till en nivå under rikssnittet. Arbetet mot mobbning har därför intensifierats under hösten, bland annat genom utbildning av nya skolledare i Olweusmodellen parallellt med analysforum i form av obligatoriska möten för samtliga rektorer och riktad uppföljning av mobbningen vid några specifika skolor.

Studieresultaten inom grundskolan har på en aggregerad nivå varit goda, vilket bland annat visat sig genom att andelen elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 9 och andelen elever som uppnår gymnasiebehörighet ökade något från föregående läsår. Det finns dock skillnader i resultat inom och mellan skolor samt mellan olika grupper av elever. Arbeta för att kompensera för dessa skillnader pågick under 2023, uppföljning visar att detta fortsatt behöver prioriteras under 2024, bland annat genom riktat arbete i enskilda skolor.

Inom gymnasieskolan överträffar elevernas studieresultat styrgränserna. Uppföljningen visar att hög närvaro korrelerar med goda studieresultat. Utifrån den vetskapen har bland annat ett arbete med att skapa en förbättrad systematik i att fånga upp frånvarande elever samt med att skapa en ökad förståelse för anledningarna till elevernas frånvaro genomförts. Nöjdhet och trygghet inom gymnasieskolan har inte kunnat mätas på samma sätt som tidigare år i och med att Storsthms gymnasieenkät inte har genomförts. Utfall från Skolinspektionens skolenkät, med liknande frågor, visar dock på en kontinuitet i resultaten.

Även inom vuxenutbildningen har resultatmålen uppnåtts. Andelen elever med godkända betyg har haft en positiv trend de senaste två åren, vilket bedöms bero på de pedagogiska insatser som genomförts av Kunskapsparken och på att fler studerande har tagit del av handledningen och de stödinsatser som erbjudits. Ett aktivt arbete med uppföljning, jobbsökeri, studie- och yrkesvägledning, språkträning med mera har bidragit till att andelen som gått vidare från arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier blev hög under 2023.

Omsorg

I individ- och familjeomsorgens brukarbedömning är andelen som upplever en förbättrad situation är något högre än föregående år och uppnår den lägre styrgränsen. Det pågår flera projekt inriktade mot de som står längst ifrån arbetsmarknaden och ett systematiskt arbete som syftar till att fler skall komma i självförsörjning, bland annat har en samverkansöverenskommelse med Arbetsförmedlingen slutits. Även andelen som inte återaktualiseras efter avslutad insats bedöms förhållandevis hög och tyder på att beviljade insatser ger resultat.

Antalet personer som får beslut om daglig verksamhet enligt LSS har ökat, bland annat beroende på höjd pensionsålder. Andelen som trivs på sin dagliga verksamhet ökade 2023 jämfört med föregående år och vård- och omsorgsnämndens kvalitetsfrågor till dem visade på såväl hög nöjdhet som trivsel. Även antalet personer med behov av bostad med särskild service enligt LSS har ökat, där kan dock en blygsam minskning i andelen som alltid trivs hemma noteras.

Inom äldreomsorgen kände sig hemtjänstkunderna till stor del trygga i hemmet och var sammantaget nöjda med hemtjänsten. Generellt var de mer nöjda i nämndens kvalitetsfrågor jämfört med brukarundersökningen. Det beror troligtvis på att brukarundersökningen besvarades i samband med att

flera fick byta utförare i och med det nya hemtjänstavtalet. Individfrågorna är besvarade löpande under hela året. Kvalitetsfrågor för personer boende på särskilt boende för äldre visade på en hög nöjdhet. Personer som nyligen flyttat in på boende upplevde att flytten varit trygg och att boende och närstående fått ett gott bemötande.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Elever i åk 2 som känner sig trygga, kommunal gymnasieskola, andel (%) 		91
Kommentar till rapport Helår 2023 Inget resultat 2023 då Storsthms gymnasieenkät omarbetas. Som jämförelse svarade 90 procent av eleverna att de är nöjda med sin skola.		
  Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala grundskolor, andel (%) 	86,9	89
  Elever i åk 9 som är behöriga till gymnasieskolan, kommunala grundskolor, andel (%) 	93,3	93
  Elever i åk 9, meritvärde kommunala grundskolor, genomsnitt (17 ämnen) 	259,4	254
  Elever som inte upplever sig mobbade under lång tid i kommunala grundskolor, minst ett år, andel (%) 	97,8	99
  Nöjdhet med fritidshemmens verksamhet, kommunala grundskolor - Vårdnadshavare i förskoleklass och grundskolans lågstadium, samt elever i åk 3 som uppger att de är nöjda med verksamheten på fritidshemmet, andel (%). Sammanvägt värde. 	89	85
  Nöjdhet med förskolans verksamhet, kommunala förskolor - Vårdnadshavare som uppger att de är nöjda med verksamheten, andel (%) 	94,1	90
  Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%) 	84,2	77
 Nöjdhet med verksamheten, kommunal gymnasieskola - Elever i årskurs 2 som svarar positivt på frågan "jag kan rekommendera min skola", andel (%) 		80
Kommentar till rapport Helår 2023 Inget resultat 2023 då Storsthms gymnasieenkät omarbetas. Som jämförelse är 78 procent nöjda med sin skola i Skolinspektionens enkät 2023.		
  Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%) 	90	88
  Brukarbedömning boende LSS totalt - brukaren trivs alltid hemma, andel (%) 	81	86
  Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, helhetssyn, andel (%) 	77	89
  Brukarbedömning särskilt boende, äldreomsorg, helhetssyn, andel (%) 	82	85
 Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) 	76	80

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt – förbättrad situation, andel (%) 	80	85
 Elever med godkända betyg, kommunal vuxenutbildning, andel (%) 	84	84
 Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%) 		48
Kommentar till rapport Helår 2023 Statistiken kommer att redovisas i Kolada under våren 2024.		
 Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%) 	66	46

2.6.1.1.1 Inga utsatta områden 2030

Status

Beskrivning av utvecklingsuppdrag

Sollentuna kommun har som uttalat mål att inte ha några områden med på Polisens lista över utsatta områden 2030. För att förbättra livsvillkoren i utsatta områden behöver de kommunala verksamheterna samordna insatser för att motverka och förebygga social utsatthet. Samtliga nämnder behöver under perioden följa effekterna av de aktiviteter som genomförs och agera proaktivt om eftersträvd effekt uteblir.

Orsak

Polisen upprättar årligen en lista över utsatta områden utifrån tre kategorier: utsatt område, riskområde och särskilt utsatt område. Sollentuna kommun hade 2020 två områden med på Polisens lista, Tureberg (Bagareby) klassas som riskområde och Edsberg (Edsbergs C/Edsberg Ö) som utsatt område. Kommunens mål är att inget område i kommunen skall finnas med på Polisens lista 2030.

Kommentar

Årsuppföljningen av lokala problembilden genom EST (Effektiv samordning för trygghet) visar på att utvecklingen i Edsberg går i en positiv riktning gällande problembilden för offentlig miljö.

Lägesbilden har under 2023 förbättrats till ett lugnare läge och färre antal rapporterade händelser i området. Från och med december 2023 är Edsberg borttagen från polisens lista över utsatta områden. Under 2023 togs även öppna drogscenen Edsberg bort från polisens lista över öppna drogscener och enligt 2023 års regionala trygghetsmätning har tryggheten ökat i Edsberg. Även i Tureberg har färre rapporterade händelser skett under året, lägesbilden går i positivare riktning och den upplevda tryggheten går i rätt riktning. Tureberg har dock en mer komplex problembild och är fortsatt ett riskområde och en öppen drogscen med risk för insocialisering av barn och unga till kriminogena miljöer. Samlade insatser från flera av kommunens förvaltningar, polisen, Sollentunahem och andra aktörer bedöms ha gett en positiv effekt i båda de utsatta områdena. Fortsatt arbete krävs i båda dessa områden.

Nämnderna har under året fortsatt arbetet med att ta fram verksamhetsstatistik på områdesnivå. Ytterligare utvecklingsarbete kommer ske under 2024 vilket kommer ge att verksamhetsstatistik förväntas kunna redovisas på en lägre geografisk nivå (NYKO3 Bagarby respektive Edsberg Östra/Centrum) senast i samband med årsanalysen 2024.

Socialnämnden har i sin analys sett att antalet inkomna aktualiseringar kopplat till barn har ökat under året jämfört med föregående år, för kommunen generellt och även i Bagarby och Edsberg. En orsak till

denna ökning bedöms vara att det samarbete som skett mellan socialtjänsten och andra aktörer, bland annat kultur- och fritidskontoret, har fått effekt. Socialnämnden och Polismyndigheten har under 2023 arbetat fram en struktur för utökad individsamverkan kring unga i riskzon. En nyutträd SSPP-samordnare (socialtjänst, skola, polis, fritid) kommer också arbeta en dag i veckan hos lokalpolisen från och med 2024. Arbetet med målgruppen unga i riskzon för och insocialisering i kriminalitet har utvecklats och behov av nya samarbeten har identifierats. Fortsatt arbete kommer att ske under 2024.

Kultur- och fritidsnämndens fritidsgårdar har arbetat med fokus på att flickor ska besöka verksamheten och stärka sin roll i verksamheten med gott resultat varför detta arbete kommer permanentas. Nämnden har genomfört sommarlovsaktiviteter under hela sommaren och föreningslivet har varit delaktiga.

Inom utbildningsnämndens verksamheter påbörjades ett arbete med att följa upp resultat utifrån elevers folkbokföringsadress och geografiskt område som komplement till övrig uppföljning. Detta för att sedan kunna vidta träffsäkra åtgärder och för att systematiskt kunna arbeta med att stärka förutsättningarna för barn och elever i dessa områden. Arbetet rörande gymnasiebehörigheten var under 2023 inne i ett skede där fokus var att finna förklaringar med orsaker till lägre studieresultat för elever folkbokförda inom dessa områden och som Sollentuna kommun på olika sätt har möjlighet att åtgärda och kompensera för.

För att höja inskrivningsgraden i förskolan hade utbildningskontoret under 2023 ett pågående arbete. Arbetet kommer under 2024 intensifieras med bland annat fortsatt analys av bakomliggande orsaker till lägre inskrivningsgrad samt uppsökande verksamhet.

Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden har genomfört informationsinsatser för att nå de grupper som saknar sysselsättning i de utsatta områdena. Jämförelsetal har tagits fram över andelen som idag studerar respektive deltar i en arbetsmarknadsinsats för att följa utvecklingen av insatserna.

Vård- och omsorgsnämnden har fortsatt sitt utvecklingsarbete kopplat till välfärdsbrottslighet. Samverkan har skett med flera myndigheter och kommuner i Stockholms län, Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Inspektionen för vård och omsorg.

Samhällsbyggnadsnämnden: De nya riktlinjer för bostadsförsörjning som antogs av kommunfullmäktige i december 2023 innehåller flera insatsområden med bäring på utvecklingsuppdraget. De generella målsättningarna är att nå ett varierat bostadsutbud vad gäller upplåtelseformer, storlek och kostnad, liksom att underlätta flyttkedjor. Arbetet med utvecklingsplan Edsberg inklusive nya skolgården har fortsatt under 2023. Ett uppdrag gavs till nämnden att utreda förekomsten av områden/fastigheter med risk för etablering av lägenhetshotell samt ett planarbete kring att förhindra oönskad omvandling till lägenhetshotell.

Parallellt med nämndernas rapportering genomförs under början av 2024 en årsanalys kopplat till verksamhetens indikatorer och kvalitativa bedömningar utifrån den framtagna analysmodellen. Ett arbete kommer ske under 2024 för att undersöka om det går att sammanföra dessa processer.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Andel sollentunabor som känner sig trygga i sitt bostadsområde kvällstid (%) 	70	70
 Andel som anger att de är trygga eller ganska trygga att gå ut kvällstid i området de bor i Edsberg 	56	60
 Andel som anger att de är trygga eller ganska trygga att gå ut kvällstid i området de bor i Bagarby 	56	60
 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) 	91,8	
 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, Edsberg, andel (%) 		

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
Kommentar till rapport Helår 2023 Statistik tillgänglig först under våren 2024.		
— Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, Bagarby, andel (%)		
Kommentar till rapport Helår 2023 Statistik tillgänglig först under våren 2024.		
— Inskrivningsgrad i förskolan, hemkommun		
Kommentar till rapport Helår 2023 Statistik för år 2023 publiceras den 30 mars 2024.		
— Andel förvärvsarbetande 20-34 år, Bagarby		
Kommentar till rapport Helår 2023 2023 års uppgifter är ännu inte publicerade.		
— Andel förvärvsarbetande 20-34 år, Edsberg		
Kommentar till rapport Helår 2023 2023 års uppgifter är ännu inte publicerade.		
— Andel förvärvsarbetande 20-34 år, Sollentuna		
Kommentar till rapport Helår 2023 2023 års uppgifter är ännu inte publicerade.		
— Andel personer 20-34 år med högst förgymnasial utbildning, Bagarby		
— Andel personer 20-34 år med högst förgymnasial utbildning, Edsberg		
— Andel personer 20-34 år med högst förgymnasial utbildning, Sollentuna		
— → Antal inspekterade soprum i Bagarby	9	
— ↗ Antal inspekterade soprum i Edsberg	9	
— → Antal soprum med brister i Bagarby	2	
— Antal soprum med brister i Edsberg,	2	
— Antal polisanmälningar gällande avfallstillsyn	4	

2.6.1.2 Hållbar och konkurrenskraftig tillväxt

Beskrivning

Sollentuna förenar det bästa av två världar – stadens utbud och närheten till naturen. Det är en av anledningarna till att kommunen växer tillsammans med både invånare och företag.

När vi planerar och bygger Sollentunas framtid sker det genom en hållbar tillväxt ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.

Vi tar hand om naturområden och tar ansvar för att vara en klimatsmart kommun med målet att bli den första kommunen som inte tär på jordens resurser.

Kommentar

Målet bedöms uppnått för 2023, bland annat utifrån att fem av målets sju indikatorer uppnått den övre styrgränsen och att de två indikatorer som utgör operationaliseringen av företagsklimatet (NKI) visar på relativt goda resultat, samtidigt som färdigställandet av bostäder översteg styrgränsen om 500 med råge. Målet har två för året nya utvecklingsuppdrag - Klimatneutralt Sollentuna 2030 och Fler arbetstillfällen 2030 - som inletts i enlighet med plan.

Bostadsbyggande

Under året färdigställdes 915 bostäder i Sollentuna, vilket avsevärt överstiger uppsatt styrgräns. Utfallet varierar dock stort från år till år och styrgränsen bör ses som ett långsiktigt genomsnitt över en tioårsperiod eftersom enstaka projekt har stor påverkan om det slutförs innan eller efter ett årsskifte. Marknadspåverkan kommer att innebära att antalet färdigställda bostäder under kommande år går ner.

Av de färdigställda bostäderna utgör 888 lägenheter i flerbostadshus, fördelat på 509 i Häggvik, 243 i Väsjön, 74 i Edsberg och 62 i Tureberg. Utöver det har 27 småhus färdigställts, varav cirka hälften i Edsberg/Väsjön. Ungefär hälften av lägenheterna, framför allt i Södra Häggvik, är små. Generellt eftersträvas en blandning av olika upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar inom varje kommunal del. Den fortsatta utvecklingen i Södra Häggvik följs därför mycket noga.

Kommunens myndighetsutövning

Gällande uppföljning av hur byggherrar uppfattar kommunen så visade enkäten hösten 2022 på fortsatt låga resultat, även om ljusglimtar finns inom service och tillgänglighet. Detta föranledde att externt stöd togs in under våren 2023 för uppföljning av enkäten och insiktsskapande workshops, varefter en handlingsplan togs fram sattes under året. Sollentuna placerade sig fortsatt lågt i en uppföljning av nationellt ledtidsindex i augusti men det hör delvis samman med ett ofullständigt underlag, vilket nu åtgärdas inför 2024.

NKI-undersökningen (Insikt) visar på en hög genomsnittlig nöjdhet med kommunens myndighetsutövning. Sollentuna följer den nationella trenden med högst NKI inom brandskydd och livsmedelskontroll. NKI bygglov fortsätter den positiva trenden och är nu över genomsnittet för länet, vilket är en trend som stöds av exempelvis handläggningstider som uppnått uppsatta ambitioner. Det kan till del förklaras med arbetet att förenkla och förtydliga bygglovsprocessen men även minskade ärendevolymer som frigjort mer tid för handläggning. Lågst grad av nöjdhet noteras inom serveringstillstånd, där dock den låga svarsfrekvensen behöver beaktas. Resultatet har under hösten bearbetats av de berörda verksamheterna med fokus på analys av resultat samt vidtagna och kommande förbättringsåtgärder.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI 	74	75
 Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år 	57	30
 Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år 	38	35
 Antal inflyttningsklara bostäder 	915	500
 Nöjd-Kund-Index (NKI) Bygglov, SKR:s mätning företagsklimat. 	78	70
 Resurshushållning - minskning av avfallsmängder		
Kommentar till rapport Helår 2023 Utfall och styrgräns presenteras i tertial 1 år 2024.		
 Biologisk mångfald - ytor för pollinerare	5 000 m ²	0m ²

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
Kommentar till rapport Helår 2023		
Näktarytor har etablerats på en rad platser enligt plan. Totalen på utfallet är 3030m ² eller 0,3hektar		

2.6.1.2.1 Fler arbetstillfällen 2030

Status

Beskrivning av utvecklingsuppdrag

Sollentuna växer snabbt, bara under perioden 2011-2020 växte befolkningen med mer än tolv procent. Under samma period ökade dock antalet arbetstillfällen med endast två procent, medan de ökat mer i nästan alla länets kommuner, som mest med 46 procent i Solna. Samtidigt har kommunen en utmaning med utanförskapsområden, där fler enkla jobb är en viktig parameter för att kunna minska utanförskapet.

Antalet arbetstillfällen behöver därför till 2030 öka minst lika mycket i Sollentuna som i övriga länet. För att de skall göra det behöver kommunen fokusera på arbetsplatsetableringar i form av exempelvis kontorslokaler, ytor för lokalservice och verksamhetsmark som möjliggör att fler enkla jobb tillskapas och på att fler som genomgår arbetsmarknadsenhetens insatser går vidare till ett arbete.

Kommentar

Arbetet med utvecklingsuppdraget har under år 2023 bestått i att få på plats en första organisation för att bedriva arbetet. Näringslivs- och arbetsmarknadschef är projektägare och samverkan sker initialt mellan samhällsbyggnadsverksamheten och näringslivsverksamheten i arbetsgrupp och styrgrupp. Rekrytering av en etableringsstrateg pågår.

Arbetet inleds med att ta fram en nulägesanalys av Sollentunas förutsättningar och utmaningar gällande möjligheterna att tillskapa fler arbetsplatser. Som underlag finns ett antal utredningar som har studerat Sollentunas starka och svaga sidor gällande etableringar av kontor, verksamheter på verksamhetsmark och lokalservice. Ytterligare fördjupning kring vissa områden behövs.

Inom ramen för arbetet med utvecklingsuppdraget finns ett behov av att ta fram en tydligare strategisk inriktning för näringsliv och etablering. Idag saknas en näringslivs- och etableringsstrategi/program. Ett sådant kan peka ut prioriteringar, riktlinjer, målsättningar och ansvarsfördelning för kommunkoncernens näringslivsfrämjande arbete.

I nuläget pågår utveckling av upp mot 100 000 kvadratmeter verksamhetsmark genom planläggning i Kappetorp och Kronåsen liksom genomförande av detaljplanen för Norrsätra. Strategier för markanvisning behöver utvecklas för att säkerställa en inriktning som leder till många arbetstillfällen.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
Antal personer med arbetsplats i Sollentuna kommun		
Kommentar till rapport Helår 2023		
Preliminära uppgifter för 2023: 27 228 personer.		
Förändring av antalet personer med arbetsplats i Sollentuna, %		
Kommentar till rapport Helår 2023		
Uppgiften tillgänglig först under våren 2024.		
Antal företag med minst fem antal anställda	862	

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som A. Börjat arbeta, andel (%) 		
Kommentar till rapport Helår 2023 Uppgiften tillgänglig först under våren 2024.		
 Andel förvärvsarbetande i Sollentuna 20-64 år 		
Kommentar till rapport Helår 2023 Preliminära uppgifter för 2023: 81 procent		

2.6.1.2.2 Klimatneutralt Sollentuna 2030

Status

Beskrivning av utvecklingsuppdrag

Sollentuna kommun tar ansvar för att vara en klimatsmart kommun med målet att bli den första kommunen som inte tär på jordens resurser. Det innebär att nettoutsläppen av växthusgaser behöver minska till noll i en takt som bidrar till att den globala temperaturökningen inte överstiger 1,5 grader Celsius.

Mot bakgrund av FN:s internationella klimatpanels (IPCC:s) bedömningar 2021 är det globala utsläppsutrymmet för att klara 1,5-gradersmålet förbrukat vid dagens utsläppsnivåer före decenniets slut. Utifrån 1,5-gradersmålet behöver därför utsläppen där kommunen har rådighet minska. För kommunens del innebär detta att arbetet behöver fokusera på att minska miljö- och klimatpåverkan från mat samt fastighet/byggnation.

Berörda nämnder och bolag behöver ta fram ett nuläge för att kunna målsätta indikatorer, för att under perioden kunna följa effekterna av de aktiviteter som genomförs och agera proaktivt om eftersträvad effekt uteblir.

Kommentar

Sollentuna har länge haft fokus på miljö- och klimatfrågor. I och med utvecklingsuppdraget skapas förutsättningar för en stärkt och samordnad organisation för ökat genomslag. Under våren har en projektledare för Klimatneutralt Sollentuna rekryterats för att leda arbetet. Två styrgrupper med projektgrupper har sammankallats, en med fokus på kost och livsmedel liksom en med fokus på bygg- och anläggningsverksamheten. Under hösten har arbetet med en analys av förutsättningar och möjligheter fortsatt kopplat till uppdragets målsättning. Input och samverkan med andra organisationer utvecklas inom ramen för Klimatarena Stockholm, där Sollentuna är medlem.

Arbetet med minskad klimatpåverkan är samtidigt i full gång. En policy för hållbart byggande antogs av kommunfullmäktige den 14 december 2023. Policyn innehåller en punkt om att minska klimatpåverkan och innebär att livscykelbedömningar ska göras som framöver kan ligga till grund för ett värde för indikatorn för byggandet. Härutöver togs en miljöspendanalys fram under 2022, som möjliggör en uppföljning av klimatpåverkan via kommunens kontoplan. Inför 2024 har förslag till styrgränser tagits fram. Klimatpåverkan från livsmedel och byggande följs upp med stöd av miljöspendanalysen. Ett projekt finansierat av Vinnova påbörjades i november. Syftet med projektet är att utforska och föreslå åtgärder som främjar Sollentunas övergång till ett klimatneutralt och cirkulärt samhälle, särskilt inom anläggnings- och fastighetssektorn samt de nödvändiga beteendeförändringarna för att driva denna omställning.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Totala utsläpp av växthusgaser från kommunens verksamheter 		

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
Kommentar till rapport Helår 2023		
Det preliminära utfallet för 2023 är 25 993 ton CO2.		
—	Utsläpp från byggtreprenader 	
Kommentar till rapport Helår 2023		
Det preliminära utfallet för 2023 är 2 591 ton CO2.		
—	Utsläpp från centralt upphandlande livsmedel 	
Kommentar till rapport Helår 2023		
Det preliminära utfallet för 2023 är 2 927 ton CO2.		
—	Energianvändning 	
Kommentar till rapport Helår 2023		
Utfall och styrgräns presenteras i tertial 1 år 2024.		

2.6.1.3 Attraktiv och effektiv organisation

Beskrivning

Verksamheterna i Sollentuna kommun utvecklas ständigt för att höja kvaliteten på kommunens service och tjänster.

- I en tid av utveckling och utmaningar behöver vi en aktiv, ansvarsfull ekonomisk politik och smarta, effektiva lösningar i alla verksamheter.
- Att vara en attraktiv arbetsgivare som kontinuerligt utvecklar medarbetare och ledare är avgörande för att kunna leverera den service som invånarna efterfrågar.

Kommentar

Målet bedöms uppnått för 2023. Av målets 28 indikatorer uppnår 22 den övre styrgränsen, 2 den nedre styrgränsen, medan 2 inte uppnår styrgränserna, därtill saknar 1 utfall och en är en informationsindikator Sammantaget visar dessa bland annat ökad medarbetarnöjdhet, god processeffektivitet men samtidigt har ett par nämnder utmaningar med sin driftverksamhet. Målbedömningen sker även mot bakgrund av att såväl tillgänglighet per e-post som avvikelser för exploateringsinvesteringar förbättrats successivt under året och att kommunens ekonomi sammantaget är god.

Attraktiv organisation

Sjukfrånvaron uppnådde fullmäktiges styrgräns om 6 procent, vilket är en förbättring jämfört med 2022 (8,5 procent) och tredje lägst bland länets kommuner. Minskningen förklaras av att korttidssjukfrånvaron minskat. Denna är som högst i personalintensiva verksamheter som kräver kundkontakt och där möjligheten till distansarbete är begränsad. Däremot har långtidssjukfrånvaron (minst 60 dagar), som utgörs av såväl arbetsrelaterade som icke arbetsrelaterade orsaker, ökat under året. Trenden är att kvinnor har högre långtidssjukfrånvaro men skillnaden könen emellan har minskat något 2023.

Personalomsättningen uppgår till 13,7 procent (varan 1,4 procent pensionsavgångar), vilket är en ökning jämfört med 2022. Trenden visar att medarbetare byter arbetsgivare mer frekvent nu än under pandemin men fortfarande i lägre utsträckning än året innan pandemin, vilket är en trend som även syns hos andra kommuner.

Resultaten av medarbetarenkäten är sammantaget på en hög nivå, totalt HME 82,8, med en hög svarsfrekvens på 93 procent. Resultatet har stigit jämfört med de fyra senaste åren och en positiv utveckling kan ses på alla delar såsom ledarskap, motivation, styrning samt jag lär mig nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete. Kommunens resultat står sig väl i jämförelse med såväl riksnittet (80) som med länets övriga kommuner (81).

Fler medarbetare uppgav 2023 att de lär sig nytt och utvecklas i sitt dagliga arbete, vilket kan ha påverkat att HME Motivation ökat i jämförelse med de senaste fyra åren. Resultaten skiljer sig åt på verksamhetsnivå och verksamheter med lägre utfall har under året arbetat för att identifiera aktiviteter i det kontinuerliga förbättringsarbetet genom handlingsplaner. Även styrning och ledarskap gavs högre omdömen 2023 än tidigare år, vilket till del kan förklaras av ett ökat fokus och mer dialog kring styrning och uppföljning samt kommunens arbete med ledarutveckling.

Effektiv organisation

Kommunen uppvisar generellt effektiva handlägningsprocesser, vilket bland annat visas genom utredningstider för LSS-insatser under styrgräns samtidigt som antalet personer i behov av LSS-insatser ökat samt andelen bygglovsärenden som handlagts inom tio veckor.

Den phishing-attack som drabbade kommunen under sensommaren gjorde att kontaktcenter och andra funktioner i kommunen inte kunde skicka e-post till en stor mängd e-postmottagare. Detta bidrog till en sämre tillgänglighet per e-post men på helårsbasis har tillgängligheten nästan återhämtat sig till i paritet med föregående år.

En grundförutsättning för en stabil finansiell utveckling är att nämnderna arbetar med en budget i balans och aktivt vidtar nödvändiga åtgärder vid framförallt negativa avvikelser. Detta har under 2023 i huvudsak fungerat väl men kommunens resultatenheter och två nämnder har inte lyckats balansera sin budget under året. Av stor vikt för detta är att verksamheterna arbetar med sina prognoser under året. Totalt visar kommunens verksamheter en hög prognossäkerhet, även om det finns utvecklingsbehov inom vissa nämnder och kommunens resultatenheter.

Budgetavvikelsen för exploateringsinvesteringar är -6,4 procent per helår. Det innebär en successiv förbättring per tertial under året., vilket möjliggörs genom en bättre matchning mellan intäkter och utgifter. Matchning mellan intäkter och utgifter är något som blir viktigt under de kommande åren med en fastighetsmarknad i gungning.

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
 Sjukfrånvaro, (%) 	6	6
 Personalomsättning, extern (%) 	13,7	15
 HME Jag lär mig nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete 	83	75
 HME Ledarskap 	83,1	75
 HME Motivation 	83,1	75
 HME Styrning 	83,5	75
 Årlig uppföljning av systematisk arbetsmiljö 	Ja	Ja
 Budgetavvikelse (%) 	1,4	0
Kommentar till rapport Helår 2023 Indikatorn används i bokslutet med att följa upp årets utfall mot årsbudget.		
 Upplåning för egen räkning, maxvärde, mdkr 	0	2
 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) 	-12,9	
Kommentar till rapport Helår 2023 2022 års siffra då det rapporteras i efterskott i Kolada		
 Andel granskade årsräkningar den 1/7 av de som är inkomna i tid. 	99	99
 Nettokostnadsavvikelse LSS (%) 	0,5	1,1

Indikator	Utfall 2023	Styrgräns 2023
Kommentar till rapport Helår 2023		
Ännu ej tillgänglig.		
 Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enligt 9 § 9 LSS, medelvärde 	23	34
 Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde 	32	40
 Andel bygglovsärenden med en handläggningstid inom 10 veckor, (%) 	98 %	97 %
 Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) 	-17,9	-11,5
 Budgetavvikelse (%) Exploateringsinvesteringar 	12	5
 Tillgänglighet e-post på Kontaktcenter - skriftliga svar 	93	95
 Väntetid i antal dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde 	11	10
 Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde 	51	60
 Kassaflöde budget 		0
 Budgetavvikelse (%) lokalinvesteringar 	18	5
 Skattefinansiering av investeringar 	155	75
 Prognossäkerhet (%) 	0,1	0,5
Kommentar till rapport Helår 2023		
Indikatorn används endast i årsredovisningen för att följa upp hur väl nämnderna arbetat med sina prognoser under året. Indikatorn mäter avvikelsen mellan delårsrapportens prognos och årets utfall.		
 Soliditet, (%) 	57	50
 Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9 (%) 	-3,4	-3,4
 Årets resultat, % av skatteintäkter (exkl reavinst) 	8,2	2,5
Kommentar till rapport Helår 2023		
Indikatorn avser helår.		
 Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg (%) 	-18,3	-19,9
Kommentar till rapport Helår 2023		
Avser utfall 2022.		

2.6.2 Uppdrag

Nämnderna lämnar status och lägesrapport för aktuella uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. En sammanställning av exploateringsverksamhetens lägesrapport finns i bilaga 13.

Sex uppdrag är avslutade enligt plan, ett är återremitterat och elva uppdrag rapporteras pågående.

Avslutade uppdrag:

- Ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning 2022-2026 i Sollentuna kommun. Riktlinjerna beslutades av kommunfullmäktige under december 2023, KF-2023/01214.
- Utredda välfärdsbrottslighetsrisker i Sollentuna kommun. Samtliga kontor har tagit med välfärdsbrott i sina riskanalyser och redovisat detta som en bilaga i respektive nämnds verksamhetsplan. Riskanalyserna och dialoger med kontoren kommer ligga till grund för att närmare identifiera stödbehovet och det fortsatta arbetet. Under året har en seminariedag för chefer och förtroendevalda genomförts. En kunskapsbank har skapats i form av en grupp på intranätet, där bland annat APT-material finns tillgängligt.
- Utredning om hur familjerättsverksamheten ska organiseras. Återrapporterat till kommunfullmäktige 2023-12-14, KS-2023/00917
- Ta fram en strategi för kulturfastigheter. Uppdraget är återrapporterat till kommunfullmäktige 2023-12-14, KS-2023/00979.
- Ta fram förslag till vattentjänstplan enligt lagen om allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen är antagen av KF 2023-12-14, KS-2022/00474.
- Utvärdering av kommunens kommunikationsprocess. Avslutat enligt plan. Återrapporteras i bilaga till kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2023.

Återremitterat uppdrag:

- Ta fram förslag om avyttring respektive rivning av fastigheter. Ärendet återremitteras i syfte att kompletteras med ytterligare underlag gällande de berörda fastigheterna, 2023-12-14, KS-2023/00978.

Pågående uppdrag:

- Utvecklad styrning av bolagskoncernen. Delar av uppdraget beslutades i samband med kommunfullmäktige i december 2023. Återstående delar, som avser ägardirektiv för Sollentunafastigheter 2 AB och Sollentunahem AB, beräknas beslutas under våren 2024.
- Säkra finansiering av Möjligheternas Plats. Uppdraget som sker i samarbete med kultur- och fritidskontoret kommer att slutredovisas och beslutas på kommunstyrelsen den 12 februari 2024.
- Kommunledningskontoret har i uppdrag att genomföra en förstudie gällande reservkraft för el.
- Kommunledningskontoret har i uppdrag att ta fram förslag till planeringsstrategi i enlighet med plan- och bygglagen.
- Uppdrag att ta fram styrdokument för offentlig konst i Sollentuna kommun. Uppdraget pågår tillsammans med kultur- och fritidskontoret enligt plan. Delrapport ska lämnas till kommunstyrelsen i september 2024.
- Uppdrag om utredning om inriktning för det kommunala markinnehavet i Kronåsen. Delrapportering har skett till mark- och exploateringsutskottet den 27 november 2023. Slutrapport ska ske under våren 2024.
- Uppdrag om att utreda driftsform för persontransporter. Uppdraget projektleds av utbildningskontoret. Ekonomiavdelningen, vård- och omsorgskontoret och socialkontoret deltar.
- Uppdrag om att ta fram en trafikplan för Sollentuna kommun. Uppdraget är påbörjat med omfattande inventerings och analysarbete. En workshop tillsammans med representanter från mark- och exploateringsutskottet är planerad till våren 2024. För att säkerställa att planen blir väl förankrad såväl internt som externt bedöms att tidplanen bör förlängas till slutet av 2024.

- Effektivare verksamhet genom digitalisering. Uppdraget sker i samarbete med flertalet kontor och pågår enligt plan. Slutrapporteras i samband med delårsrapport 2024.
- Lägesrapport pågående exploateringsprojekt. Enligt beslut i kommunstyrelsen ska en lägesrapport över exploateringsprojekten bifogas rapporteringen varje tertiäl. Se bilaga 13.
- Uppdrag att ta fram ett åtgärdsprogram mot buller i Sollentuna kommun för en ny femårsperiod. En uppdatering av bullerkartläggningen handlades upp under slutet av 2023. Kartläggningen påbörjas i början av 2024

2.6.3 Internkontroll - riskhantering

Sollentuna kommun skall ha en väl fungerande internkontroll. Enligt kommunallagen skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Syftet med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. Uppföljning av riskhanteringen inom ramen för internkontroll är integrerad i den ordinarie uppföljningsprocessen där lägesrapportering sker tertiälvis.

I Sollentuna kommuns nämnders internkontrollplaner för 2023 identifierades totalt 51 risker. Nämnderna har under året genomfört kontroller och åtgärder enligt plan, majoriteten kontroller och åtgärder har rapporterats med status pågående eller utan avvikelse. Per helårsbasis rapporterade nämnderna inga större avvikelser medan fem mindre avvikelser noteras.

Utfall för risker i nämndernas internkontroll

Mindre avvikelser

- Risk för intrång, påverkan på IT-leverans (driftavbrott) och obehörig åtkomst till information. (Kommunstyrelsen)
- Risk att inte kunna hantera inbetalningar och eller utbetalningar korrekt vid kompetensbrist eller vid systemstörningar. (Kommunstyrelsen)
- Information hanteras inte säkert och eller ändamålsenligt vilket kan leda till förtroendeskada och eller skadestånd. (Kommunstyrelsen)
- Risk för att sekretessbelagd information röjs oavsiktligt (Socialnämnden)
- Risk för att klienter med komplexa behov inte får de insatser och det stöd som de behöver då viktig information kan missas på grund av att informationsöverföring inte sker då klienten har kontakt med flera enheter (Socialnämnden)

2.7 Väsentliga personalförhållanden

2.7.1 Kommunen

Sollentuna kommun växer och utvecklas. Medarbetarna i kommunen har ett viktigt gemensamt uppdrag – att ge alla invånare och företag bästa möjliga service.

Anställda i Sollentuna Kommun	2023	2022	2021	2020	2019
Totalt antal anställda	3 484	3 268	3 233	3 218	3 313
kvinnor (%)	72	72	73	74	73
män (%)	28	28	27	26	27
varav antal tillsvidareanställda	2 517	2 492	2 469	2 476	2 491
Kvinnor %	75	76	76	76	75
kvinnor deltid	180	189	190	171	173
Män %	25	24	24	24	25
män deltid	45	51	47	40	55
varav antal visstidsanställda	224	289	339	296	323
varav antal timanställda	743	487	425	446	499
Antal årsarbetare	2 625	2 654	2 675	2 649	2 687
Andelen kvinnor i chefsbefattning av totala antalet chefer (%)	69,5	73,1	75,0	76,2	69,4

Tabellen innefattar alla anställda inom kommunen. Kommunen har ingen vård och omsorg vad gäller utförardelen, den sker via bolag/externa utförare.

Antal anställda i Sollentuna kommun uppgick 2023 till 3 484. Andel tillsvidareanställda uppgick till 72 procent och av dessa hade 91 procent heltidsanställning. De anställda i Sollentuna kommun fördelar sig på 72 procent kvinnor och 28 procent män. Andelen tidsbegränsade anställningar har minskat med 23 procent jämfört med 2022. Däremot kan en tydlig ökning ses på antal timanställda jämfört med föregående år särskilt inom bland annat förskola och skola. Anledningen kan framförallt vara att förändringen av LAS-reglerna har bidragit till att fler är registrerade som intermittenta än tidigare.

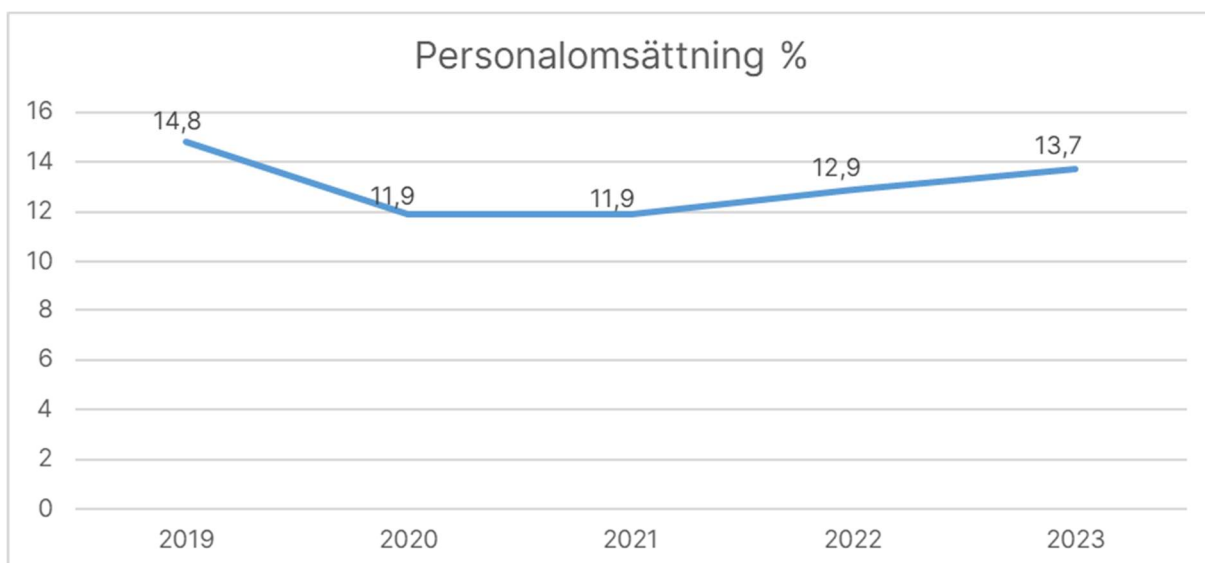
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Sollentuna kommun växer och befolkningen beräknas öka under den närmaste perioden.

Rekryteringsbehovet inom offentlig verksamhet är stort i hela landet och många av de kompetenser som behövs finns i bristyrken. Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och regioner behöver rekrytera drygt 410 000 nya medarbetare i välfärden fram till 2031 enligt Sveriges Kommuner och Regioners senaste personalprognos.

Rekrytering till följd av personalomsättning är den största förklaringen till det framtida rekryteringsbehovet i Sollentuna kommun. Pensionsavgångar är också en bidragande faktor till det ökade rekryteringsbehovet även om effekten inte är lika omfattande som den som följer av frivilliga avgångar. Detta ställer krav på alla steg i medarbetarlivscykeln: attrahera, rekrytera, introducera, utveckla, behålla och avveckla för att möta den strategiska kompetensförsörjningsutmaningen.

I syfte att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen har en strategisk kompetensförsörjningsprocess genomförts på respektive kontor med stöd av HR, där tre verksamhetsnära aktiviteter har tagits fram. Dessutom har processen för strategisk kompetensförsörjning integrerats i verksamhetsstyrningen från och med 2024 vilket ger tydligare styrning och uppföljning.

Personalomsättningen uppgår till 13,7 procent vilket är under uppsatt styrgräns men en ökning jämfört med 2022. Trenden visar att medarbetare byter arbetsgivare mer frekvent än under pandemin men fortfarande i lägre utsträckning än året innan pandemin, vilket även återspeglar sig hos andra kommuner. Av den totala personalomsättningen har 12,3 procent (340 personer) gått vidare till nya utmaningar och 1,4 procent (36 personer) gått i pension.

Bland Sveriges kommuner år 2022 var genomsnittlig personalomsättning 12 procent och 13 procent i Stockholms län, för Sollentuna kommun var personalomsättningen 13 procent (jämförelse siffor för 2023 finns ej tillgängliga).

Personalpolitik

Alla medarbetare ska ges så bra förutsättningar som möjligt för att kunna bidra till goda verksamhetsresultat och göra skillnad för Sollentuna kommuns invånare och företag. Ett aktivt och hållbart medarbetarskap och ledarskap samt en god arbetsmiljö är grunden för goda arbetsförutsättningar. Väl fungerande HR-processer i hela medarbetarlivscykeln för att attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och avveckla möjliggör detta.

Sollentuna kommuns ledarskapsmodell (Full range leadership model) tydliggör och säkerställer samsyn på vad gott ledarskap innebär. Kommunens ledarskaps- och medarbetarskapsprogram är genomförda enligt plan bland annat Ledarutvecklingsprogram LUP, Ledarskaps- och Medarbetarakademin, chefsfrukostar samt chefsdag. Syftet med ledarskapsutbildningarna är att stärka chefer och potentiella chefer i sin ledarroll samt utvecklas i linje med kommunens ledarskapsmodell. Även en plan för ökat fokus för medarbetarskap finns framtaget för 2024 i syfte att öka självledarskap, motivation och frigöra medarbetarens fulla potential genom att erbjuda medarbetarutvecklingsinsatser.

En översyn har startats med nytt program för introduktion av nya medarbetare med avsikt att digitalisera onboardingprocessen, vilket ger tidsbesparingar för chefer som ska introducera nya medarbetare samt skapa en upplevelse för den nyanställda att Sollentuna kommun är en attraktiv arbetsgivare. "Upplev Sollentuna" (busstur och föreläsning om kommunens historia) som vänder sig till nyanställda medarbetare och chefer är också ett led i introduktionen för att lära känna kommunen samt få en attraktiv upplevelse av Sollentuna kommun som arbetsgivare.

Resultaten av medarbetarenkäten för Sollentuna kommun 2023 är sammantaget på en hög nivå med en hög svarsfrekvens, totalt HME 82,8. Ett positivt resultat kan ses inom alla områden (index) ledarskap, motivation, styrning samt frågan ”Jag lär mig nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete”.

Verksamheterna inom kommunen har arbetat systematiskt med arbetsmiljöarbetet SAM i Stratsys i syfte att upprätthålla en god arbetsmiljö. Ett viktigt partsgemensamt samarbete "Vägen framåt" tillsammans med fackliga ombud, skyddsombud, HR och kommunledningsgruppen har ytterligare stärkt arbetsmiljöarbetet och samverkan.

Sjukfrånvaro (%)	2023	2022	2021	2020	2019
Sjukfrånvaro Sollentuna kommun- andel av totalt arbetad tid	6	6,5	6,1	7,2	5,7
Korttidssjukfrånvaro- 2-14 dagar- andel av totalt arbetad tid	2,8	3,3	3,2	4	2,7
Långtidssjukfrånvaro- 15-90 dagar eller längre- andel av totalt arbetad tid	3,2	3,1	3,2	3,1	2,9
Långtidssjukfrånvaro- 60 dagar eller längre- andel av den totala sjukfrånvaron	39	35,1	30,6	26	33,8
Sjukfrånvaro för kvinnor- andel av totalt arbetad tid för kvinnor	6,6	7	6,5	7,7	6,3
Sjukfrånvaro för män- andel av totalt arbetad tid för män	4,5	5,1	5,2	5,6	4
Sjukfrånvaro per åldersgrupp- andel av tot arbetad tid					
-29 år och yngre	5,2	6,2	5,6	7,4	5,9
-30 -49 år	5,9	5,9	5,6	7,1	5,5
-50 år och äldre	7,3	7,4	6,9	7,2	5,9

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron uppgår till 6,0 procent och har minskat jämfört med 2022 där främst en minskning på korttidssjukfrånvaron kan ses. Korttidssjukfrånvaron är som störst inom Utbildningskontoret och Socialkontoret som kräver hög fysisk närvaro och där begränsad möjlighet till distansarbete skulle kunna ha en negativ inverkan på sjuktalet.

Av den totala sjukfrånvaron utgör långtidssjukfrånvaron, minst 60 dagar 39 procent vilket är en ökning från föregående år. Dessa utgörs av både icke arbetsrelaterade och arbetsrelaterade orsaker där rehabiliteringsplaner finns upprättade.

Trenden visar att kvinnor har högre långtidssjukfrånvaro än män även om det har minskat i förhållande till förra året. Detta är en stor utmaning inom den kommunala sektorn.

Långtidssjukfrånvaron är det nyckeltal som generellt visar störst skillnad mellan kvinnor och män i Sollentuna medan de allra flesta jämställdhetsnyckeltal visar positiva trender, mot ökad jämställdhet.

Sjukfrånvaron i åldersgruppen 50 år och äldre är högst även om den har minskat lite i förhållande till 2022. Detta kan bero på att de flesta långtidssjukskrivningarna har varit störst inom denna åldersgrupp.

Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år och yngre har minskat tydligt och 30-49 år är stabilt jämfört med förra året.

I jämförelse med andra kommuner i Stockholms län har Sollentuna kommun bland de lägsta sjukfrånvaron under 2023.

2.8 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Sollentuna kommun har de tre senaste åren haft ett positivt balanskravsresultat och har därmed inget underskott att återställa.

Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 385 mnkr (343 mnkr) vilket därmed lever upp till lagens krav. Jämfört med föregående år har balanskravsresultatet förbättrats.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därefter finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning (t.ex. kostnadsbesparingar) i framtiden. Återföringen ska också ske av orealiserade vinster och förluster i värdepapper. Efter dessa justeringar redovisas ett resultat efter balanskravsjusteringar. Om resultatet så medger och fullmäktige så beslutar görs sedan en reservering till resultatutjämningsreserven alternativt lyfts medel fram från resultatutjämningsreserven för att hantera negativa resultat efter balanskravsjusteringar.

Sollentuna kommun använder inte Resultatutjämningsreserv.

Årets balanskravsutredning redovisas nedan.

Balanskravsutredning	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	385	345	535
- Samtliga realisationsvinster	-	-2	-
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	-	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	385	343	535
- Reservering av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Balanskravsresultat	385	343	535

2.9 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.9.1 Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För en finansiell bedömning finns kommunallagens mål för den ekonomiska förvaltningen som omfattar hela kommunkoncernen. Den innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning både i sin egen verksamhet och i verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person. I kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning finns Sollentuna kommuns tolkning av kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. Sollentuna kommun utvärderar och motiverar årligen i kommunens redovisning om kommunen har en god ekonomisk hushållning. Bedömningen görs utifrån följande:

- Uppfyllelsen av de kommunövergripande målen
- Uppfyllelsen av de finansiella målen
- Uppfyllelsen av balanskravet
- Utvecklingen avseende nämndernas ekonomi
- Utvärdering av nämndernas internkontroll

Nedan redovisas en genomgång av de olika områdena.

Uppfyllelsen av de kommunövergripande målen

Kommunens målstyrning utgår från kommunfullmäktiges mål och till dem kopplade indikatorer, där grunduppdraget följs upp på kommunnivå. Nämnderna följer upp grunduppdraget mer detaljerat inom sina verksamhetsområden. I tabellen nedan visas en sammanställning av mål och indikatorer för kommunfullmäktige:

Målstyrning		Indikatorer			
Utfall	Mål	Grön	Gul	Röd	-
	Trygghet och välfärd genom livet	44% (8 st)	33% (6 st)	6% (1 st)	17% (3 st)
	Hållbar och konkurrenskraftig tillväxt	71% (5 st)	14% (1 st)	0	14% (1 st)
	Attraktiv och effektiv organisation	79% (22 st)	7% (2 st)	7% (2 st)	7% (2 st)
		66%	17%	6%	11%

Kommunen har generellt goda eller godtagbara resultat, men ytterligare arbete återstår för att nå fullmäktiges ambitionsnivå. Samtliga mål bedöms uppnådda.

Utvecklingen inom de kommunövergripande målen för 2023 bedöms uppnå kraven på god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Hur en kommun väljer att analysera och kommentera sin ekonomi och balanskravet blir naturligtvis kopplat till om kommunen har ett resultat som väl överstiger balanskravet, ligger i närheten av balanskravet eller ligger under balanskravet. I koncernen finns ett gemensamt mål där bolagen ingår och för Sollentuna kommun finns det fyra mål för den finansiella planeringen. Av bolagsordningar och ägardirektiv framgår kommunens ramar för de kommunala bolagens verksamhet. Bolagen utfärdar egna riktlinjer för finansiell planering m.m. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamheter och risker. Om det bedöms som lämpligt av respektive styrelse kan dessa baseras på tillämpliga delar i kommunens riktlinjer. Sollentuna kommuns mål för den finansiella planeringen avser såväl räkenskapsår, budgetår som de efterföljande planåren. Det är fyra mål, vilka också kan uttryckas som mått/nyckeltal. Från och med 2020 finns ett finansiellt mål för kommunkoncernen.

Målen för 2023 är:

1. Soliditeten innebär ett mått på hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade av eget kapital. Kommunens mål innebär att soliditeten inte bör understiga 50 procent exklusive pensionsförpliktelser redovisade som ansvarsförbindelser. Soliditetsmålet är uppnått för år 2023.
2. Kommunens resultatmål ska långsiktigt i driftbudgeten, exklusive realisationsvinster, uppgå till 2,5 procent av intäkter från skatter, utjämningsystem och generella statliga bidrag samt fastighetsavgift. För verksamhetsåret 2023 är resultatmålet satt till 2,0 procent. Resultatmålet är uppnått för år 2023.
3. Finansiering av kommunens verksamhet för egen räkning får inte överstiga 2 miljarder kronor i externa lån. Detta för att inte räntekostnaderna ska ta för stor andel av verksamheternas driftbudget samt att soliditetskravet ska uppfyllas. Finansieringsmålet för 2023 är uppnått.
4. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringar ska inte understiga 75 procent. Målet för 2023 är uppnått.
5. Kommunkoncernens upplåning ska inte överstiga 4 miljarder kronor. Detta för att risken för ökade räntekostnader inom kommunkoncernen inte ska blir för stor. Finansieringsmålet för 2023 är uppnått.

Det andra målet analyserar det ekonomiska resultatet i ettårsperspektivet, men utgör också förutsättningen för en ansvarsfull och långsiktig god ekonomisk utveckling. De fyra övriga målen utgör summan av flera års resultat och uttrycker den ekonomiska styrkan, betalningsförmågan, på kort respektive lång sikt.

	Mål	Målvärde	Utfall
	Soliditeten bör inte understiga 50 procent exklusive pensionsförpliktelser redovisade som ansvarsförbindelser.	> 50 %	57 %
	Kommunens resultatmål ska långsiktigt i driftbudgeten, exklusive realisationsvinster, uppgå till 2,5 procent av intäkter från skatter, utjämningsystem och generella statliga bidrag samt fastighetsavgift.	> 2,0 %	8,2 %
	Finansiering av verksamheten för egen räkning får inte överstiga 2 miljarder i externa lån.	< 2 000 mkr	-
	Kommunens självfinansieringsgrad av investeringar ska inte understiga 75 procent.	> 75 %	194 %
	Kommunkoncernens upplåning ska inte överstiga 4 miljarder kronor.	< 4 000 mkr	2 282 mkr

Balanskravet

Balanskravet är uppnått och beskrivs mer under kapitel 2.8 Balanskravsresultat.

Nämndernas ekonomi

Nämndverksamheten redovisar sammanlagt ett överskott om 60,7 miljoner vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 1,4 procent.

Internkontroll

Varje nämnd har i samband med verksamhetsplaneringen genomfört en risk- och väsentlighetsanalys inom sitt verksamhetsområde. Analysen har utmynnat i en internkontrollplan. Totalt identifierades 51 risker. Nämnderna har under året genomfört kontroller och åtgärder enligt plan, majoriteten kontroller och åtgärder har rapporterats med status pågående eller utan avvikelse. Per helårsbasis rapporterade nämnderna inga större avvikelser medan fem mindre avvikelser noteras.

Helhetsbedömningen för 2023 är att riskhanteringsprocessen inom ramen för internkontroll är tillräcklig och har utvecklats sedan föregående år.

Sammanfattande bedömning

Mot bakgrund av det som redovisats ovan samt i avsnitten ekonomisk ställning, bedöms att Sollentuna kommun uppnår de uppsatta kriterierna för god ekonomisk hushållning gällande verksamhetsåret 2023.

2.9.2 Ekonomisk ställning kommunkoncernen

Belopp i mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	2 544	2 435	2 495	2 924
Verksamhetens kostnader	-5 784	-6 014	-6 219	-6 784
Avskrivningar	-412	-423,3	-518	-428
Verksamhetens nettokostnader	-3 652	-4 002	-4 242	-4 287
Skatteintäkter, utjämning mm	4 237	4 450	4 671	4 529
Verksamhetens resultat	585	448	429	242
Finansnetto	641	3	22	-36
Årets resultat	1 226	451	451	206

Kommunkoncernens resultat uppgår till 451 miljoner kronor.

Resultatet är 245 miljoner kronor bättre än årets budget som uppgår till 206 miljoner kronor.

Skillnaden jämfört med budget beror på att Sollentuna kommuns resultat är mycket bättre än budget medan bolagens resultat är något under budget. Det är främst skatteintäkter och finansiella poster som är bättre än budget.

I 2021 års resultat ingår intäkter från försäljning av bolag och exploateringsfastigheter med 962 miljoner kronor.

Prognosen som gjordes i samband med delårsrapporten per augusti uppgick till 461 miljoner kronor.

Koncernens investeringar har varit lägre vilket har inneburit ett positivt kassaflöde för 2023.

Koncernen finansiella risker beskrivs i kapitel 2.3.5

De olika bolagens resultat före bokslutsdispositioner och skatt framgår nedan.

Belopp i mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Sollentuna Stadshus AB	-1	-2	-1	-6
Sollentuna Energi och Miljö AB	91	97	114	95
AB SOLOM	10	4	-34	0
Sollentunahem AB	-16	25	6	20
Sollentunafastigheter 2 AB	8	13	6	15
Sollentuna fastigheter 3 AB	-5	-	-	-
Sollentuna Kommunfastigheter AB	11	-2	8	3

Sollentuna Energi och Miljö AB redovisar ett bättre resultat, där framförallt Elnätsverksamheten har en positiv budgetavvikelse, vilket beror på att det har införts en energiavgift samtidigt som elnätsförluster och avgiften till Vattenfall är lägre till följd av lägre elpriser.

AB SOLOM redovisar ett resultat som är sämre än budget, det negativa resultatet beror till stor del på minskad volym och försämrade debiteringsgrad i hemtjänsten, låg beläggningsgrad inom äldreboende och barnboende, satsningar på förbättrat IT-stöd, organisationsutveckling samt ett nytt pensionsavtal

Sollentunahem AB redovisar ett sämre resultat jämfört med budget, vilket främst beror på förgäveskostnader om 18 miljoner kronor har tagits som kostnader under 2023. Dessa är direkt hänförliga till projekt som inte längre bedöms som affärsmässigt genomförbara och består av upparbetade kostnader 2022 och tidigare. Sollentunafastigheter 2 AB har ett resultat som är något sämre än budget, vilket beror på högre kostnader för skötsel och underhåll.

Sollentuna Kommunfastigheter AB har ett resultat som är bättre budget, vilket främst beror på lägre

elpriser och högre ränteintäkter.

2.9.3 Ekonomisk ställning kommunen

Belopp i mnkr	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	1 254	1 071	1 095	980
Verksamhetens kostnader	-4 777	-4 941	-5 149	-5 296
Avskrivningar	-199	-259	-275	-171
Verksamhetens nettokostnader	-3 722	-4 129	-4 329	-4 487
Skatteintäkter	4 077	4 375	4 626	4 571
Generella statsbidrag och utjämning	160	75	45	-42
Verksamhetens resultat	515	321	342	42
Finansiella intäkter	50	83	131	71
Finansiella kostnader	-30	-58	-88	-23
Årets resultat	535	345	385	90

Kommunens resultat för 2023 uppgår till 385 miljoner kronor vilket är 295 miljoner kronor bättre än årets budget.

Positiva budgetavvikelser

- Nämnderna redovisar ett resultat som är 61 miljoner kronor bättre än budget. (se 7.2)
- Årets skattenetto är 55 miljoner bättre än budget
- Årets finansnetto är 5 miljoner kronor lägre än budget. Intäkterna är högre än budget till följd av höga marknadsräntor. Kostnaderna är högre, främst på den finansiella leasingen (se nedan).
- Av budget för KS-förutsett medel har 65 miljoner kronor inte använts

Negativa budgetavvikelser

- Kostnader för utrangeringar av anläggningar och avsättning för framtida åtagande inom fastighetsområdet uppgår till 116 miljoner kronor och dessa poster är inte budgeterade.
- Enligt redovisningsprinciperna ska kommunens inhyrda lokaler redovisas som om kommunen själv äger fastigheterna. Justeringen innebär minskad kostnad för hyror (170 mnkr) ökade avskrivningar (107 mnkr) och ökade räntekostnader (60 mnkr).

Modell för finansiell analys

Den finansiella analysen i Sollentuna utgår från den så kallade RK-modellen. I den analyseras kommunens ekonomi ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk samt kontroll. Syftet med analysen är att identifiera finansiella problem i kommunen och skapa en uppfattning om kommunen har god ekonomisk hushållning idag och hur utvecklingen framåt bedöms.

2.9.3.1 Resultat

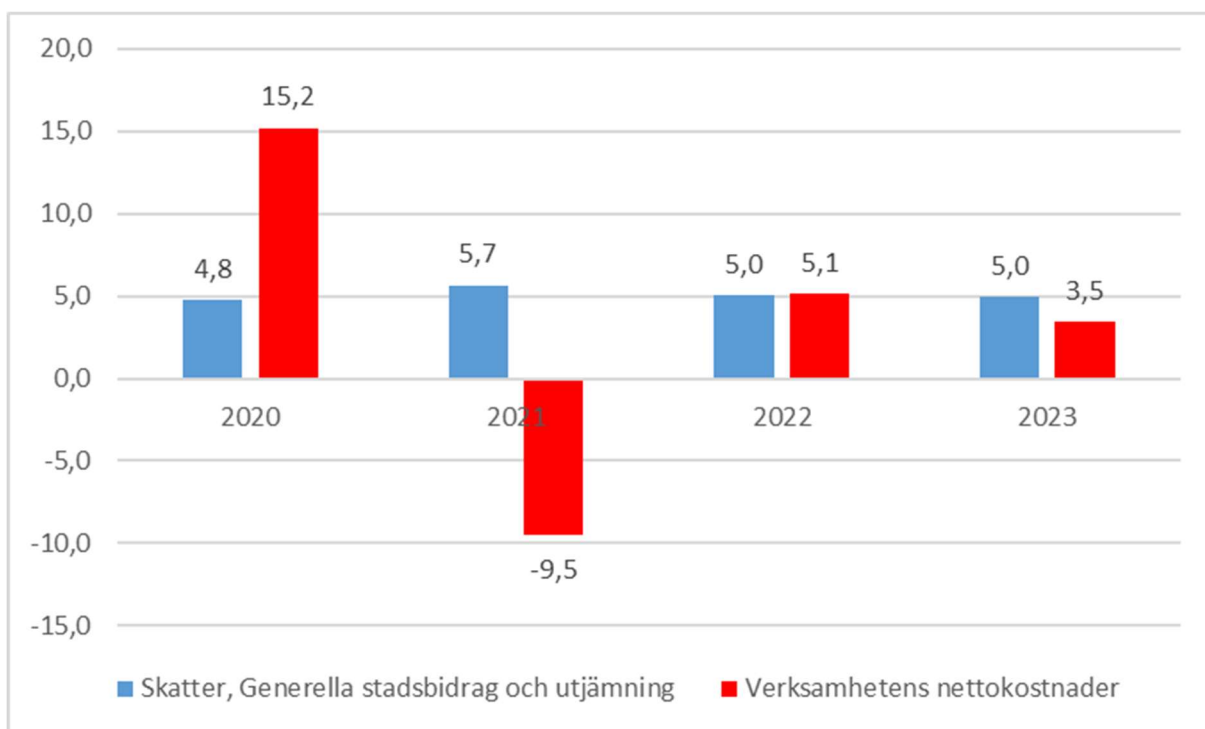
Årets resultat och realisationsvinster	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Årets resultat (mnkr)	56	129	535	345	385
Årets resultat exkl. realisationsvinster (mnkr)	36	59	276	291	385
Årets resultat som andel av skatter, statsbidrag och utjämning %	1,5	3,2	12,6	7,8	8,2
Årets resultat exkl. realisationsvinster som andel av skatter, statsbidrag och utjämning %	0,9	1,5	6,5	6,5	8,2

Sollentuna kommun redovisar 2023 ett resultat på 385 miljoner kronor, vilket är ett bättre resultat än 2022.

Kommunens resultatmål definieras som resultatet (exklusive reavinster) som andel av intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning och ska långsiktigt uppgå till 2,5 procent. Målet ska garantera en långsiktig stabil finansiell utveckling och att finansieringen av dagens verksamhet inte skjuts över till kommande generationer. Om inte målet uppnås måste den löpande verksamheten tillföras medel antingen från tidigare uppbyggt kapital, försäljning av tillgångar eller genom lån. Intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning ska räcka både till löpande kostnader och till att finansiera nya investeringar. Det innebär ett behov av överskott i verksamheten.

Detta resultat uppgick 2023 till 8,2 procent vilket framgår av tabellen ovan. Kommunen uppfyllde därmed det långsiktiga målet med god marginal.

Förändringar av nettokostnader och intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning

Kommunens intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning ökade med 5,0 procent mellan 2022 och 2023. De egna skatteintäkterna ökade med ca 251 miljoner kronor samtidigt som Generella statsbidragen minskade med drygt 30 miljoner kronor. Kommunens nettokostnader, exklusive realisationsvinster, ökade i år med 3,5 procent. Nettokostnaderna ligger på en lägre nivå än budgeterade nettokostnader.

Nettokostnadsandel

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	Mål 2023
Verksamhetens int/kost nettokostnadsandel	94,7 %	100,7 %	89,3 %	88,2 %	86,8 %	95,3 %
Avskrivningars nettokostnadsandel	5,0 %	9,0 %	4,7 %	5,8 %	5,9 %	3,8 %
Verksamhetens nettokostnad	99,8 %	109,7 %	94,0 %	94,0 %	92,7 %	99,1 %
Finansiella posters nettokostnadsandel	-0,7 %	-11,2 %	-0,5 %	-0,6 %	-0,9 %	-1,1 %
Resultatets nettokostnadsandel	99,1 %	98,5 %	93,5 %	93,5 %	91,8 %	98,0 %

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	Mål 2023
Mål nettokostnadsandel <	98,6	98,9	97,2	97,5	98,0	98,0

På lång sikt kan inte de löpande kostnaderna överstiga de löpande intäkterna utan att kommunens ekonomi urholkas och äventyrar god ekonomisk hushållning. Kommunen kommer dessutom bryta mot kommunallagens krav om ekonomi i balans. Ett sätt att mäta detta är att sätta samtliga löpande kostnader (inklusive netto av finansiella poster) i relation till intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Uppgår denna relation till en andel lägre än 100 har kommunen en positiv balans mellan intäkter och kostnader. För att generera ett överskott och därmed värdesäkra det egna kapitalet ska intäkterna överstiga kostnaderna. Sollentuna har beslutat för 2023 att överskottet ska vara 2,0 procent. Således ska nettokostnadsandelen uppgå till maximalt 98 procent. Kommunens nettokostnadsandel uppgår 2023 till 91,8 procent.

Årets investeringar

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Nettoinvesteringar	432	174	124	343	341
Investeringar i förhållande till Skatteintäkter och generella bidrag	11,3 %	4,3 %	2,9 %	7,7 %	7,3 %
Exploateringsutgifter	238	292	167	179	221
Exploateringsinkomster	40	0	0	68	104
Exploatering netto	198	292	167	111	117

Sollentuna kommuns samlade nettoinvesteringar uppgick 2023 till 341 miljoner kronor, vilket är i nivå med 2022. Kommunens investeringar beskrivs mer under rubriken investeringsredovisningen.

Självfinansieringsgrad

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	58	281	581	176	194

Kommunens finansieringsutrymme utgörs av årets resultat plus avskrivningar.

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel som detta utrymme utgörs av nettoinvesteringarna. En självfinansieringsgrad på 100 procent eller högre innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar gjorda under året. Det innebär att kommunen inte behöver ta upp några nya lån och kan placera medel för framtida bruk. Självfinansieringsgraden för 2023 års investeringar uppgår till 194 procent och innebär att kommunen fullt ut finansierade årets investeringar via den löpande verksamheten.

Att självfinansieringsgraden är så hög beror på kombinationen av ett bra resultat för året i kombination av relativt låga investeringar.

2.9.3.2 Kapacitet

Soliditet

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Soliditet %	62	60	56	54	57
Soliditet, inklusive pensionsförpliktelse	48	48	46	49	53

Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som finansierats med eget kapital respektive extern finansiering via lån. Enligt kommunens finansiella mål ska kommunen ha en stark långsiktig betalningsförmåga och en så långt som möjligt självfinansierad investeringsverksamhet. Soliditeten bör därför inte understiga 50 procent enligt nuvarande målnivå.

För innevarande räkenskapsår 2023 så klarar kommunen det med marginal. En tolkning av god ekonomisk hushållning är att kommunens soliditet bör vara oförändrad eller öka över en längre period. En kraftigt sjunkande soliditet indikerar att kommunens finansiella situation försämras. Kommunens soliditet har under de tre senaste åren legat på en stabil nivå. Att under en expansiv fas inte fullt ut finansiera årets investeringar och därmed möta en sjunkande soliditet behöver inte väcka oro. Detta gäller så länge kommunen har en långsiktig plan hur de kommande investeringarna ska finansieras samt har kontroll över skuldsättningen. Detta gör kommunen genom en 10-årsplan där dessa faktorer vägs in. Inkluderas pensionsförpliktelserna som inte är upptagna på balansräkningen så minskas skillnaden. Detta förklaras av att pensionsförpliktelsen minskar över tid då den årliga uppräkningsen är lägre än den årliga utbetalningen.

2.9.3.3 Risk

Kassalikviditet

Mkr	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Omsättningstillgångar	1 545	2 285	2 664	2 288	2 448
Kortfristiga skulder	1 529	2 243	1 990	1 391	1 058
Kassalikviditet	101	102	134	164	231

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder, dvs kassalikviditet. Om kassalikviditeten är 100 procent eller högre så innebär det att kommunens kortfristiga skulder kan betalas med egna medel utan extern upplåning. Utöver detta har kommunen tillsammans med dotterbolagen en beviljad kredit på kommunkoncernkontot på 445 miljoner kronor för att möta kommunkoncernens kortsiktiga likviditetsbehov. På längre sikt krävs andra finansieringsalternativ som extern upplåning.

Kommunens borgensåtagande

Ändamål (mkr)	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Egna bolag	2 135	2 371	2 568	2 186	2 283
Föreningar	8	8	7	7	7
Kommunalförbund	306	323	355	431	358
Totalt	2 449	2 702	2 930	2 624	2 648

Kommunens borgensansvar har ökat fram till 2021 men därefter minskat då bolagen lånat internt av kommunen i stället för externt av Kommuninvest. Detta då det funnits likviditet i kommunen efter tidigare bolagsförsäljningar. Risken bedöms ändå låg att kommunen måste infria dessa övriga borgensåtaganden, då kommunen har stor kontroll på bolagens verksamheter och utveckling.

2.9.3.4 Kontroll

Prognossäkerhet

Avvikelse årets utfall jämfört med prognos i augusti.	År 2021	År 2022	År 2023	Mål
Nämndernas avvikelse i mnkr	60,7	36,0	3,0	+/-
Nämndernas avvikelse i procent	1,6	0,9	0,1	0,5

Prognossäkerheten mäts som avvikelsen mellan lagd prognos i augusti jämfört med årets utfall. Målet för nämndernas rapportering är en avvikelse som inte ska vara större än +/- 0,5 procent. Årets prognossäkerhet 0,1 % nådde därmed det satta målet 0,5 procent. Prognossäkerheten beskrivs mer på nämndnivå under kapitel 7.2 Driftsredovisning.

2.10 Förväntad utveckling

Kommunen

Kommunens budget för 2024 samt plan 2025-2026 framgår nedan. De är beslutade inom ramen för de finansiella målen:

1. Kommunens soliditet ska inte understiga 50 procent.
2. Kommunens resultatmål ska långsiktigt, exklusive realisationsvinster, uppgå till 3,0 procent av intäkter från skatter, utjämningsystem och generella statliga bidrag samt fastighetsavgift. Det är en höjd målsättning jämfört med 2023
3. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringar ska inte understiga 75 procent.

För koncernen är målet att upplåningen inte ska överstiga 4 miljarder kronor. Kommunen förväntas inte ha någon extern upplåning under planperioden. Budgeterade långfristiga skulder avser i huvudsak finansiell leasing av lokaler inom koncernen.

Skattesatsen är 2024 oförändrad 18,12.

Resultatbudget	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	990,0	1 000,0	1 010,0
Verksamhetens kostnader	-5 447,5	-5 566,4	-5 725,3
Avskrivningar	-271,0	-286,0	-311,0
Verksamhetens nettokostnader	-4 728,5	-4 852,4	-5 026,3
Skatteintäkter	4 800,2	5 096,3	5 340,0
Generella statsbidrag, utjämnning, kommunal fastighetsavgift och avräkning	12,0	-128,9	-194,6
Finansiella intäkter	94,0	68,0	68,0
Finansiella kostnader	-35,0	-35,0	-35,0
Årets resultat	142,7	148,1	152,1
Resultatmål	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Balansbudget	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	8 643	8 955	9 245
Omsättningstillgångar	2 372	2 151	2 035
Summa tillgångar	11 014	11 106	11 280
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	6 143	6 291	6 443
Avsättningar	1 000	1 050	1 100
Långfristiga skulder (Finansiell leasing, gatukostnaders)	2 700	2 700	2 700

Balansbudget	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kortfristiga skulder	1 171	1 065	1 037
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	11 014	11 106	11 280

2.10.1 Kända framtida förhållanden

Koncernen

Försäljningen av bolaget Sollentunafastigheter 2 AB har pausats enligt beslut i kommunfullmäktige.

Bolagen

Utbyggnadstakten i kommunen är fortsatt hög även om takten justeras till följd av konjunkturläget SEOM AB kommer fortsatt att ha stora investeringar i Väsjöområdet och Södra Häggvik under de kommande åren.

Inom vatten och avlopp (VA) förväntas en betydande ökning av kapitalkostnaderna till följd av högre räntenivå samt intensiv investeringstakt inom SEOM AB liksom kommunalförbunden Norrvatten och Käppala. Det kommer leda till höjningar av VA-taxen de närmaste åren.

Nya lagkrav inom avfallshantering leder till systemförändringar som behöver beaktas i SEOMs kommande upphandling av insamling av kommunalt ansvar.

Sollentunahem AB har under de senaste åren satsat på att komma igång med nyproduktion och den utvecklingen kommer att fortsätta men i en något begränsad form de kommande åren. Bolaget kommer den närmaste 10-årsperioden fokusera på att planera och genomföra större ROT-projekt (Renovering, ombyggnad och tillbyggnad)

2.10.2 Risker och osäkerhetsfaktorer

Sverige befinner sig i lågkonjunktur. BNP minskade under 2023. En vändning uppåt förväntas under slutet av 2024. Sysselsättning och antalet arbetade timmar i ekonomin förväntas emellertid fortsätta minska. Dessa faktorer har en negativ påverkan på skattekraftens utveckling. Nominellt förväntas en viss ökning av skatteunderlaget men med hänsyn tagen till inflation blir utvecklingen negativ. SKRs prognos avseende det reala skatteunderlaget för riket är en minskning med 1,4 procent vilket kan jämföras med en genomsnittlig ökning under de senaste tio åren med 1,7 procent.

Det är osäkert hur räntenivån kommer att utvecklas. Riksbanken förväntas sänka styrräntan under 2024. Svenska hushåll som relativt andra länder är högt belånade med korta räntebindingstider påverkas snabbt av förändringar i räntenivån. Räntenivån påverkar de kommunala bolagen, kommunalförbunden och entreprenörers finansieringskostnader.

Hushållens köpkraft och räntenivå påverkar efterfrågan på nya bostäder. Preliminär statistik visar på en kraftig inbromsning i antalet påbörjade bostäder i Sollentuna liksom regionen och riket. Utbyggnadstakten i kommunen har effekt på befolkningsutveckling och därmed skattekraft liksom behov av kommunal service. Vikande efterfrågan på bostäder ökar risken i exploateringsverksamheten där finansieringen av projekten är central. Avvikelse kan få effekt på kommunens resultat och självfinansieringsgrad. Nämnda faktorer bidrar också till att Sollentunahems nyproduktion kommer att bli lägre de närmaste åren än tidigare planerat.

Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionsskulden för avtalspensionerna beräknas av SKR innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft för den närmaste femårsperioden.

De ekonomiska förutsättningarna för kommunkoncernen är starkt beroende av övriga Sverige och omvärlden varför utvecklingen av internationellt samarbete och handel har avgörande betydelse.

Elnätsverksamheten som bedrivs av SEOM regleras av Energimarknadsinspektionen. Vissa parametrar

som påverkar gränser för avgifter sätts i efterhand. Det finns därför en risk att återbetalningsskyldighet/reducerade intäkter kan uppstå under kommande år.

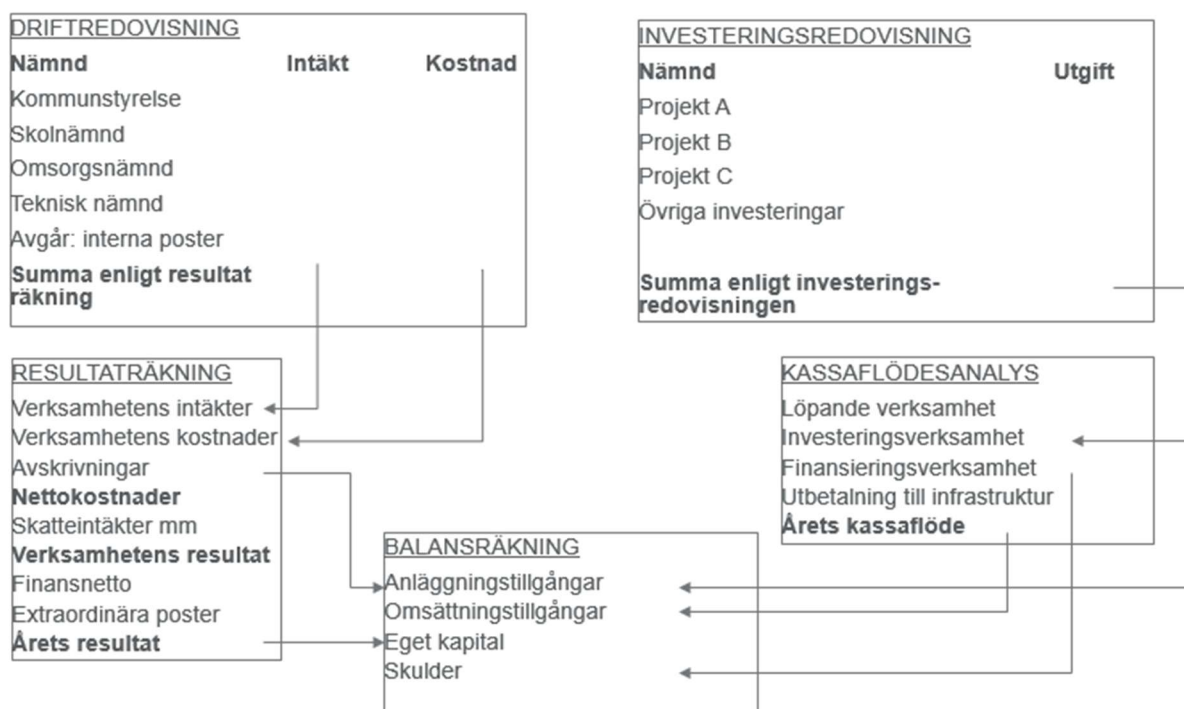
Tillgång till personal med rätt kompetens är kritiskt för verksamheterna. På kort sikt finns de största riskerna inom omsorgsverksamheterna och i synnerhet AB Solom som påverkas av en allmän kompetensbrist i branschen.

2.11 Samband mellan årsredovisningens delar

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar framgår nedan.

Driftredovisningen summeras i resultaträkningens poster Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader.

Investeringsredovisningen summeras i kassaflödesrapportens poster Investering i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som bara innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även interna poster inom kommunen, alltså köp och försäljning mellan nämnder. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen.

Kommunen har samband mellan Driftredovisning, resultaträkning, balansräkning och Kassaflödesanalys till viss del. Kommunen har dock inte fått till alla poster gällande Investeringsredovisning och kassaflödesanalysen enligt RKR:s rekommendation.

3 Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunkoncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	2 495	2 435	1 095	1 071
Verksamhetens kostnader	4	-6 285	-6 013	-5 149	-4 941
Avskrivningar	5	-452	-423	-275	-259
Verksamhetens nettokostnader		-4 242	-4 002	-4 329	-4 129
Skatteintäkter	6	4 626	4 375	4 626	4 375
Generella statsbidrag och utjämning	7	45	75	45	75
Verksamhetens resultat		429	448	342	321
Finansiella intäkter	8	63	28	131	83
Finansiella kostnader	9	-41	-24	-88	-58
Resultat efter finansiella poster		451	451	385	345
Extraordinära poster		-	-	-	-
Årets resultat		451	451	385	345

4 Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Kommunkoncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	10	7	9	-	-
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	10 214	9 792	5 235	5 094
- Maskiner och inventarier	12	261	147	106	45
- Övriga materiella anläggningstillgångar	13	1 155	1 395	536	785
Finansiella anläggningstillgångar	14	477	391	2 314	2 408
Summa Anläggningstillgångar		12 114	11 734	8 191	8 332
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR					
		-	-	-	-
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	368	355	366	352
Fordringar	16	864	1 031	528	611
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-
Kassa och bank	17	1 567	1 339	1 554	1 325
Summa Omsättningstillgångar		2 799	2 725	2 448	2 288
Summa Tillgångar		14 913	14 460	10 639	10 620
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget Kapital	18				
Årets resultat		451	451	385	345
Resultatutjämningsreserv		-	-	-	-
Övrigt eget kapital		9 268	8 817	5 701	5 355
Summa eget kapital		9 719	9 268	6 086	5 701
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	19	796	652	756	609
Andra avsättningar	20	616	649	197	234
Summa Avsättningar		1 412	1 300	953	843
Skulder					
Långfristiga skulder	21	2 214	2 342	2 542	2 685
Kortfristiga skulder	22	1 569	1 549	1 058	1 391
Summa skulder		3 782	3 892	3 600	4 076
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		14 913	14 460	10 639	10 620
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	126	126	-	-
Ansvarförbindelser					

Belopp i mnkr	Not	Kommunkoncern		Kommun	
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	24	938	924	933	920
Övriga ansvarsförbindelser	25	365	438	2 648	2 624
Summa ansvarsförbindelser		1 303	1 362	3 581	3 544

5 Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Not	Kommunkoncern		Kommun	
		2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Inbetalade skatter, fastighetsavgift och utjämning		4 688	4 292	4 689	4 293
Inbetalningar av räntor och utdelningar		61	21	131	83
Övriga inbetalningar för den löpande verksamheten		2 545	2 203	1 067	841
Utbetalningar till anställda och leverantörer		-6 156	-5 590	-5 189	-4 689
Utbetalningar av räntor		-28	-20	0	-1
Betalad skatt		-21	-11		-
Kassaflöde från den löpande verksamheten	27	1 089	895	697	526
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	10	-	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar	11,12,13	-878	-1 150	-324	-328
Inbetalade gatukostnadsersättningar		44	35	44	35
Utgifter i exploateringsprojekt		-74	-15	-74	-15
Exploateringsinkomster		42	-22	64	22
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	11,12,13	0	70	1	61
Försäljning av aktier	14	-	-	-	-
Förvärv av finansiella tillgångar	14	-106	-98	-106	-98
Avyttring/amortering av finansiella tillgångar	14	12	20	200	1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-960	-1 159	-194	-322
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	21	100	23	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing	21	-	-	0	0
Amortering av långfristiga skulder	21	-1	-399	0	0
Förändring dotterbolagens tillgodohavande på kommunens konto		-	-	-275	-835
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		99	-376	-275	-835
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0	0	0	0
Årets kassaflöde		228	-641	229	-630
Likvida medel vid årets början		1 339	1 980	1 325	1 955
Likvida medel vid årets slut	17	1 567	1 339	1 554	1 325

6 Noter

6.1 Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänt

Sollentuna kommun har upprättat årsredovisningen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) med följande undantag i rekommendationerna:

R14 Drift- och investeringsredovisning

- Driftrapportens uppbyggnad är utifrån Verksamheterna där redovisningen inkluderar interna transaktioner, avskrivningar samt generella bidrag som är riktade mot förvaltningar i vissa fall. Exploateringsverksamheten redovisas inte i nämndernas resultat liksom reavinster/förluster.
- Investeringsredovisningen visar endast projekt som är fleråriga och avslutats under året.

Vi har för 2023 anpassat noter till RKR:s Idéskrift ”Noter 2023 – exempel och kommentarer” vilket innebär att vi även korrigerat föregående års siffror på motsvarande sätt.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Sollentuna kommuns sammanställda redovisning har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning och rekommendation från rådet för kommunal redovisning. I koncernboks slutet ingår bolag eller kommunalförbund där kommunen innehar en röstandel över 20 procent. I koncernen ingår, moderbolaget Sollentuna Stadshus AB (100 %), med dotterbolag samt kommunalförbundet Brandkåren Attunda (21,5 %). I Sollentuna Stadshus koncernen ingår de vilande bolagen SEOM Holding AB, SEOM Elnät AB och SEOM Service AB som förvärvades i december 2023.

Sammanställningen har skett enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Obeskattade reserver har efter avdrag av latent skatt förts till koncernens egna kapital.

Dotterbolagens årsredovisningar är upprättade enligt regelverket K3. Regelverket K3 innebär bland annat att bolagens anläggningstillgångar skrivs av med komponentavskrivning.

Sollentuna energi och miljö AB redovisar från och med 2014 ackumulerat resultat för verksamheterna VA och renhållning som skuld alternativt fordran. Verksamheterna bedrivs enligt självkostnadsprincipen och ska över tid redovisa ett noll resultat. Årets resultat för VA och Renhållningen uppgår till -38 miljoner kronor (+ 7 mnkr). I redovisningen har resultatet för VA och renhållningen nollats ut genom att omsättningen har ökat med korrigeringspost på 38 miljoner kronor.

Fordran på VA och avfallskollektivet redovisas med 12 miljoner kronor i posten finansiella anläggningstillgångar, samt 3 miljoner kronor som kortfristig fordring. 2022 redovisades långfristig och kortfristig skuld (23 mnkr/4 mnkr) till kollektivet.

Förvaltningsberättelsen saknar ibland uppgifter gällande kommunkoncernen som helhet främst beroende på att det inte budgeterats/satts mål på den nivån utan mer på de olika enheterna.

Ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållanden finns i *not 31*.

Uppskjuten skatteskuld

Koncernen redovisar uppskjuten skatt på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda värden och skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt på skattemässiga avdrag och underskott.

Intäkter

Skatteintäkter

Skatteintäkterna beräknas enligt följande:

- Preliminära månatliga skattebetalningar under 2023.
- En prognos från SKR avseende slutavräkning 2023.
- Slutavräkning 2022 enligt det slutliga taxeringsutfallet.

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter som redovisas per 2023-12-31 baseras på SKR:s decemberprognos, i enlighet med rekommendation RKR R2 och SKR cirkulär 23:56. Efter bokslutets upprättande publicerar SKR en ny prognos i februari 2024 (SKR cirkulär 24:16) som redovisar ett utfall för 2023 som är 7,8 mnkr sämre än prognosen som har använts i bokslutet.

Generella bidrag

De generella bidragen har hanterats enligt RKR R2, dvs. de har periodiserats enligt rekommendationen över resultaträkningen.

Kostnader

Personalkostnader

Lönekostnader för timanställda, kostnad för övertid, fyllnadstid, obekvämt arbetstid och jour bokförs med en månads eftersläpning, vilket innebär att lönekostnader avseende december månad bokförs i januari nästkommande år. En uppskattad skuld är uppbokad i samband med bokslutet.

Avskrivningar

Immateriell anläggningstillgång

Enligt 7 kap. 3 § första stycket LKBR ska anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod skrivas av systematiskt över denna period. Av andra stycket samma paragraf framgår att nyttjandeperioden för en immateriell anläggningstillgång ska anses uppgå till högst fem år, om inte en annan längre tid med rimlig grad av säkerhet kan fastställas.

Avskrivningstid för goodwill är fastställd utifrån bedömda avtalstider vilka sammantaget överstiger ÅRL:s riktlinje om fem års nyttjandeperiod. Antaganden är gjorda i enlighet med BFNAR 2012:1 och ÅRL:s avskrivningsregler avseende immateriella anläggningstillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

System 5 år

Materiella anläggningstillgångar

Avskrivning av materiella anläggningar görs för den bedömda ekonomiska livslängden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Anskaffningsvärdet skrivs av månadsvis med början månaden efter att tillgången är färdigställd. Omprövning av den ekonomiska livslängden sker fortlöpande om det finns omständigheter som pekar på att det finns behov av det. Tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten, görs inga avskrivningar. Byggnader, gator, vägar och parker delas in i komponenter med olika avskrivningstider och bedömning av respektive komponents avskrivningstid görs vid varje enskild aktivering.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader: 20-60 år

Gator, parker och naturreservat: 10-100 år

Maskiner och inventarier samt förbättringsutgifter i hyrda lokaler: 3-5 år

Genomsnittlig nyttjandeperiod:

Mark, byggnader och tekniska anläggningar: 35 år

Maskiner och inventarier: 8 år

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Posten består av upparbetade systemkostnader hos AB SOLOM samt egenupparbetade system hos Sollentuna Energi och Miljö AB. Sollentuna Energi och Miljö AB tillämpar den s.k. ”aktiveringsmodellen” avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har upptagits till ett anskaffningsvärde bestående av investeringsutgifter minus investeringsbidrag/gatukostnadsersättningar samt minskat med årliga avskrivningar. Inköp över 40 000 kronor aktiveras som anläggningstillgång. För många objekt saknas ett marknadsvärde (vägar, parker etc.). Värdet ligger i stället i nyttan för verksamheten. De samlade tillgångarnas marknadsvärde är svårbedömt. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång. En samlad bedömning av den genomsnittliga nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång.

Leasingavtal

Kommunen redovisar finansiell leasing enligt RKR R5 av de största hyresavtalen som ska klassificeras som sådana och regelbunden uppföljning görs av leasingavtalens status (nya, aktuella, uppsagda, förlängda samt större ändringar och tillägg). Om nyttjandeperioden inte framgår av leasingavtalet/investeringskalkylen/intern bilaga eller annat internt dokument görs en bedömning som följer enligt nedan.

- Skolor: 30 år
- Förskolor: 20 år
- LSS, särskilda boenden och gruppboenden: 30 år
- Arbetscenter/dagcenter: 10 år
- Elevhem: 20 år
- Idrottshallar: 30 år
- Övriga avtal bedöms individuellt

Verkliga värden för respektive hyresavtal har tagits fram från investeringskalkyl och i de enstaka fall där dessa inte finns, har en jämförelse gjorts med en motsvarande typ av fastighet och andelen verkligt värde beräknas baserat på lokalytan.

Om minimileaseavgiften inte framkommer på leasingavtalet/investeringskalkylen/intern bilaga eller annat internt dokument, bedöms driftskostnaderna utgöra 20 % av den totala hyreskostnaden.

Den implicita räntan motsvarar internräntan på 2 % på alla avtal då ingen jämförbar låneränta finns historiskt sett.

Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt, är ett operationellt leasingavtal.

Skulder och avsättningar

Avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad det gäller förfalldatum eller belopp. Det ska finnas en befintlig förpliktelse som en följd av inträffade händelser och det ska vara troligt att det krävs ett utflöde av resurser samt att en tillförlitlig uppskattning kan göras av beloppet.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare. Skulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen". Den samlade pensionsskulden finns dels under avsättningar för pensioner och dels som en ansvarsförbindelse i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelser. Pensionsutfästelser enligt visstidsförordnanden eller omställningsstöd till förtroendevalda enligt pensionsreglemente redovisas som ansvarsförbindelser innan beslut om utbetalning. När beslut om utbetalning tagits redovisas skulden som avsättning. Förmånsbestämd ålderspension intjänad efter 1998 redovisas som avsättning. Den avgiftsbestämda ålderspensionen som ska utbetalas nästa år redovisas som en kostnad i resultaträkningen och är upptagen som kortfristig skuld i balansräkningen. Löneskatt ingår i pensionsskulden med 24,26 procent på pensionskostnaderna. Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt direkt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer, dels handlas på en öppen marknad till kända belopp eller har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

6.2 Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar har gjorts på följande områden:

- Kundfordringar - reserverade kundförluster har gjorts för förfallna kundfordringar som är äldre än 90 dagar.
- Avsättningar - dessa beskrivs under noten för avsättningar.
- Bokföring av avsättning till pensioner görs enligt beräkningar från pensionsadministratör KPA.

6.3 Not 3-9 Noter till resultaträkning

Not 3 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Taxor och avgifter	249	261	304	261
Hyror och arrenden	616	592	150	162
Försäljningsintäkter	912	819	-	-
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	211	202	211	202
Bidrag och gåvor från privata aktörer	11	3	11	3
Offentliga bidrag (investeringar)	1	1	1	1
EU-bidrag	0	0	0	0
Övriga bidrag	136	133	136	133
Försäljning av verksamhet o konsulttjänster	208	289	237	233

Not 3 Verksamhetens intäkter	Kommunkoncern		Kommun	
Övriga verksamhetsintäkter	76	81	8	15
Avgår resultat VA och avfall	38	-7		
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	37	54	37	54
Reavinst på anläggningstillgångar	0	7	-	7
Summa verksamhetens intäkter	2 495	2 435	1 095	1 071

Ytterligare upplysningar om periodisering av förutbetalda intäkter finns i not 22.

Tomträttsavgälder	Antal (och m2)		Taxeringsvärde		Intäkter	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Småhus	12 (6 132)	13 (6 460)	49 192	53 370	676	734
Flerfamiljshus	13 (34 046)	13 (34 046)	599 537	599 537	3 156	3 156
Industri	1 (3 052)	1 (3 052)	12 662	12 662	300	300
Övrigt	22 (73 249)	21 (69 862)	514 508	510 956	4 513	4 305
Summa	48 (116 479)	48 (113 420)	1 175 899	1 176 525	8 645	8 495

En tomträtt har friköpts 2023, se antal småhus. Det har även tillkommit en tomträtt under övrigt år 2023. Tomträttsavtal tecknas normalt på en första period på 40 år, sedan en period på 20 år. Avgäld omförhandlas var 10 år.

För småhus gäller 100procent marktaxeringsvärde vid friköp. För verksamheter beställs en värdering för fastigheten, en värdering av fastigheten i avröjt skick. Tomträten kan friköpas när som helst under avgäldsperioden. Dock finns beslut i kommunen som visar på vilka tomträtter som kan friköpas.

Not 4 Verksamhetens kostnader	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Lämnade bidrag		-107	-107	-107	-107
Köp av verksamhet		-1 919	-1 833	-2 200	-2 131
Personalkostnader exkl. pensionskostnader		-2 221	-2 069	-1 722	-1 631
Pensionskostnader		-303	-199	-277	-171
Lokal och markhyror		-25	-67	-79	-172
Fastighets- och entreprenadkostnader		-260	-346	-98	-145
Bränsle, energi och vatten		-648	-683	-44	-57
Inköp av tjänster		-418	-371	-397	-371
Övriga verksamhetskostnader		-265	-239	-131	-77
Bolagsskatt		-25	-20	-	-
Realisationsförluster och utrangeringar		0	-1	0	-1
Utrangering av mark/byggnad och teknisk anläggning		-94	-78	-94	-78
Summa verksamhetens kostnader		-6 285	-6 013	-5 149	-4 941

Not 5 Av- och nedskrivningar	Kommunkoncern		Kommun	
(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Immateriella tillgångar	-2	-2	-	-
Byggnader och tekniska anläggningar	-387	-367	-140	-133
Finansiell leasing	-7	-10	-107	-94
Maskiner och Inventarier	-43	-34	-28	-21
Nedskrivning/Återföring byggnader och anläggningar	-12	-10	0	-11
Summa av- och nedskrivningar	-452	-423	-275	-259

Not 6 Skatteintäkter	Kommunkoncern		Kommun	
(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	4 547	4 264	4 547	4 264
Preliminär slutavräkning 2023	60	-	60	-
Slutavräkning 2022	19	87	19	87
Slutavräkning 2021	-	24	-	24
Summa skatteintäkter	4 626	4 375	4 626	4 375

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunkoncern		Kommun	
(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Regleringsbidrag/avgift	178	206	178	206
Kostnadsutjämning	204	196	204	196
Kommunal fastighetsavgift	134	128	134	128
Övriga generella bidrag från staten	7	14	7	14
Inkomstutjämning	-382	-400	-382	-400
Bidrag/avgift för LSS utjämning	-96	-69	-96	-69
Summa generella statsbidrag och utjämning	45	75	45	75

Not 8 Finansiella intäkter	Kommunkoncern		Kommun	
	(mnkr)	2023	2022	2023
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	-	-	-
Utdelningar från koncernföretag	-	-	28	28
Utdelningar på aktier och andelar	0	4		4
Resultat från andelar i intresseföretag	2	7	-	-
Ränteintäkter från dotterbolag/intresseföretag	6	6	55	33
Ränteintäkter	55	11	37	6
Borgensavgifter	-	-	11	12
Övriga finansiella intäkter	-	-	0	0
Summa finansiella intäkter	63	28	131	83

Not 9 Finansiella kostnader	Kommunkoncern		Kommun	
	(mnkr)	2023	2022	2023
Räntekostnad på finansiell leasing	-6	-5	-83	-53
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-7	-5	-5	-4
Räntekostnader	-27	-14	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	-41	-24	-88	-58
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	1,24	0,72		
Genomsnittlig upplåningsränta för räntesäkring	1,45	0,62		
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	-5	2		

6.4 Not 10-25 Noter till balansräkning

Not 10 Immateriella tillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
	(mnkr)	2023	2022	2023
Internt upparbetade/förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	22	24	-	-
Inköp		0	-	-
Överföringar		2	-	-
utrangeringar/försäljningar		-4	-	-
Utgående anskaffningsvärde	22	22	-	-
Ingående ackumulerade avskrivningar	-13	-15	-	-
Årets avskrivningar	-2	-2	-	-
Överföringar			-	-

Not 10 Immateriella tillgångar	Kommunkoncern		Kommun	
utrangeringar/försäljningar		4	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-15	-13	-	-
Utgående redovisat värde immateriella tillgångar	7	9	-	-
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		5	-	-

Not 11 Mark byggnader och tekniska anläggningar	Kommunkoncern		Kommun	
(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	14 740	13 568	4 544	4 224
Inköp	73	251	69	228
Överfört från pågående nyanläggning	808	982	322	104
Försäljningar	0	-4	0	-4
Utrangeringar	-30	-77	-4	-9
Överföringar	-57	20	0	1
Utgående anskaffningsvärde	15 534	14 740	4 931	4 544
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 846	-4 560	-1 756	-1 625
Årets avskrivningar	-385	-356	-140	-133
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	22	69	2	2
Överföringar		1	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 209	-4 846	-1 894	-1 756
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-209	-189	-31	-17
Årets nedskrivningar/återföringar	-2	-20	-	-14
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-211	-209	-31	-31
Ingående finansiell leasing	107	217	2 336	1 147
Inköp finansiell leasing	0	0	0	427
Årets avskrivningar	-7	-10	-107	-94
Historiska anskaffningar mot eget kapital		102	0	1 330
Historiska avskrivningar mot eget kapital		-80	0	-347
Överföring till operationell leasing		-122	0	-127
Utgående finansiell leasing	100	107	2 229	2 336
Utgående redovisat värde mark, byggnader och tekniska anläggningar	10 214	9 792	5 235	5 094
* Varav mark	716	530	156	157
* Varav exploateringsfastigheter	18	19	18	19

Not 11 Mark byggnader och tekniska anläggningar	Kommunkoncern		Kommun	
* Varav kulturfastigheter	50	46	50	46
* Varav verksamhetsfastigheter	4 007	4 025	1 332	1 311
* Varav finansiell leasing	100	102	2 229	2 336
* Varav affärsfastigheter (bolag)	2 087	2 149	0	0
* Varav gator, parker, naturreservat	1 403	1 175	1 403	1 175
* Varav tekniska anläggningar	1 832	1 745	47	50
Utgående redovisat värde mark, byggnader och tekniska anläggningar	10 214	9 792	5 235	5 094
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	27	27	35	34

Not 12 Maskiner och inventarier (mnkr)	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	381	400	156	210
Inköp	30	34	11	0
Överföringar	131	7	0	0
Överfört från pågående nyanläggning	-15	9	82	9
Utrangeringar	-37	-68	-16	-63
Omklassificering		0	-3	0
Utgående anskaffningsvärde	490	381	230	156
Ingående ackumulerade avskrivningar	-234	-274	-111	-154
Överföringar	0	0	0	0
Utrangeringar	16	75	16	64
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-11	-35	-28	-21
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-229	-235	-123	-111
Ingående ackumulerade nedskrivningar			-1	0
Årets nedskrivningar/återföringar			0	-1
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	-1	-1
Utgående redovisat värde maskiner och inventarier	261	147	106	45
Därav finansiell leasing			0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5	4	8	11

Not 13 Övriga materiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde pågående arbeten		1 394	1 668	784	869
Inköp		778	966	246	215
Försäljningar		0	0	0	0
Utrangeringar		-91	-72	-91	-71
Omföring till färdiga byggnader och anläggningar		-891	-1 144	-403	-204
Omföringar		-36	-24	0	-24
Nedskrivningar		0	0	-	-1
Utgående redovisat värde övriga materiella anläggningstillgångar		1 155	1 395	536	785

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm					
Aktier i dotterbolag Sollentuna Stadshus AB			-	540	540
Andelar i Intressebolag Brista 2 KB & Brista 2 AB		34	32		
Andelar Kommuninvest		84	77	84	77
Aktier i övriga bolag		8	7	8	7
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm		126	116	632	625
Långfristig utlåning					
Sollentuna Stadshus AB			-	590	590
Sollentuna kommunfastigheter AB				881	1 081
Käppala kommunalförbund		190	92	190	92
Övriga långfristiga Brista 2 KB		127	139	-	-
Övriga långfristiga fordringar		14	1	1	1
Summa långfristig utlåning		331	232	1 662	1 764
Bostadsrätter		20	20	20	20
Uppskjuten skattefordran		-	22	-	-
Summa finansiella anläggningstillgångar		477	391	2 314	2 408

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
(mnkr)				
Förråd/Beredskapslager	2	3	-	-
Exploateringsfastigheter	366	352	366	352
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	368	355	366	352

Not 16 Fordringar	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
(mnkr)				
Kundfordringar	135	141	70	118
Övriga kortfristiga fordringar	158	260	70	32
Momsfordringar	10	60	10	60
Upplupna intäkter	111	133	11	29
Upplupna skatteintäkter och fastighetsavgift	255	273	255	273
Förutbetalda kostnader	195	164	112	99
Summa fordringar	864	1 031	528	611

Not 17 Kassa och bank	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
(mnkr)				
Koncernkonto - kommunens andel	1 287	778	1 287	778
Koncernkonto dotterbolagens andel	267	547	267	547
Övriga konton	13	15	0	0
Summa kassa och bank	1 567	1 339	1 554	1 325

Kommunen har tillsammans med koncernbolagen gemensam checkräkningskredit på 25 mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad.

Not 18 Eget kapital	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
(mnkr)				
Ingående eget kapital	9 268	8 840	5 701	5 445
Justering eget kapital - redovisning av äldre hyres/leasing avtal	-	-23	-	-89
Årets resultat	451	451	385	345
Summa eget kapital	9 719	9 268	6 086	5 701

Not 19 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Förmånsbestämd ålderspension		739	582	726	582
Pensioner brandmän		17	33	1	1
Pensioner till förtroendevalda (från 65 år)		29	26	29	26
Pensioner intjänande innan 2001 hos Sollentuna Energi och Miljö AB		11	11		-
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		796	652	756	609

Not 19 Pensioner	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2 023	2 022	2 023	2 022
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt		652	602	609	561
Nyintjänad pension		88	38	87	36
Årets utbetalningar		-16	-13	-14	-11
Ränte- och basbeloppsuppräknig		48	14	46	13
Ändring av försäkringstekniska grunder					
Övrig post		-4	1	-1	1
Förändring löneskatt		28	10	29	9
Summa avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		796	652	756	609

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidförordnaden finns i not 24.

Not 20 Andra avsättningar	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Deposition Stockholm Ström		69	69	69	69
VA Anläggningsavgifter		193	191	-	-
Övriga avsättningar		65	81	128	165
Uppskjuten skatt		289	308	-	-
Summa andra avsättningar		616	649	197	234

Not 21 Långfristiga skulder	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut		2 282	2 184	-	-
Varav kortfristig		-368	-223	-	-
Långfristig finansiell leasing		123	130	2 364	2 452
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter		115	183	115	183

Not 21 Långfristiga skulder	Kommunkoncern		Kommun	
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	49	31	49	31
Övriga skulder	14	37	14	19
Summa långfristiga skulder	2 214	2 342	2 542	2 685
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	29	29	29	29

Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	1,45	0,72		-
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	1,24	0,62		
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,61	2,45		
Kapitalförfall andel av lån				
0 -1 år	30	28		
1 -3 år	37	31		
3 -5 år	20	34		
5 -10 år	13	7		
Över 10 år				
Genomsnittlig räntebindningstid, år	2,61	2,38		-
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	200	230		-
Marknadsvärde derivat	9	-6		-

Not 22 Kortfristiga skulder	Kommunkoncern		Kommun	
(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	368	223	-	-
Kortfristig skuld till koncernföretag		-	268	543
Leverantörsskulder	387	417	254	246
Moms och punktskatter	5	10	5	10
Personalens skatter, avgifter och avdrag	58	56	58	56
Övriga kortfristiga skulder	99	105	48	29
Förutbetalda generella statsbidrag	5		5	11
Förutbetalda skatteintäkter		1	-	1
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	646	736	420	495
Summa kortfristiga skulder	1 569	1 549	1 058	1 391

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Fastighetsinteckningar		1	1	-	-
Kapitallöfte B2 KB		125	125	-	-
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter		126	126	-	-

Not 24 Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	Kommunkoncern		Kommun		
	(mnkr)	2023	2022	2023	2022
KPA - pensioner intjänade för 1998 (inkl. löneskatt)		935	915	930	915
KPA - åtagande politiker (innan 65 år)		2	4	2	4
Särskild avtalspension inom räddningstjänsten		1	5	1	1
Summa pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningar		938	924	933	920

(mnkr)	2023	2022	2023	2022
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt	924	967	920	963
Årets utbetalningar	-56	-53	-55	-52
Ränte- och basbeloppsuppräknig	62	24	60	23
Ändringar av försäkringstekniska grunder				
Övrig post	5	-5	5	-5
Förändring av löneskatt	2	-8	2	-8
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade för 1998 inkl. löneskatt	938	924	933	920

Övriga upplysningar avseende pensioner

Aktualiseringsgrad

Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	2	2	2	2
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	7	7	7	7
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Borgen för pensioner i Sollentuna Energi och Miljö AB	-	-	10	11
Borgen för skulder	7	7	2 280	2 182
Borgen för skulder i kommunalförbund	358	431	358	431
Summa övriga ansvarsförbindelser	365	438	2 648	2 624

Sollentuna kommun har i augusti 2016 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmar vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Sollentuna kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Sollentuna kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 642 896 075 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 681 400 411 kronor.

6.5 Not 26 Leasing

Kommunkoncernen

Den kommunala bolagskoncernen redovisar all leasing som operationell och ingår inte i redovisningen nedan. I Koncernen har det har gjorts en avstämning med SEOM:s revisor angående leasingavtal för bilar, där man kom fram till att det var för lågt belopp att ta upp i koncernredovisningen i SEOM och samma bedömning har gjorts i Stadshus och kommunen. Hyresavtal för inhyrda lokaler är antingen korta då flera sägs upp eller så hyr bolagen in lokaler inom koncernen.

Kommunen

Leasingskulden på 2,4 mkr utgörs av de största hyresavtalen som bedöms vara finansiella leasingavtal enligt RKR R5 och består av 43 avtal.

Resultaträkningen har påverkats på så sätt att verksamhetens kostnader minskat med 171 miljoner kronor samtidigt som avskrivningar ökat med 107 miljoner kronor och räntan ökat med 61 miljoner kronor. Netto en resultatförsämring i år med ca 20 miljoner kronor.

Not 26 Leasing	Kommunen	
	2023-12-31	2022-12-31
Finansiella leasingavtal (Belopp i kronor)		
Fastigheter		
Totala minimileaseavgifter	3 035 840 447	3 184 179 604
Framtida finansiella kostnader	-671 968 872	-732 579 485

Not 26 Leasing	Kommunen	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	2 363 871 575	2 451 600 119
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	90 076 958	87 728 544
Senare än 1 år men inom 5 år	383 072 227	373 523 032
Senare än 5 år	1 890 722 390	1 990 348 543
	2 363 871 575	2 451 600 119
<i>Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal</i>		
Totala minimileaseavgifter	2 877 765 974	3 014 853 704
Framtida finansiella kostnader	-636 247 344	-692 646 277
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	2 241 518 630	2 322 207 427
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	82 816 638	80 688 797
Senare än 1 år men inom 5 år	353 574 471	344 461 549
Senare än 5 år	1 805 127 521	1 897 057 081
	2 241 518 630	2 322 207 427
Leasingavgifter		
	2023-12-31	2022-12-31
Operationell leasing överstigande 1 år		
Maskiner och Inventarier		
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	5 311 592	2 261 046
Senare än 1 år men inom 5 år	5 940 390	4 581 232
Senare än 5 år	0	1 053
	11 251 982	6 843 331

6.6 Not 27 Not till kassaflödesanalysen

Not 27 Skillnad årets resultat och kassaflöde från löpande verksamhet	Kommunkoncern		Kommun	
	(mnkr)	2023	2022	2023
Årets resultat	451	451	385	345
Avskrivningar	518	425	342	259
Resultat bokning av anläggningstillgång och exploateringsersättning	-7	40	-50	-25
Förändring avsatt till pensioner	144	48	147	48
Förändring övriga avsättningar	2	30	-37	29
Finansiell leasing resultat exkl. avskrivningar	-7	-15	-88	-75
Förändring av uppskjuten skatteskuld	4	9	-	-
Justering återläggning av resultat VA renhållning	-38	7	-	-
Realisationsvinster	-	-7	-	-7
Förändring av rörelsekapital				
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	167	-405	84	-283
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-145	313	-86	235
Kassaflöde från löpande verksamhet	1 089	895	697	526

6.7 Not 28 Upplysningar om upprättade särredovisningar

Sollentuna energi och miljö AB med dotterbolag har upprättat särredovisningar för:

- Fjärrvärmeverksamhet enligt Fjärrvärmelagen (2008:263), förordningen (2006:1 203) om redovisning av fjärrvärmeverksamhet och i EI:s föreskrifter (EIFS 2010:1) om redovisning av fjärrvärmeverksamhet.
- Elnätsverksamhet enligt Ellagen (1997:857), i förordningen (1995:1 145) om redovisning av nätverksamhet och i EI:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2012:4) om redovisning av nätverksamhet.
- VA-verksamhet enligt Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Dessa redovisningar finns tillgängliga hos bolaget.

6.8 Not 29 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision

Not 29 Kostnader för räkenskapsrevision (tkr)	Kommunkoncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde/auktoriserad revisor	1 447	1 387	400	340
Förtroendevalda revisorer/lekmannarevisorer	469	250	469	250
Total kostnad för räkenskapsrevision	1 916	1 637	869	590
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde/auktoriserad revisor	1 214	2 005	859	760
Förtroendevalda revisorer/lekmannarevisorer	671	452	469	252
Total kostnad för övrig revision	1 885	2 457	1 328	1 012
Total kostnad för revision	3 801	4 094	2 197	1 602

6.9 Not 30 Koncerninterna förhållanden

Not 30 Koncerninterna förhållanden (mnkr)	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen							28
Stadshus AB	100,0 %			1	32	28	
Sollentunahem	100,0 %						
Sollentunafastigheter 2 AB	100,0 %						
Sollentuna Kommunfastigheter AB	100,0 %				1		
Sollentuna Energi och Miljö AB	100,0 %			32			
AB Solom	100,0 %						
Brandkåren Attunda	21,5 %						
Summa		0	0	33	33	28	28

Enhet	Ägd andel	Kortfristigt		Likvida medel		Lån	
		Fordringar	Skulder	Fordringar	Skulder	Givare	Mottagare
(mnkr)							
Kommunen		81	109	-	267	1 471	-
Stadshus AB	100,0 %	111	4	122	-	1 135	590
Sollentunahem	100,0 %	1	24	25	-	-	475
Sollentunafastigheter 2 AB	100,0 %	0	2	3	-	-	-
Sollentuna Kommunfastigheter AB	100,0 %	30	57	88	-	-	1 281
Sollentuna Energi och Miljö AB	100,0 %	47	107	16	-	-	260
AB Solom	100,0 %	45	1	13	-	-	-
Brandkåren Attunda	21,5 %	0	11	-	-	-	-
Summa		315	315	267	267	2 606	2 606

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Räntor o borgensavg		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
(mnkr)							
Kommunen		29	616	58	0	2 277	-
Stadshus AB	100,0 %	-	2	30	17	-	-
Sollentunahem	100,0 %	35	84	-	17	-	964
Sollentunafastigheter 2 AB	100,0 %	8	28	-	-	-	-
Sollentuna Kommunfastigheter AB	100,0 %	235	25	0	44	-	550
Sollentuna Energi och Miljö AB	100,0 %	157	12	-	10	-	725
AB Solom	100,0 %	281	18	-	-	-	-
Brandkåren Attunda	21,5 %	41	1	-	-	-	38
Summa		786	786	88	88	2 277	2 277

7 Driftredovisning

Lagregler

Drift- och investeringsredovisning regleras i 10 kap. 1 och 2 § LKBR.

Av 3 kap. 2 § LKBR framgår bl. a. att bokföringen ska vara ordnad så att verksamhetens ekonomiska utfall kan jämföras med fullmäktiges budget.

I 11 kap. 5–7 §. kommunallagen (2017:725) finns bestämmelser om budgetens innehåll.

Redovisningsrådets rekommendation R14 reglerar vad som ska redovisas för Drifts- och Investeringsredovisning.

7.1 Driftsredovisningens uppbyggnad och principer för internredovisning

Driftredovisningen visar den löpande verksamhetens utfall gentemot budget. Den speglar också de ekonomiska relationerna mellan nämnder och verksamheter. Driftredovisningen innehåller därför kommun interna poster såsom köp och försäljning mellan varandra.

Den kommunövergripande resultaträkningen innehåller däremot bara kommunens externa intäkter och kostnader. Resultaträkningen omfattar även poster som inte finns i driftredovisningen; skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster.

Driftredovisningen baseras på nyckelfaktorer som beräknas inför varje verksamhetsår.

- Personalomkostnader, vilka består av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. För året var personalomkostnadspålägget 42,4 procent.
- Kapitalkostnader, vilka består av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Den interna räntan var för året 2,0 %.

Väsentliga gemensamma kostnader fördelas genom interndebitering. De är:

- Lokalkostnader.
- Försäkringskostnader
- IT-kostnader

Intäkter och kostnader som inte hör till någon nämnd bokförs centralt på finansförvaltningen.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Omdisponering av anslag mellan nämnder samt tilläggsanslag kan beslutas av fullmäktige under året.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin detaljbudget genom bruttointäkter och bruttokostnader på nämndens avdelningar och enheter. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de inte påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Ekonomi för den löpande verksamheten planeras för tre år i taget. Det första året utgör budgetåret och de följande två åren utgör plan år.

7.2 Driftredovisning

Nämndernas verksamhet

Nämndverksamheten redovisar sammanlagt ett överskott om 60,7 miljoner vilket motsvarar en budgetavvikelse på 1,4 %. Nämndverksamhetens nettokostnader ökade med 155,6 miljoner kronor i förhållande till 2022.

Nämnd	2023					2022		
	Budget	Utfall		Avvikelse	Utfall			
Belopp i mnkr	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Kommunstyrelsen	-361,6	445,8	-782,6	-336,8	24,8	389,7	-591,4	-201,7
Kommunrevisionen	-1,9	0,0	-2,2	-2,2	-0,3	0,0	-1,6	-1,6
Familjerättsnämnd, Sollentuna andel	-5,7	0,5	-6,1	-5,6	0,1	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-2 245,6	258,1	-2 477,7	-2 219,6	26,0	253,2	-2 395,1	-2 141,9
Kommunala skolor och förskolor	0,0	1 384,8	-1 403,3	-18,5	-18,5	1 335,3	-1 331,0	4,3
Kommunala gymnasieskolan	0,0	231,1	-234,0	-2,9	-2,9	226,5	-224,6	1,9
Vård- och omsorgsnämnden	-1 008,9	167,6	-1 172,6	-1 005,0	3,9	159,1	-1 132,1	-973,0
Socialnämnden	-325,5	76,7	-384,3	-307,6	17,9	96,1	-403,0	-306,9
Kultur- och fritidsnämnden	-189,1	40,3	-231,2	-190,9	-1,8	41,7	-214,6	-172,9
Miljö- och byggnadsnämnden	----	----	----	----	----	19,2	-39,1	-19,9
Samhällsbyggnadsnämnden	-22,5	15,0	-33,4	-18,4	4,1	8,0	-20,3	-12,3
Natur- och tekniknämnden	----	----	----	----	----	36,5	-175,7	-139,2
Klimatnämnden	----	----	----	----	----	1,6	-7,1	-5,5
Miljö- och klimatnämnden	-17,0	10,5	-29,0	-18,5	-1,5	----	----	----
Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden	-64,7	33,3	-89,1	-55,8	8,9	38,7	-96,7	-58,0
Överförmyndarnämnden	-6,6	11,5	-18,1	-6,6	0,0	10,7	-16,8	-6,1
Nämndernas nettokostnader	-4 249,1	2 675,2	-6 863,6	-4 188,4	60,7	2 616,3	-6 649,1	-4 032,8
Pensionskostnader	-225,0	1,0	-247,3	-246,3	-21,3	0,1	-115,8	-115,7
Avgår internränta	52,0	59,9	0,0	59,9	7,9	55,4	0,0	55,4
Oförutsedda medel, bundna	-65,0	0,0	0,0	0,0	65,0	0,0	0,0	0,0
Kommungemensamma poster	0,0	7,4	3,6	11,0	11,0	12,7	-16,2	-3,5

Nämnd	2023					2022		
Engångsintäkter/kostnader	0,0	112,9	-148,6	-35,7	-35,7	63,2	-162,1	-98,9
Finansiell leasing	-15,0	0,0	-19,7	-19,7	-4,7	----	----	----
Exploateringsintäkt	0,0	22,7	0,0	22,7	22,7	54,9	-0,3	54,6
Verksamhetens nettokostnad inkl. avskrivningar	-4 502,1	2 879,1	-7 275,6	-4 396,5	105,6	2 802,6	-6 943,5	-4 140,9
Justering för avskrivningar	171,0	0,0	298,9	298,9	127,9	0,0	259,0	259,0
Justering för interna poster	0,0	-1 783,7	1 827,5	43,8	43,8	-1 731,6	1 743,5	11,9
Verksamhetens intäkter och kostnader	-4 331,1	1 095,4	-5 149,2	-4 053,8	277,3	1 071,0	-4 941,0	-3 870,0

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 24,8 miljoner vilket motsvarar en budgetavvikelse på 6,9 procent.

Kommunledningsverksamheten redovisar ett överskott om 14,3 miljoner kronor. Det är främst verksamhet inom ekonomi-, personal- och administrativa avdelningen som redovisar överskott på grund av vakanser samt vissa utredning/utvecklingsuppdrag som inte kunnat utföras på grund av vakanser. Inom säkerhet har vissa arbeten förskjutits i tid och planeras genomföras under 2024. Turebergshuset driftbudget avseende konsulter, avvecklingskontrakt, återställande kostnader samt justeringar efter genomförda skyddsronder redovisar ett mindre överskott.

Samhällsbyggnadsverksamhet redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget om 11,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre intäkter från interntidsdebitering samt ökade kostnader för externa konsulter på grund av vakanser. Åtgärder har vidtagits genom en närmare uppföljning av ekonomin där fokus legat på genomlysning av modellen för interndebitering och dess budgetfördelning av densamma.

Natur och teknikverksamheten redovisar en negativ avvikelse om 12,7 miljoner kronor. Driftverksamheterna Gata, Park och Naturvård har en väderbetonad säsongspåverkan vars effekt får bäring på kostnadsbilden med olika tyngdpunkter över året. Årets svängningar i väderleken och kraftiga snöfall medför att upphandlade entreprenörer anlitas mer än under ett normalår. Ökade kapitalkostnader från genomförda investeringar påverkar också resultatet negativt. Verksamheten har vidtagit åtgärder som planeras få bäring 2024.

Kommunens fastigheter redovisar överskott om 30,6 miljoner kronor, i resultatet ingår historiskt överbudgeterade intäkter om cirka 15 miljoner kronor vilka har justerats ned i budget för 2024. Elprisnivåer var lägre 2023 än tidigare år vilket medförde en positiv avvikelse. Intäkter i form av tillfälligt el stöd har också påverkat resultatet positivt. Vindkraftverken redovisar underskott till följd av det låga elpriset samt en genomförd avsättning för framtida avveckling.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden exklusive resultatenheterna redovisar ett överskott om 26,0 miljoner kronor vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,2 procent. Överskottet beror till största delen på färre barn och elever inom förskola, grundskola och gymnasieskola, motsvarande 22,7 miljoner kronor. Resterande överskott om 3,4 miljoner kronor beror främst på ökade intäkter från retroaktiva avgiftskontrollen.

De kommunala resultatenheterna redovisar ett sammanlagt underskott om 21,4 miljoner kronor. Resultatenheten för kommunala grundskolor och förskolor redovisar ett underskott på 18,5 miljoner kronor och resultatenheten för kommunala gymnasieskolan redovisar ett underskott på 2,9 miljoner

kronor. Underskotten finansieras inom resultatenheter egna upparbetade buffertar. Dessa justeras ned med 1,4 % för respektive 1,3 %. Bufferten är resultatenheterens historiskt ackumulerade över- och underskott. Bufferten ska användas till att skapa förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv driva verksamhet och balansera ekonomin. Enligt kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning ska resultatenheterens intäkter balansera kostnaderna. Om resultatet är negativt ett år måste resultatet återställas inom tre år.

Sollentuna kommuns resultatenheter för grundskola och förskola samt gymnasieskola har sedan flera år redovisat överskott. I kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning fastställer kommunfullmäktige att kommunens resultatenheter får bära med sig sitt resultat, över/underskott mellan åren, just för att kunna balansera år med strukturella problem. För 2023 redovisar resultatenhetererna större underskott främst på grund av för få barn och elever i verksamheten. Utbildningskontoret kommer tillsammans med rektorerna att analysera underskotten i syfte att ta fram åtgärdsplaner för en ekonomi i balans. Åtgärdsplanerna delges kommunledningskontoret.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på 3,9 miljoner kronor vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,4 procent.

Verksamhetsområdet för äldreomsorg redovisas ett överskott på 10,8 miljoner kronor vilket beror på att volymerna utvecklats något lägre än budget, främst inom hemtjänst. Ökade intäkter från kostersättningen bidrar också. Satsningar har kunnat finansieras fullt ut med stimulansmedel.

Verksamhetsområdena för Funktionshinder enligt LSS (lag om stöd och service för funktionshindrade) och SoL (socialtjänstlag) redovisar underskott om 6,1 miljoner kronor respektive 5,7 miljoner kronor. Den negativa budgetavvikelsen inom LSS avser främst tillkommande volymer inom insatserna personlig assistans, LSS bostad samt daglig verksamhet. Den genomsnittliga vårdtyngden inom insatserna LSS bostad och daglig verksamhet har också ökat något jämfört med 2022. Inom SoL har avvikelsen främst berott på kostnadsutvecklingen för insatsen turbundna resor under 65 år.

Verksamheten omsorg i egen regi beskriver en ökad närvaro och volym sedan övertagandet. Volymutvecklingen medför ett mindre underskott. Delar av utvecklingsarbetet inom öppen förebyggande verksamhet och dagverksamhet har finansierats med hjälp av stimulansmedel.

Vakanser och bokförda stimulansmedel på kontoret stävjar underskotten inom funktionshinder och omsorg i egen regi.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett överskott på 17,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 5,5 procent.

Överskottet beror främst på tidigare genomförd åtgärdsplan med lägre placeringskostnader inom barn och unga, lägre kostnader för ekonomiskt bistånd och integration som effekt.

Inom verksamhetsområden vuxen och socialpsykiatri har en volymökning av placeringar skett under året vilket medför att verksamheten redovisar ett underskott.

Verksamheterna har bedrivits fullgott och enligt plan.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott på 1,8 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på – 1,0 procent.

Underskottet återfinns inom fritidsverksamheten och beror på en kombination av lägre intäkter för hallarna samtidigt som underhållskostnaderna utfallit högre.

Kulturverksamheten redovisar ett mindre överskott med ökade intäkter på Kulturskolan. Vakanser på kontoret bidrar också till visst överskott.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott på 4,1 miljoner kronor, vilket motsvarar en

budgetavvikelse på 18,2 procent.

Överskottet återfinns inom samtliga verksamheter avseende bygglov, mät- och kart- och detaljplanverksamhet.

Inom planverksamheten har intäkterna ökat med 3,0 miljoner kronor jämfört med budget. Nämndens lägre kostnader beror till största del på lägre kostnader för köpta tjänster inom ramen för interntidsdebiteringen som påverkar nämndens ekonomi positivt.

Den lägre interndebiteringen beror på att ärendevolymen inom bygglov gått ned vilket i sin tur påverkar mät- och kart verksamhetens uppdrag.

Miljö- och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden redovisar ett underskott på 1,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på -8,8 procent.

Underskottet beror på att miljö- och hälsoskyddsverksamheterna inte når sin planerade tillsyn inom tillsyns- och kontrollplanerna. En av anledningarna är att projekt tagit betydligt mer tid i anspråk än väntat och att vakanser påverkat förmågan att genomföra uppdraget. Inför år 2024 kan nämnden arbeta utifrån full bemanning.

Övrig verksamhet inom nämnden rapporterar enligt budget förutom området för Hållbarhet som lyfter ett visst överskott avseende lägre konsultkostnader och interntid.

Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden

Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott på 8,9 miljoner kronor, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 13,8 procent.

Överskottet återfinns främst inom verksamheten för kommunal vuxenutbildning och beror på lägre kostnader på grund av minskat elevantal redan vid ingången av 2023. Därtill har slutligt besked från skolverket kommit om statsbidrag från 2022 vilket påverkar årets resultat positivt.

Arbetsmarknadsverksamheten redovisar också ett visst överskott vilket bland annat beror på att man tagit del av statsbidraget från Socialstyrelsen för utsatta områden. Kostnaden för sommarjobbare har också blivit lägre då ansökning om ersättning för sommarjobbare från företag både inom och utom kommunen blivit lägre än föregående år. Systemet kommer att göras om från och med 2024.

Överförmyndaren

Överförmyndarnämnden redovisar ett utfall i linje med budget.

För 2023 har överförmyndaren bedrivit verksamhet i enlighet med sin budget samt använt Sollentuna kommuns extra utvecklingsbudget fullt ut till bland annat vidareutveckling av ärendehanteringssystemet för att möjliggöra digital gallring av akter samt en anpassning av E-tjänsten för telefoner och surfplattor med hjälp av ett enklare gränssnitt.

Nämndernas budgetföljsamhet

Nämnd	2021		2022		2023	
	Avvikelse	Avvikelse %	Avvikelse	Avvikelse %	Avvikelse	Avvikelse %
Mnkr						
Kommunstyrelsen	11,6	6,3 %	13,1	6,1 %	24,9	6,9 %
*Utbildningsnämnden	12,0	0,6 %	23,5	1,1 %	3,5	0,2 %
**Kommunala skolor och förskolor					-18,6	-18,6 %
**Rudbecks skolan					-3,0	-3,0 %
Vård- och omsorgsnämnden	49,9	5,3 %	-2,0	-0,2 %	3,9	0,4 %
Socialnämnden	18,6	6,2 %	18,4	5,7 %	17,9	5,5 %

Nämnd	2021		2022		2023	
Kultur- och fritidsnämnd	-2,3	-1,4 %	-2,0	-1,2 %	-1,8	-1,0 %
Samhällsbyggnadsnämnden	-0,6	-6,5 %	-1,6	-15,0 %	4,1	18,2 %
Miljö- och klimatnämnden	-6,5	-5,6 %	-14,7	-11,8 %	-1,5	-8,8 %
Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden	3,1	4,8 %	7,2	11,0 %	8,9	13,8 %
Överförmyndarnämnden	0,4	5,6 %	0,6	9,0 %	0,0	0,0 %
<i>*Utbildningsnämndens avvikelse rapporteras exklusivt enligt regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning</i>						
<i>**Från och med 2023 rapporteras budgetavvikelsen separat för resultatenheten förskola och grundskola och resultatenhet för den kommunala gymnasieskolan</i>						

I tabellen mäts budgetavvikelse som ett mått på budgetföljsamhet. En grundförutsättning för en stabil finansiell utveckling är att nämnderna har kontroll över ekonomin under året. I praktiken handlar det om att nämnderna arbetar med en budget i balans och vidtar nödvändiga åtgärder vid framförallt negativa avvikelser. Avvikelsen beräknas som avvikelsen mellan nämndens utfall och budget i belopp och procent. Tabellen visar förändringen av budgetföljsamheten för åren 2021 -2023.

Av tabellen framkommer att budgetavvikelsen varierar stort mellan nämnderna. För 2023 rapporterar sju nämnder överskott eller i linje med budget, två nämnder samt resultatenheterna rapporterar underskott. Socialnämnden har tre år i följd rapporterat överskott som en följd av genomförd åtgärdsplan. Resultatenheterna för förskola och grundskola samt gymnasieskola rapporteras separat från och med 2023. Resultatenheterna kommer från och med 2024 arbeta utifrån åtgärdsplaner för en budget i balans. Miljö- och klimatnämnden rapporterar inom miljö- och hälsoverksamhet svårigheter med att komma ikapp efter pandemin och den kontrollskuld som uppkommit.

Nämndernas prognossäkerhet

Under året har nämnderna lagt prognos 5 gånger. Flera nämnder har en tendens att överskatta sina kostnader och underskatta sina intäkter i sin rapportering i början av året för att sedan till hösten göra en mer realistisk bedömning av den ekonomiska utvecklingen. Det kan konstateras att prognossäkerheten har förbättrats 2023 i förhållande till föregående år. Det finns dock fortfarande verksamheter som behöver vidareutveckla sin interna ekonomistyrning. Enheter som har ett förbättringsarbete att göra är kommunstyrelsen, resultatenheten för förskola och grundskola samt socialnämnden.

Nämnd/styrelse (belopp i mkr)	Budget 2023	Prognos feb	Prognos mars	Prognos april	Prognos aug	Prognos okt	Utfall 2023
Kommunstyrelsen	-362	-349	-348	-355	-349	-342	-337
Utbildningsnämnden	-2 246	-2 242	-2 242	-2 240	-2 217	-2 214	-2 220
Kommunala skolor och förskolor	0	0	0	0	-7	-9	-19
Kommunal gymnasieskola	0	-3	-1	0	-1	-3	-3
Vård- och omsorgsnämnden	-1 009	-1 032	-1 026	-1 016	-1 003	-1 005	-1 005
Socialnämnden	-326	-325	-316	-315	-315	-308	-308
Kultur- och fritidsnämnden	-189	-189	-189	-191	-191	-190	-191
Samhällsbyggnadsnämnden	-23	-24	-24	-23	-20	-20	-18

Nämnd/styrelse (belopp i mkr)	Budget 2023	Prognos feb	Prognos mars	Prognos april	Prognos aug	Prognos okt	Utfall 2023
Miljö- och klimatnämnden	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-19
Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden	-65	-62	-62	-62	-57	-57	-56
Överförmyndarnämnden	-7	-7	-7	-7	-7	-7	-7
SUMMA	-4 242	-4 250	-4 232	-4 226	-4 184	-4 171	-4 181

Nyckeltalet för prognossäkerhet avseende nämndernas sammanlagda rapportering

Avvikelse årets utfall jämfört med prognos augusti	2019	2 020	2021	2022	2023	Mål
Nämnderna avvikelse i mkr	25,8	36,7	60,7	36,0	3,0	+/-
Nämnderna avvikelse i %	0,7	1,0	1,6	0,9	0,1	+/- 0,5

I tabellen för nämndernas sammanlagda prognossäkerhet framkommer att flertalet nämnder har en bättre kontroll över sin ekonomiska utveckling och rapportering mot tidigare år. Det finns dock fortfarande stora skillnader mellan de olika enheterna. Beloppsmässigt är det Kommunstyrelsen, resultatenheten för grundskola och förskola samt socialnämnden som avviker mest i sin rapportering. Nyckeltalet för prognossäkerheten mäts i procent som avvikelsen mellan årets utfall och den prognos som rapporteras i samband med delårsrapporten. Målet på prognossäkerheten är 0,5 procent i avvikelse mellan mätpunkterna. För 2023 rapporteras prognossäkerheten till en total avvikelse på 0,1 procent i jämförelse med 2022, 0,9 procent.

Pensioner

Kommunens kostnader för pensioner är 246 miljoner kronor, vilket är 21 miljoner sämre än budget. Pensionskostnaden har ökat med över 100 miljoner kronor jämfört med föregående år. Detta beror på ett nytt pensionsavtal som SKR har förhandlat med högre pensionsavgifter samt inflationsuppräknning av den förmånsbestämda pensionsskulden. Enligt prognosen kommer det att vara höga uppräknningar både för 2023 och 2024. Pensionskostnaden avser pensioner intjänade innan 1998, vilka bokförs som kostnad i samband med pensionsutbetalning, samt cirka 35 procent av pensioner som intjänas i dag. Verksamheterna betalar cirka 55 procent av ny intjänad pension genom ett personalomkostnadspålägg på 8,5 procent.

Pensionskostnaden blir högre när en större andel av kommunens personal har löner över 7,5 inkomstbasbelopp vilket motsvarar 46 500 kronor per månad och berättigar till högre pensionsavsättningar. En del av de anställdas pensioner fastställs i förhållande till slutlönen och i relation med inkomstbasbeloppet.

Pensionsskulden räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet samt en ränteuppräknning.

Ränteuppräknningen av pensionsskulden uppgår för 2023 till 5 miljoner kronor och redovisas under finansiella poster.

Internränta

I kommunens internredovisning belastas enheter som gjort investeringar med en internränta som motsvarar kapitalbindningen under investeringens livslängd. Motsvarande intäkt redovisas i driftredovisningen som internränta. I utfallet uppgår internräntan till 60 miljoner kronor mot budgeterade 52 miljoner kronor.

Kommungemensamma poster

Posten består huvudsakligen av återföring av reserveringar för tidigare uppbokade befarade kundförluster.

Engångskostnad exploatering/fastigheter

I posten redovisas kostnader och intäkter som avser exploatering och fastigheter. Nettokostnaden uppgår till 35,7 miljoner kronor. Större kostnader består av projekt som avslutas på planeringsstadium och inte kan aktiveras samt anläggningar som inte längre används i verksamheten som skrivs ner samt värde reglering av exploateringsmark. Gatukostnadsersättningar och exploateringsersättningar redovisas när kommunens åtagande är klart, t.ex. när gatorna är färdigbyggda.

Sammanställning, Belopp i mnkr	utfall 2023	utfall 2022
Gatukostnads och exploateringsersättningar	107,9	62,9
Sanering av mark samt åtagande i exploateringsprojekt	4,2	-
övriga poster	0,8	0,3
Summa intäkter	112,9	63,2
Kostnader för avbrutna projekt	-9,9	-0,6
Utrangering/nedskrivning av anläggningar	-135,8	-57,2
Sanering av mark samt åtagande i exploateringsprojekt	-	-64,1
Kostnader för detaljplaner / får ej redovisas som tillgång	-1,3	-31,3
Fastighetskatt	-1,6	-2,5
Avskrivningar	0,0	-6,4
Summa kostnader	-148,6	-162,1
Totalt netto	-35,7	-98,9

Finansiell leasing

Posten 19,7 miljoner kronor består av omräkning för hyresavtal till avskrivning och ränta som om kommunen äger fastigheterna själv, redovisade enligt reglerna för finansiell leasing.

Exploateringsvinst

Kommunen har sålt tre fastigheter vilket ger en vinst på 22,7 miljoner kronor.

8 Investeringsredovisning

8.1 Investeringsredovisningens uppbyggnad

Redovisningen nedan avser investeringar för samtliga berörda nämnder. För investeringsprojekt i fastigheter, anläggningar, gata och park anger fullmäktige i budget och plan ett ramanslag.

I investeringstabellen nedan ingår de investeringar i verksamhetsfastigheter och anläggningar som ska ägas av kommunen.

Särskilda medel anslås årligen av fullmäktige i form av ett ramanslag (så kallad limit), se övriga rader, förutom kommunstyrelsen. Fullmäktige uppdrar åt varje nämnd att löpande besluta om investeringar för nämndernas resultatenheter. Investeringar får endast göras i inventarier, fordon, maskiner och smärre ombyggnationer i förhyrda lokaler.

Utöver detta bedriver kommunen en omfattande exploateringsverksamhet – vilken avser åtgärder för att anskaffa, bearbeta, iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. I exploateringsverksamheten ingår även att bygga gator, grönområden, anläggningar med mera. Finansiering av exploateringen sker genom markförsäljning och gatukostnadsersättning.

8.2 Investeringar

Kommunkoncernen

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 885 miljoner kronor, vilket är under budgeten som uppgår till 1 302 miljoner kronor.

Investeringar i dotterbolagen har gjorts i infrastruktur som nätstationer för elnätet, förstärkning av stadsnät, VA investeringar främst i Väsjön och Helenelund samt förnyelseinvesteringar i fjärrvärme. Investeringar har även gjorts i nyproduktion samt ROT-arbete i bostadsfastigheter och i Turebergshuset.

Kommunens investeringar

Belopp i mkr	2023		Fleråriga projekt			
	Budget	Utfall	Totalbudget	Utfall t o m 2023	Prognos	Klart år
Investeringar i anläggningar:	-54,9	-29,0				
Norrvikens Sjösportcenter	-16,9	-16,3	-27,5	-26,2	-26,2	2023
Läktare Sollentunavallen	-10,0	-2,7	-16,0	-3,0	-14,0	2024
Ispist Sollentunavallen	-14,0	-0,2	-15,0	-0,2	-15,0	2024
Väsjöskolan	0,0	-5,7	-	-	-	-
Två konstgräsplaner	-9,0	-4,3	-9,0	-4,3	-8,5	2024
Förskolan Tureberg	-5,0	-0,4				
Övriga (bla Kulturskolan, mobilitetshus)	0,0	0,6				
Fastighetsägarinvesteringar:	-58,0	-45,3				
Reinvesteringar i fastigheter	-53,0	-44,8				
Hyregästanpassningar	-5,0	-0,5				
Reinvesteringar i gata/park/trafik	-50,0	-51,2				

	2023		Fleråriga projekt			
Nyinvesteringar gata/park/trafik	-10,0	-4,7				
Markanknutna investeringar:	-25,4	-43,9				
Reningsanläggning	-8,6	0				
Parkering vid Sjösportcenter	0,0	-1,3				
Trygghetsatsning utemiljö Edsbergsskolan	-16,8	-42,6	-37,3	-40,6	-49,4	2024
Övrigt:						
Turebergshuset IT och investeringar	0,0	-12,7	91,0	70,9	0,0	2023
Investeringsram/nämnd	-19,2	-16,5				
Kommunstyrelsen	-2,6	-7,6				
Utbildningsnämnden	-10,0	-6,5				
Vård- och omsorgsnämnden	-3,7	0,0				
Socialnämnden	-1,2	0,0				
Kultur- och fritidsnämnden	-1,7	-2,4				
Investering från exploateringsverksamhet						
Allmän platsmark	-156,5	-137,9				
Summa	-374,0	-341,2				

Kommunen investerade för 341,2 miljoner kronor under 2023, att jämföras med budget 374,0 miljoner kronor.

Investeringar i anläggningar

Årets nyinvesteringsprojekt består huvudsakligen av Norrvikens sjösportcenter, Sollentunavallen samt konstgräsplaner och förstudier. Budgetavvikelsen beror på att projekt Ispisten på Sollentunavallen inte hinner genomföras under året. Projektet med ny läktare på Sollentunavallen är försenat medan investeringar i konstgräs kommer att bli billigare än budget. Ej budgeterade utgifter om 5,7 miljoner kronor gällande Väsjöskolans förberedelsearbeten, kommer att faktureras Sollentuna Kommunfastigheter AB, när bolaget köper fastigheten. Av årets budget om 54,9 miljoner kronor har 29 miljoner kronor nyttjats. Avvikelseberor mest på förseningar i genomföranden.

Fastighetsägarinitierade investeringar och hyresgästanpassningar

Avser reinvesteringar i kommunens fastigheter inklusive energieffektiviseringar. Av årets budget om 58 miljoner kronor har 45,3 miljoner kronor nyttjats. Årets budget har inte använts i sin helhet på grund av förskjutningar i tid inom vissa projekt.

Reinvesteringar gata/park/trafik

I enlighet med energiplanen har satsningar genomförts på förnyelse av belysning. Ambitionshöjningen inom beläggning och belysning finansieras genom omprioritering från nyinvesteringar i gång- och cykelbanor. Av årets budget om 50 miljoner kronor har 51,2 miljoner kronor nyttjats. Avvikelsen på 1,2 miljoner kronor beror på högre tempo för asfaltsbeläggning än tidigare bedömt.

Nyinvesteringar gata/park/trafik

Utgifterna i gång- och cykelbanor blev lägre än budget för 2023 vilket bland annat beror på att den planerade cykelbanan längs med Bagarbyvägen inväntar ledningsomläggning som är försenad. Av årets budget om 10 miljoner kronor har 4,7 miljoner kronor nyttjats. Avvikelsen på 5,3 miljoner kronor omfördelades till området för reinvesteringar i samband med delårsrapporten.

Markanknutna investeringar

Avvikelser rapporteras inom olika delar av de budgeterade markanknutna investeringarna. Åtgärder för parkering och markarbeten vid Sjösportcentret i Norrviken har förskjutits i tid vilket gör att utfallet blev lägre. Samtidigt ingår även trygghetsinvesteringen vid Edsbergsskolan som beräknas överstiga budget. Årets ursprungliga budget om 17,9 miljoner kronor höjdes till 25,4 miljoner kronor trots det har budget överskridits då utfallet är 43,9 miljoner kronor. Avvikelsen om 18,5 miljoner kronor beror främst på trygghetsinvesteringen i Edsberg.

Turebergshuset

Projekt Turebergshuset har slutredovisats. För åren 2021 - 2023 har investeringarna i renovering av Turebergshuset uppgått till sammanlagt 71 miljoner kronor, avseende IT, säkerhet, inredning och skyltning.

Nämndernas investeringsramar

Nämnderna får en limit för att använda till inventarier, IT, fordon, maskiner och smärre ombyggnationer i förhyrda lokaler. Av årets budget om 19,2 miljoner kronor har 16,5 miljoner kronor nyttjats. Kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden har överskridit sina budgetar avseende IT och inköp av en hjullastare. Övriga nämnder har inte behövt nyttja sina ramar i sin helhet.

Allmän platsmark

Allmän platsmark ingår i exploateringsverksamheten och avser anläggningar som ska vara kvar i kommunens ägo. Av årets budget om 156,5 miljoner kronor har 137,9 miljoner kronor nyttjats.

8.3 Exploatering

Exploateringsverksamhet, belopp i mkr	Årsbudget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Detaljplaner inkomster	11,9	25,6	13,7
Detaljplaner utgifter	-11,8	-27,8	-16
Netto	0,1	-2,2	-2,3
Allmän platsmark inkomster	100,4	47,8	-52,6
Allmän platsmark utgifter	-156,5	-137,9	18,6
Netto	-56,1	-90,1	-34
Mark inkomster	254	30,8	-223,2
Mark utgifter	-41,1	-55,5	-14,4
Netto	212,9	-24,7	-237,6
Totala inkomster	366,3	104,2	-262,1
Totala utgifter	-209,4	-221,2	-11,8
Totalt exploateringsnetto	156,9	-117	-273,9

Exploateringsverksamheten är kraftigt påverkad av den rådande osäkerheten på bostadsmarknaden. Planerade större markförsäljningar har inte kunnat genomföras enligt plan, utan förskjuts i tid, eller värderas ner. Projekt i genomförandefas påverkas av att underentreprenörer drabbas av stora kostnadsökningar eller till och med går i konkurs. Dessa projekt behöver alltså bevakas och följas noggrant kopplat till kostnadsutveckling i entreprenader, samt säkra finansiering via exploateringsavtal innan upphandling påbörjas. Fokus vad gäller försäljning läggs på Väsjö torg, där stora anläggningskostnader redan är nedlagda. Nya investeringar avvaktar så långt det är möjligt.

Sammanlagt slutar nettot från exploateringsverksamheten på ett underskott om 117,0 miljoner kronor vilket är 273,9 miljoner kronor lägre än budgeterat överskott om 156,9 miljoner kronor.

Väsjön/Edsberg

Inom Väsjö torg har en fastighet köpts tillbaka av den tidigare fastighetsutvecklaren för att bibehålla kommunens rådighet över genomförandet. Detta ger en negativ effekt mot budgeten detta år. Hela projektplanen har justerats över tid för anpassning till marknaden. Inom Väsjö torg är det av stor vikt att pågående projekt inte tappar i utbyggnadstakt för att balansera upp redan nedlagda anläggningskostnader. Vid årsskiftet 2023/2024 skedde inflyttning till det första bostadskvarteret inom Väsjö Torg.

Under året har strandpromenaden med kajer färdigställt och en invigning hölls under hösten. Övriga infrastrukturinvesteringar avvaktar fortsatt bostadsbyggnation. Finansiering av gemensamma anläggningar är avhängigt utbyggnadstakten i övriga projekt inom Väsjöområdet.

Inom Norra Väsjön har planeringstakten för etapp E/Norrsåtra 2:3 tidigare lagts för att nå ett mer effektivt genomförande genom samordning med annan etapp. Vidare har fokus styrts om från flerbostadshus till markbostäder för att bredda bostadsutbudet på marknaden.

Helenelund/Silverdal

Genomförandet inom kvarteret Hoppet och Tvärbanan har haft ett högre tempo och högre utgifter under året, vilket ger en negativ effekt mot budgeten. Oförutsedda marksaneringsavgifter har tillkommit.

Silverdal är nu färdigutbyggt och en slutredovisning ska presenteras under våren 2024. Alla allmänna anläggningar är överlämnade till driftorganisationen.

Tureberg

Markanvisningstävlingen för den kvarvarande tomten inom kvarteret Tabellen vid Malmparken har inte förutsättningar att slutföras i rådande marknadsläge utan skjuts fram.

Markförsäljningen inom Malmplän (fd Mässområdet) påverkas också av rådande marknadsläge och tillträdet har förskjutits till 2024. Detta ger en negativ effekt mot 2023 års budget på ca 200 miljoner kronor. I området pågår en större förberedande entreprenad för ombyggnad av Turebergsleden. Statlig medfinansiering om 15 miljoner kronor har beviljats och har lagts till i projektprognosen.

Genomförandet inom Tårpilen går bra och genomförandeutgifter har tidigare lagts utan att ge konsekvenser på projekttotalen.

Turebergs Torg är färdigställt och kommer att slutredovisas.

Rotebro

Inga stora avvikelser jämfört med budgeten för 2023. Projekten i detta stadsutvecklingsområde befinner sig i tidiga skeden och en genomförande- och planeringsstrategi är under framtagande.

Södra Häggvik

Planeringsprocesserna i delar av området har förskjutits och en anpassning till planerings- och genomförandestrategi pågår. Trafikverket har presenterat ett förändrat upplägg för sydlig pendeltågsentré vid Häggviks station som bygger på att dela upp projektet i två etapper. Sannolikt kommer genomförandeutgifterna att öka jämfört med dagens prognos.

Övriga projekt

I Kronåsen har en markanvisning dragits tillbaka på exploatörens initiativ, och planuppdraget har återkallats. Med anledning av ändrade förutsättningar ska nu en ny markförsäljningsstrategi tas fram.

I Kappetorp pågår fortfarande planarbete, något försenat jämfört med tidigare prognos. Som en konsekvens av detta är genomförandeutgifter och iordningsställande av mark framflyttade i tid utan att påverka projektets totala budget.

Markförsäljning av den sista tomten inom kvarteret Staven förskjuts framåt i tid.

Projektet Svarven är färdigställt och kommer att slutredovisas.